

Az Erdélyi Református Egyházkerület
Theologiai Fakultásának

ÉRTESÍTŐJE

az 1940—41. tanévről.

Szerkesztette:

DR. GÖNCZY LAJOS

a theol. Fakultás e. l. igazgatója.

1941.

A REF. THEOL. FAKULTÁS KIADVÁNYA

Felelős kiadó : DR. GÖNCZY LAJOS.

„Grafika“ könyvnyomda, Kolozsvár, Hitler-tér 13. Felelős vezető : Jordáky Lajos.

Új idő – régi lélek.

Évnyitó beszéd, melyet a Fakultás október 20-iki évnyitó ünnepélyén elmondott
dr. Gönczy Lajos e. i. igazgató.

Hadd adjon hangot a Zsoltárban évezredek távolából zengő isteni szó annak az óriási, emberi szóval ki nem fejezhető örömnak, mely ez esztendő kezdetén tölti el szívünket. „Mikor visszahozta az Úr Sionnak folyait, olyanok voltunk, mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, nyelvünk pedig vigadozással. Akkor így szóltak a pogányok: Hatalmasan cselekedett ezekkel az Úr! Hatalmasan cselekedett velünk az Úr, azért örvendezünk“. (126. zs. 1—2.) Amire 22 esztendő óta egyre fogyó reménységgel vártunk, ime bekövetkezett. Visszatérhettünk anyaországunk áldott kebelére. A Himnusz, amely két évtized óta ma először csendülhet fel e teremben, jelképezi külsőképpen azt a boldog, új időt, amely olyan meglepetésszerűen tört be életünkbe, hogy, bár már hetek teltek el azóta, még mindig olyanok vagyunk, mint az álmodók.

Legyen áldott a királyok Királya, az uraknak Ura, a mindenható szent Isten, aki velünk volt az elmúlt 22 esztendő alatt. A Ő mindenekkel bíró ereje és kegyelme hordozott, őrizett és vezérelt minket haza. Övé a dicsőség örökkön örökké!

És legyen áldott az ő választott küldöttje, a Főméltóságú Kormányzó úr, aki minket is visszahozott drága magyar hazánk kebelére. Alattvalói hódolattal hajtunk fejet fenkölt személye előtt és ajánljuk fel munkánkat, életünket a jobb jövőnek szolgálatára.

22 esztendő óta várjuk ezt a jobb jövőt és mégis meglepetésszerűen következett reánk. Bár még sokan vagyunk, akik nem most először látjuk földünkön a magyar zászlót lengeni, bár még sokan vagyunk, kiknek szívéből a szabad magyar élet édes emlékét semmi sem tudta kitörölni: mégis mindnyájunk számára egy óriási meglepetés ez az új idő. Egy más gondolkozás, más értékelés, más szempontok, más célkitűzés, egyszóval egy egészen más világ lépett be a mi életünkbe azzal, hogy Bukarestből Budapestre helyeződött át életünk súlypontja. Olyan óriási változást hoz ez, hogy összes következményeit távolról sem vagyunk képesek áttekinteni.

Meglepő mireánk nézve ez az új világ, mert azalatt a 22 esztendő alatt, amíg mi elszakítva voltunk, óriási változáson ment

át Magyarországra. Mi a magunk módján, a lehetőségek határai között, igyekeztünk kapcsolatban maradni a magyar étellel, igyekeztünk lépést tartani annak ütemével s ahol nem lehetett, igyekeztünk legalább ismerni azt. És azt hittük, sikerült is ez. De most, amikor ismét szabadon ölelkezhetünk össze, most érezzük, hogy ha gyökerében nem is, mégis más az anyaország és a mi magyarságunk. Annyival inkább, mert a leszakítottág ideje alatt mi magunk is nagy változáson mentünk keresztül. Mi igyekeztünk megmaradni magyaroknak. És Isten kegyelméből sikerült is ez. De van ennek a mi magyarságunknak egy sajátos színe, ami onnan van, hogy 22 esztendeig egy idegen hatalom alatt kellett élnünk.

Növeli, egyenesen szédítővé teszi ennek az időnek a meglepő új voltát az a tény, hogy ez a változás, amelynek sodrába most belekerültünk és amely nekünk elhozta ezt az örvendetes fordulatot, csak egy részecskéje, hullámverése egy a földkerekségére kiterjedő és nemcsak politikai, hanem az élet egészét átfogó, totális változásnak. Szívfacsaróan figyelmeztet erre az Erdély történetében egészen ismeretlen mód, ahogyan kettébe szakították drága földünket, máról-holnapra országhatárt vonva örökké összetartozó emberek közé. Aki világtörténelmi távlatból szemléli ezt a metamorfozist, nem tud szabadon, tartózkodás nélkül örvendezni. Érti ennek az óriási kataklizmának, amely az egész világ képét gyökeresen megváltoztatja, a gigántikus méreteit. Olyan óriási változások előestéjén állunk, hogy nagyobbak az események, mintsem a legzseniálisabb ember is irányíthatná, vagy csak előre is láthatná ennek végső kialakulását.

Mikor a bécsi döntés roppant ereje, a Felekre dobta vissza a két évtized megszokása és vasbeton által megerősített román határt: mi mindnyájan átléptünk Romániából Anyaországunkba. A határátlépő kikerülhetetlenül szembetalálkozik a kérdéssel: ki vagy? mit hoztál? mit akarsz?

De ha ilyen tömeges határátlépésnél nem is kérdenék ezeket egyen-egyen tőlünk meg: Ostoba és vak ember az, aki fel nem veti magának a kérdést: micsoda változást hoz az új idő az én életembe, az én munkámba? Micsoda új orientációra, régi gondolkozásom, magatartásom micsoda átalakítására, megváltoztatására van szükség, hogy ebben az új világban minden nehézség nélkül élni és hasznosan munkálkodni tudhassak? Milyen új feladatok, új célok, új lehetőségek és nehézségek állanak előlem?

Ezt a kérdést fel kell tennünk nekünk is, fel kell tennie a mi Fakultásunknak is. És fel is tettük. És próbálkoztunk feleletet is adni erre a kérdésre.

Tanárszolgálatunk erre a kérdésre lényegében azzal felelt, hogy egyházi főhatóságunkat arra kérte: hasson oda, hogy intézetünk az eddigi rendtartás szerint, tanulmányi rendje, élet- és munkabeosztása teljes érintetlenségével folytathassa hivatását, mindössze annyi változással, amennyit a hazatért Ferencz József tudomány-

egyetemmel való régi kapcsolatot visszaállítása feltétlenül szükségessé tesz. Ez azt jelenti, hogy *a mi intézetünk ebbe az új időbe a régi lélekkel akar átlépni.*

Tanárskarunknak ez a magatartása mindenesetre meglepő, ha valaki csak azokra a fel nem sorolható előnyökre gondol, melyek e változástól népünk, egyházunk javára fognak szolgálni. A külső jelek azt mutatják, hogy a magyar kormányférfiak mindent megfognak tenni azért, hogy egyházunk sok sebét, melyet a 22 esztendő kisebbségi sorsban vívott harc közben kapott, begyógyítsák. Mert ismerik azt a történelmi küldetést, melyet Isten ezen a földön a mi református egyházunknak adott a múltban és amely küldetés a 22 esztendő rabság idején is megmutatta a maga erejét. Mi lett volna a magyarság százezreivel, ha a református egyház tanítói és lelkipásztorai éppen a legsúlyosabb időkben nem vállalták volna a harcot, a terhet, a szenvedést? Mi lett volna, ha a mi Fakultásunk teljes testvériséggel nem vállalta volna, nemcsak a romániai, hanem a jugoszláviai református lelkészképzés, sőt a magyar evangélikus lelkészképzés gondját is? A magyar államhatalom nagyon jól tudja ezt, és amint már eddig is megmutatta, a legmesszebbmenő jóindulattal jön segítségünkre. Többé nem kell amiatt aggodalmaskodnunk: megtarthatjuk-e a presbiteri gyűlést, megnyithatjuk-e az iskolát? mi lesz a theologus ifjúsággal, ha lehetetlenné teszi az államhatalom a legáció jótéteményét? Mind ennek ezután vége. Ezután szabadon, az államhatalom s annak közegei jóindulatu támogatásával és nem örökös gyanútól kísérve szólhatunk, munkálkodhatunk: Bűnös hálátlanság lenne mindennap újból és újból köszönetet nem mondani Istennek és Isten ama választott eszközeinek, akik által ezt az új időt reánk derítette.

Pedig még egy nagy ajándékot hoz ez az új idő nekünk, lelkipásztoroknak. Felszabadulást azok alól a feladatok alól, amelyek szorosabb értelemben nem tartoztak a lelkipásztor feladatai közé, de amelyeket egy ellenséges államban mégis vállalnia kellett a népért élő lelkipásztornak. A politikai, kulturális, társadalmi, gazdasági feladatok egész sorának terhe alól felszabadulunk, mert lesznek más, éppen ezeknek a végzésére kiküldött szakemberek. Milyen óriási előnyt jelent a múlttal szemben az, hogy ezután minden erőt a sajátos lelkipásztori munkára lehet koncentrálni. Mert, ha a lelkipásztor ezután sem feledkezhetik meg arról, hogy Isten az embert test-léleknek teremtette, mégis a test gondjainak hordozásában jóval kisebb erőt és kevesebb időt igénylő feladat maradt ezután a pásztorra.

Minderről és az itt fel nem sorolt áldásokról, melyeket a magyar haza kebelére való visszatérésünk hoz magával, nem szabad elfelejtkeznünk.

De Fakultásunk feladata az új, változott viszonyok között is marad a régi: a szabadító Krisztusnak engedelmességek lelkipásztorokat nevelni az ezen a földön élő reformátusok, az ezen a földön vitézkedő református anyaszentegyh-

ház számára. Nem változott a feladat, mert ama végső, legmagasabb szempontból nézve, ahonnan az elmúlt idők minden változásai és próbái között is igyekeztünk Fakultásunk munkáját nézni, az Ige világosságában nézve a mi református népünk és a mi református lelkipásztor nemzedékünk megmaradt annak, aki volt, megmaradt erdélyi magyar református népnek, megmaradt a kereszthordozás népének. Az erdélyi sors ma is az, mint volt tegnap és tegnapelőtt.

Tudjuk, hogy Krisztust nem lehet egy nép számára kisajátítani. Ő mindenkor és mindenütt változatlanul ugyanaz. Ezért a mi lelkipásztori feladatunk örök feladat, amely lényegében egyezik minden református lelkipásztor, sőt Krisztus minden igaz szolgája feladatával. De a változatlan Krisztusra mindenki a saját szemével néz és a saját fülével hallgat, és a maga adottsága szerint hol az egyik, hol a másik vonását látja élesebben, evangéliumból, hol az ígéretet, hol az ítéletet hallja ki erőteljesebben. Krisztus erdélyi református anyaszentegyháza is a maga sajátos helyzetében néz és hallgat az ő Urára. Krisztus erdélyi református szolgája sajátos feladatot nyer az ő Urától.

Van ennek az időn és téren felüli lelkipásztori feladatnak egy sajátos, a gényusz loci által meghatározott erdélyi vonása, amelyet a hátunk mögött sötétlő 22 esztendő sajátos módon aláhúzott, kiérlelt és kiszínezett.

Fakultásunknak a román hatalom alatti, sőt az alapítástól folyó munkája nem egyéb, mint vallomástétel arról, milyen pásztorokat akar adni Erdélynek. Ezért csak egy pár vonást akarok kiemelni.

Lelkipásztorokat akarunk nevelni. A mi lelkipásztor eszményképünknek legjellegzetesebb vonása volt a multban és kell, hogy legyen a jövőben is: *a kicsinyekhez való lehajlás, az a lelki beállítottság, amely mindig egészen lefelé, az élet elesettjei felé fordul és azoknak sorsát vállalja.* Nálunk a lelkipásztori eszményképből az a vonás nyomul előtérbe, amelyet az a példázatbeli jó pásztor képvisel, aki a 99-nek az elhagyásával az eltévedt, a veszedelmek közé jutott századiknak a keresésére és megmentésére indul. És amíg keresi és amikor megtalálja és hazaviszi: kikerülhetetlenül osztozik annak sorsában, mert csak azáltal lehet megtalálni és megmenteni, ha a kereső és szabadító pásztor is az úttalan utakat járja és szembenéz az irtatlan erdők és szakadékok veszedelmeivel, akadályaival. Pásztormivoltából folyó szükségképeniséggel kell fordulnia az élet árnyékos oldalán járó kicsinyek, sírók és teherhordozók felé és kell lennie a szoros kapú, keskeny út emberévé, aki nem járhat a tágas kapú, széles út tolongó sokasága között. Huszonkét esztendő alatt volt alkalmunk megismerni a kisebbségi sorsnak a világszerinti minden hátrányát és a többségi sorsnak minden e világ szerinti előnyét. Most, hogy az Anyaország kebelére visszatérve az uralkodó, többségi nemzet tagjává lettünk, őrizzen meg az Isten minden erdélyi református

lelkipásztort attól a veszedelemtől, hogy valaha is elfeledkezzék arról: neki a többség kebelében is a kicsinyek, az alüllevők felé kell fordulnia. *Többségi sorsban is lélek szerint kisebbséginek kell maradnia.* Mert Isten ezen a földön a mi népünknek és egyházunknak a kovász szerepét ajándékozta, mint ahogyan az Isten népe mindig elszéledt jövevény, szétszórtságban élő nép ezen a világon. *Ha etnikailag nem is, sorsban és feladatban szórványban élő nép voltunk, vagyunk és maradunk. Az erdélyi református egyház munkája lényege szerint örök szórvány-misszió és papjai örök szóránymunkások.*

És református lelkipásztorokat akarunk nevelni. Az impérium-változásnak eme mámoros idejében, amikor még mindnyájan a bűvölete alatt állunk annak a feledhetetlen látványnak, miként dübörgött be városunkba a honvéd sereg, miként tűnt el egyik pillanatról a másikra 22 esztendő minden külső emléke, miként magaslott fel a román hatalom romjai fölött a magyar állam ereje: különösképpen nem szabad elfeledkeznünk a mi református egyházunknak három sarkalatos tanításáról: *Isten szuverénítéséről, a bűn hatalmáról és az áldozatos kötelelességteljesítésről.*

Huszonkét esztendeig teljes politikai, kulturális és gazdasági magunkra hagyottságban éltünk. A végső erőforrásunk, ahová a nagy veszedelmek, a sorsdöntő elhatározások idején újból és újból visszahúzódtunk, az Isten szuverénítésában való hit volt. Nincsen nekünk hatalmunk, kicsinyek, erőtelenek, kiszolgáltatottak vagyunk, de nagy az Isten és ha akar, hadakozik értünk. És így a *mi sorsunk nem az ellenségnek erején, vagy a magunk erőtlenségén, hanem az Istenhez való viszonyunkban dől el.* Ez a hit volt az erőforrásunk. Most, amikor hátunk mögött a magyar haza minden ereje: erős a kísértés, hogy ne az Isten, hanem a magunk, a hadsereg, az állam erejében bizakodjunk és lelkileg is arra támaszkodjunk. Ha engedünk ennek a kísértésnek, református voltunkat tagadjuk meg és a kedvező külső körülmények között fogunk elpusztulni, elsorvadni. „Az Istené a hatalom a mennyen, földön, poklon. Karja meggyőzhetetlen.“ Gusztáv Adolf énekével az ajkunkon kell átlépnünk magyar hazánk újra feltároló kapuját és kell haladnunk a jobb jövő felé. Hálásan, örvendezve fogadjuk a támogatást, amelyet drága hazánk felajánl, de végső bizodalomunk marad Isten, a szuverén, a mindenható Uristen, akié az erő és hatalom mindörökkön örökké! *A református egyház, a református lelkipásztor tekintete nemcsak a veszedelem, de a győzelem idején is a királyok Királya, a szent és félelmetes Uristen királyi székén pihen el.*

Ebben a hatalomban bizakodva indulunk bátran a jövő harcai, próbáltatása elé, amelyben lesz részünk ezután is. Kétségtelenül óriásit, szinte hihetetlenül nagyot változott a helyzetünk politikai, gazdasági, szociális és kulturális tekintetben. Jótékony hatását máris örvendezve érezzük. *De nem változott a mi sajátos szempontunkból, a theologiai szempontból nézve. De nem*

változott abban a viszonylatban, amely minket legközvetlenebbül érdekel és amely viszonylat országhatárok és impériumok fölött van; Isten és az ember viszonylatában. Minket legelsősorban és kiváltképpen Isten és az erdélyi református ember viszonya érdekel. E tekintetben pedig az impériumváltozás nem tudott változtatni a meglevő helyzeten. Az elmúlt 22 esztendő alatt a csendőrőrmester sok útat elállhatott előttünk. Ha úgy akarta, nem hagyhattuk el a házunkat, nem mehettünk a szomszéd faluba, a képviselőválasztásra, vagy az egyházi gyűlésre, sőt a templomba sem. De az Istenhez vezető útat nem állhatta el. A magyar állam sok akadályt elhárított az útunkból. De azt az akadályt, amely valakinek az Isten felé vívő útján van, semmi földi hatalom el nem háríthatja.

Ezért végzetes tévedés volna azt hinni, hogy ezután a református embernek és a református lelkipásztornak könnyű, harc, gond, könnyhullatás nélküli lesz az élete. A tények már is figyelmeztetnek arra, hogy nem így lesz. Kolozsvár utcáin, sőt egész Észak-Erdélyben máról-holnapra magyarrá lett az élet. Úgy látszik megsokszorozódott a magyarok száma. És ugyanakkor megkezdődött a theologiai hallgatók létszám-csökkenése. Ez a tény figyelmeztet arra, hogy meg fog csappanni az egyház és annak kérdései iránt az érdeklődés. Sokan, akik a 22 esztendő s zivatar alatt az egyház védőszárnyai alatt kerestek menedéket, vagy az egyházban, mint a magyarság egyetlen mentsvárában kerestek és vállaltak munkát, el fognak széledni. Uresebbek lesznek a templomok és talán a szívek is. Mert *az államhatalom barátságos lesz, de nem lesz barátságos a bűn, Krisztus anyaszentegyházának ez az egyetlen és örök ellensége.* Ezután is lesznek pásztorok, akik sírva, imádkozva virrasztanak az éjszakában, amelyet a bűn borít reájuk és a gyülekezetre. Ezután is lesznek református emberek, köztük papok, tanítók, presbíterek, akik súlyos rabságot fognak szenvedni és akiknek megszabadítása, kiváltása olyan mondhatatlanul nehéz és gyötrelmes munka lesz. Mert a legrettenetesebb rabtartó, a bűn foglyai lesznek. A református lelkipásztoroknak soha sem szabad elfeledni, hogy a politikai bilincs letörése után is tovább kell folytatni és éppen olyan elszántan kell folytatni a mi igazi harcunkat, a bűn elleni harcot. A mi megtartásunk nem az államhatalomnál, hanem Krisztusnál van. Mint ahogy az elmúlt 22 esztendő alatt a mi egyházunk és népünk nyomorúságának a forrása nem az állam, hanem a bűn megrontó hatalmában volt. Bármily súlyosak is voltak azok a csapások, amelyet a világszerinti hatalmasság mért népünkre, egyházunkra, nem árthattak nekünk.

Mindebből következik az erdélyi református lelkipásztornak egész magatartását gyökerében meghatározó áldozatos szolgálatkészség. Egyetlen erdélyi embertől sem vehetjük rossznéven, ha a felszabadulást úgy üdvözli, mint egy olyan új időnek a hajnalát, amely kárpótlást hoz a szenvedés, a megaláztatás és

a nélkülözés nehéz esztendeiért. A lelkipásztor kötelessége, hogy szóval és magatartással hirdesse, mint az új időnek nagy követelményét, az áldozatos tehervállalást, az Istentől adott erőnek és képességnek teljes odaszánását. *Nemcsak a hegyeink és völgyeink, a folyóink és a bányáink kell hogy fokozott mértékben odaadják kincseiket a drága anyának, aki keblére visszafogadott, hanem nekünk erdélyi embereknek is vállalni kell a terhet, a munkát, az áldozatot.* Mi nem azért nyertünk szabadságot, hogy ezután tetszésünk szerint éljünk, hanem azért, hogy ezután több erőt fordíthassunk a reánk váró feladatok megoldására. Miféle új szint, miféle erőttöbbletet hozunk mi: ez az a kérdés, amelyen a jövődönk megfordul? és amelyen nyilvánvaló lesz: érdemes volt-e érettségünk annyi áldozatot hozni? annyi nélkülözést vállalni anyaországbeli testvéreinknek? Hűtlenek lennénk a multunkhoz és érdemtelenek a jövődöre, ha elfelejtünk: *reformátusnak lenni annyit jelent, mint zúgolódás nélkül, elszántan vállalni a harcot, a terhet. Mert mi a kereszthordozás népe voltunk, vagyunk és leszünk.* És ezen az úton a lelkipásztornak kell előljárnia, miként a Mester is azt mondotta: „az én igámat vegyétek föl magatokra.“

És végül *erdélyi lelkipásztorokat akarunk nevelni, akik ezen az ősi földön, ennek sajátos viszonylatai között végzik a munkát, vívják a harcot.* Ebben a vonatkozásban a mi intézetünk nevelése két vonást akar a leendő lelkipásztorokra kitörölhetetlenül rányomni: *a türelmességnek és a maga gondjain túl néző missziói buzgóságnak a lelkét.*

Miként az erdélyi ősz, úgy az erdélyi élet is mindig sokszínű volt. Különböző nyelvű, különböző egyházhoz tartozó emberek tarka össze-visszaságában úgy éltek itt egymás mellett századokon keresztül, hogy a köztük levő békességet erős és tartós propaganda is csak pillanatnyilag tudta megzavarni. A sovinsták tajtékozó dühe a 22 év alatt éppen úgy nem tudta megzavarni — a kivételes esetektől eltekintve — az egymás mellett élő román és magyar földművesek békéjét, mint ahogy a felszabadulás mámora idején is csodálatos gavallériát, elnézést tanúsított a föld népe még azokkal az állami exponensekkel szemben is, akik emberileg nézve ugyan csak rászolgáltak a megtorlásra. Ez a türelem semmiféle rokonságban nincs a közömbösséggel. A mögöttünk lévő idegen uralom idején tanúsított nemzet és egyház iránti hűség tesz erről tanúságot. Ez a türelem a történelmi távlatokba tekintő erdélyi lélek bölcsessége, amelynek nincs szüksége arra, hogy a másik egyház, a másik nép gyűlöletével táplálja a magáénak a szeretetét. Ez a nagy sorsváltozás, amelyen a közelmúltban keresztül mentünk, pillanatok alatt úgy elborított körülöttünk mindent magyar színnel, mintha egy nagy háromszínű trikolort dobtak volna földünkre. *Mi azonban nem tudjuk és nem akarjuk felejteni egy pillanatra sem: más nyelven is imádkoznak ezen a földön és Isten ezután is megérti, sőt meg is hallgatja azokat.* Az erdélyi

református lelkipásztor a megértő türelem embere kell hogy legyen ezután is, bármilyen fájdalmas emlékei legyenek is az elmúlt évtizedekből.

Az igazi keresztyén türelmesség, mint minden, ami igazán keresztyén, gyökerében nem emberi, hanem isteni fundamentumon nyugszik. Abból a szélesebb kitekintésből fakad, amely Istentől, tehát világfölötti magasságból szemléli a dolgokat, eseményeket, embereket. Ennek a *világfölötti magasságból való szemléletnek egyik megnyilvánulása a missziói lélek is*. Az igazi missziói lélek egyetemes kitekintésű. Nem vitatja, melyik az elsőbb és fontosabb: a külmisszió vagy belmisszió, zsidómisszió vagy pogánymisszió. Nem a missziói lélek erőtlenségét eláruló eme különbségtétel, hanem az erdélyi református lelkipásztori eszménynek a megrajzolása indít arra, hogy ennek a missziói léleknek két irányba való megnyilvánulását emeljem most ki, mint a jövő erdélyi református lelkipásztor jellemző vonását. A mi sajátos misszióknak az első és a jelen pillanatban bizonyára minden magyar ember által szívesen vállalt része: *a romániai református testvéreink gondja*. Mi soha sem feledhetjük el azokat a testvéreinket, akik a határon túlmaradtak, akikkel együtt virrasztottuk át a 22 esztendő éjszakát és együtt vártuk a hajnal felhasadását. És akikkel úgy egybeforrunk, mint ahogyan csak a közös szenvedés és a közös harc kohójában lehet. Munkával és imádsággal szüntelenül hordoznunk kell súlyos terhüket és mindent meg kell tennünk, hogy lelkileg egyek maradhassunk, hogy ne tudjon egymástól elzárni az országhatár. Hordoznunk kell akkor is, amikor a most fájó seb kevésbé fog vérzeni, amikor a minden nap őrlő gondolai emésztenek. Rájuk gondolva mondjuk: „Ha elfelejtkezem rólad, Jeruzsálem, felejtkezzék el rólam az én jobb kezem! Nyelvem ragadjon inyemhez, ha meg nem emlékezem rólad“ (137. zs. 5—6.). Az érettük való munka nem múló hangulat hamar hervadó virága, hanem komoly és kemény életprogramm kell hogy legyen.

De az érettük való gond és munka csak akkor lesz Isten szíve szerinti és így áldott, ha nem feledjük el azt a *világmissziói küldetésünket sem, amely minket, kik a keleti keresztyénség kapujában élünk, kötelez*. A román uralom évtizedei alatt kevésszer adatott nekünk alkalom, hogy nyugodtan, minden politikumtól mentes, tiszta légkörben találkozhassunk a román keresztyén testvérekkel. Az új, változott időben tőlünk kéri számon Isten, ha nem tesszük meg azokat a kezdeményező lépéseket, ha nem igyekezünk megteremteni azt a lelki atmoszférát, amelyben testvéri módon találkozhatunk a keleti keresztyénség képviselőivel. A mi kötelességünk, hogy elhallgattassuk a tudatlanság és elfogultság mindama megnyilvánulásait, amelyek a valóságnak meg nem felelő, hamis képet adnak erről a keresztyénségről, csak a hibáit és pedig a túlzottan megnagyított hibáit állítva az emberek elé. A mi kötelességünk, hogy az Igét a maga tisztaságában és erejében úgy hirdessük, hogy azok a lelkek, amelyek ott is éheznek és szomjú-

hozzák az Igazságot, bátorítást és útmutatást nyerjenek. Erdélyi, történelmi feladat és hagyomány ez, melyet a mi református egyházunk a fejedelmi korban felismert és vállalt, de azután, sajnos, elejtett. Az 1918 óta megtett úton volt alkalmunk megismerni a román népet és egyházát a maga erényeivel és bűneivel olyan mélyen, ahogyan Istene kívül senki sem ismeri. Vajjon az Isten, aki maga a szeretet, csak azért járatta meg velünk ezt az utat, hogy mikor végére jutottunk, ne maradjon más a szívünkben, mint keserű emlék és gyűlölet? A mi Fakultásunk, amely nemcsak most, utólag, de a legnehezebb idők viharában is kereste és meg is látta Isten áldását, nem felelhet erre a kérdésre másként, mint egy határozott nemmel.

Új idő tört be a mi életünkbe. Az a ma, amelyben most boldogan örvendünk és az a holnap, amely elé reménységgel megyünk, egészen más, lényegében más, mint a tegnap, ahonnan jövünk. De az a *meggyőződésünk, hogy ahhoz, hogy a mának öröme és a holnapnak reménysége meg ne csalja anyaszentegyházunkat, a régi lélek kell, amely tegnap és tegnapelőtt és 400 éves történelmünk egész ideje alatt nemcsak református egyházunkat, hanem szűkebb hazánkat, Erdélyt is élte.* A mi Fakultásunk nemeslevele az, hogy ezekben a történelmi időkben sem kell toldozgatni-foldozgatni az álláspontunkat. Isten különös kegyelméből az elmúlt 22 esztendő alatt Fakultásunk úgy lehetett református és magyar, hogy nekünk nincs szükségünk arra, hogy dicsekvő szóval nagyítsuk azt a munkát, amelyet végezhattünk. Az a 22 esztendő Isten kezéből jött a mi javunkra. Méltatlanok lennénk arra, a csodálatos kegyelemre, amely a szomorú tegnapi hordozott, betakart, oltalmazott, ha ennek a 22 esztendőnek tanulságait és áldásait elfelednők. *Ennek a multnak tanulságával és áldásaival, úgy amint vagyunk, ajánljuk fel szolgálatunkat hazánknak és az egyetemes magyar református egyháznak.*

A munkaterületünk összefűrt szorult. Nem leszünk ezután 3 ország, 2 egyház és 2 egyházkerület Fakultása, ahonnan évente 40-ével, 50-ével, sőt 70-ével mennek munkába az ifjú aratók. Boldogok vagyunk, hogy ezt a szolgálatot 22 esztendőn keresztül megszakítatlanul végezhattuk és örvendünk, hogy erre ilyen mértékben többé nincsen szükség. A munkaterületünk szűkebb lett, de végtelen horizontú maga a munka, mely ezután vár reánk és amelyet hálaadással vállalunk.

Esztendők óta azzal kezdtük és azzal végeztük az iskolai évet, hogy utaltunk a fenyegető veszedelmekre, amelyek az idők méhéből bármely pillanatban megsemmisítő erővel törhetnek reánk és hálát adtunk, hogy ismét nyertünk egy kis kegyelmi időt, amelyben még munkálkodhattunk. A világban még egyre tart a háború és senki sem tudja, mikor lesz vége. De mi, mint a gyermek az anyja ölén, felszabadultunk attól a szörnyű nyomástól, amely nappali munkánk, éjjeli pihenésünk nyugalmát egyformán meg-

zavarta. Most felszabadultunk a szörnyű lidércnyomás alól. De ez nem jelenti azt, hogy a munkánk most már olyan könnyűvé lett, hogy gondtalanul, könnyelműen indulhatunk neki az esztendőnek. Minden nevelés, de a lekipásztor-nevelés különösen, erőt meghaladó feladat. Isten nevében, vállat-vállnak vetve, felsőbbség, tanárkar és ifjúság testvéri együttműködését kérve indulunk az új esztendőnek.

A kisebb testvér örömeivel és várakozásával köszöntjük a 22 évi bujdosás után Isten nagy kegyelméből megifjodva, megerősödve hazatérő és ismét kolozsvárivá lett m. kir. Ferencz József tudományegyetemet. Isten hozta haza, Isten áldja meg itteni munkáját minden emberi reménykedést felülmúló gazdagsággal. Kérjük, abban a messzihangzó, az egész magyar földet betöltő örömujjongásban, amellyel pár nap múlva hazatértét ünnepelni fogják, hallja meg a mi testvéri köszöntésünknek szerény, de szívből jövő hangját. A 22 esztendő éjszaka után tartsa magasra a tudománynak fáklóját, amelyet a maga szerény eszközei szerint a maga sajátos kutatási területén, sokszor azon túl is hordozott a mi intézetünk.

Isten előtti hálával köszöntjük közöttünk a magyar református egyház egyetemes konventjének lelkesz elnökét, Ravasz László püspök urat. Legyen áldott a szent Isten, hogy 20 esztendő után újból itt ülhet — nemcsak mint magánszemély —, és mi messzihangzó szóval tehetünk bizonyosságot arról, hogy megmaradtunk hűséges tanítványainak. Kérjük szeressen és vezessen minket ezután is úgy, mint szeretett és vezetett eddig. Mi boldog örömmel tesszük le kezébe Fakultásunk jövő sorsát.

Az új iskolai év kezdetén *igaz tisztelettel köszöntjük intézetünk tanulmányi felügyelőjét, a Főtiszteletű Püspök urat és közvetlen felsőbbségünket, a méltóságos Előljáróságot,* kérve, hogy miként az elmúlt 22 nehéz esztendőben, úgy ebben az esztendőben is, amely az átmenet gondjaival és nehézségeivel lesz tele, nélkülözhetetlen segítségükkel és bizalmukkal álljanak mellettünk, amely segítség és bizalom nélkül lehetetlen eredményesen munkálkodnunk.

Isten minden áldását kérjük arra az ifjúságra, amely ebben az esztendőben is megtöltötte intézetünket élettel. És áldást kívánunk azokra a régi, úgynevezett *királyhágómelléki hallgatóinkra,* kik a változott körülmények között más Fakultáson folytatják tanulmányaikat. Kívánjuk, hogy az új munkahelyen növekedjenek Isten és emberek előtti kedvességben, de ne feledjék el soha azokat a hónapokat, esztendőket, amelyeket itt, ennek az almamaternek a kebelén tölthettek el. Szeretettel emlékezünk mi is azokra a nehéz, de mégis áldott időkre, melyekben együtt munkálkodhattunk.

Ezek után az Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök, igaz Isten nevében az 1940—41. iskolai évet megítéltnek nyilvánítom.

Az aratni való sok, a munkás kevés.

Évzáró beszéd, melyet a Fakultás 1941 június 15-i záróünnepélyén elmondott:
Dr. Gönczy Lajos e. i. igazgató.

Tíz hónap telt el az esztendő kezdete óta, de még ma is, minden nap újból és újból olyanok vagyunk, mint az álmodók. Újból és újból tudatosítanunk kell, hogy nem vagyunk idegenek, hontalanok a hazánkban. Hogy szabad nekünk újból azoknak lennünk, akiknek teremtettünk: magyaroknak és reformátusoknak. Szívünk minden napon megtelik, ha erre emlékezünk, hálaadással és teljék is meg, amíg csak élünk. „Az Úr dicséretét beszélje ajkam és az ő szent nevét áldja minden test örökkön-örökké. (145. zs. 21.)

Az új idő, amely éppen ez iskolai év kezdetén tört reánk, fergeteges erővel elsöpörve az idegen uralmat, meghatározta az egész esztendőt. Keze nyoma első sorban abban mutatkozott meg, hogy olyan ünnepeket juttatott nekünk, amelyekben 22 esztendő alatt nem lehetett részünk. Október 24-én boldog örvendezzéssel vettünk részt a *hazatért Ferenc József tudományegyetem* évnyitó ünnepén. Isten iránti hálaadással üdvözöltük azt a mi munkánk szempontjából roppant jelentőségű tényt, hogy az egyetem messzi sugárzó ereje többé nem ellenséges, hanem baráti, testvéri, segítő.

Az igazi nagy ünnepünk a március 29-iki egyházkerületi közgyűléshez kapcsolódott. Ekkor kaptuk kézhez *dr. Ravasz Lászlóné* főtiszteltetű asszony ajándékát, ezt a katedránkat ékesítő gyönyörű zászlót. A következő napon, március 30-án látogatta meg intézetünket *dr. Fáy István* vallás- és közoktatásügyi államtitkár úr, társaságában *br. Bánffy Dániel* földművelésügyi miniszter úrral, *Vásárhelyi János* püspök úrral és *gr. Teleki Arctur*, *gr. Bethlen György* főgondnok urakkal. És március 31-én átadhattuk *dr. Ravasz László* püspök úrnak a *honoris causa* professzorságáról szóló diplomát.

Annál az évtizedes szoros, harcok, testvéri kapcsolatnál fogva, amelyben a *jugoszláviai református egyházzal* állottunk, mi nevelvén számukra a lekipásztorokat: különösen nagy örömlinke szolgált, hogy számukra is elhozta ez év húsvétjában a szabadító Isten a várva-várt hazatérés boldog idejét. Hisszük, hogy azok az esztendők, melyeket velük együtt küzdöttünk, virrasztottunk, harcoltunk át, sem náluk, sem nálunk nem fognak feledésbe merülni

akkor sem, ha már sok esztendő telt el a hazatérés után. Mi Isten iránti hálával emlékezünk vissza mindig azokra a nehéz időkre, amelyekben nagy vigasztalás volt számunkra az, hogy nekik is szolgálhattunk.

A tüdő és homályoslátás e világában azonban még az ilyen boldog esztendő sem telhetik el úgy, hogy semmi bú és gond ne árnyékolja be lelkünket. Osztoznunk kellett abban a gyászbán, mely *gr. Csáky István* külügyminiszter és *gr. Teleki Pál* miniszterelnök, Erdély hazatérésének két feledhetetlen harcosa halálával borított minket. Ha valaki, úgy mi felszabadult erdélyiek szívből gyászoljuk e két nagy államférfiú elvesztését, mert tudjuk, mit köszönhetünk annak az erőfeszítésnek, amellyel az érettünk való munkában önmagukat megemésztették. Isten akaratából ebben az évben is megvolt a mi családi gyászuk: február 3-án magához szólította Isten *Bokor István* III. é. hallgatónkat. Allattomosan, feltartóztathatatlan erővel tört rá a halál. Megrendült szívvel álltunk koporsójánál és vettünk tőle búcsút, mikor útnak indult a szülőföldjén készített sírja felé. Testvéri szívvel kívánunk özvegy édesanyjának e helyről is vigasztalást és erőt a hitben!

A gond onnan tört ránk ebben az esztendőben, ahonnan legkevésbé vártuk: anyagi téren. *Anyagi krízisbe jutott lelkész-képzésünk.*

Ez az anyagi krízis elsősorban a vagyoni helyzetet érinti: úgy az intézetét, mint az ifjúságét. A kettő közül a második a súlyosabb. Mert az intézet a magyar állam jóvoltából fennakadás nélkül át tudott jutni a nehézségeken és minden reményünk meg van arra, hogy a jövőben is meg fogja egyházkerületünk találni az állam támogatásával a modus vivendit. Annál súlyosabb azonban — mert egyelőre megoldhatatlannak látszik — az ifjúság anyagi krízise. A lekipásztori szolgálatra mindig a legszegényebb ifjak szánták magukat, mióta Fakultásunk fennáll. És ez nagyon jól volt így, mert nem elpuhult, elkényesedett úrfiak, hanem az élet harcában megedződött, a nélkülözéshez hozzászokott — ha félreértéstől nem félnék, azt mondanám — proletár-ifjak kerültek hozzánk. Hazuról csak az egyház szeretetét, a lekipásztori hivatás nagyra-becsülését hozták, anyagi segítséget vajmi keveset. Ezeket a szegény ifjakat keblére ölelte az anyaszentegyház, legációk és ösztöndíjak által tette lehetővé számunkra a theologia elvégzését. A román uralom évtizedei alatt a legációk ugyan megmaradtak, de elsorvadtak, kiapadtak az egyház segítségének többi forrásai. De ez nem jelentett veszedelmet, mivel egyházunk elvesztett segélyalapjait jórészt pótolta külföldi hittestvéreink segítsége. A hazatérés után elmaradt a külső segítség és nagy kedvezményeket kínálva megnyitk az eddig elzárt életpályák ifjaink előtt. Ezzel az a veszedelem fenyeget, hogy éppen a legszegényebb ifjak lesznek kénytelenek pusztán anyagi okokból más életpályákra menni és *elmarad theologiánkról ez az aluról, az őstalajból feltörő, éppen ezért viharállóbb és egészségesebb, a kultúrában még meg nem fáradt első generáció.*

Ezzel reá is tértem az anyagi krízisnek másik, az előbbinél sokkal jelentősebb részére, arra, ami minden más kérdésnél fontosabb, ami minden iskolának az igazi anyag-kérdése: *a növendékanyag kérdésére*. Ez nemcsak a mi kolozsvári Fakultásunknak, hanem az összes magyar református teológiáknak, sőt mondhatnám, az összes keresztyén lelkésznevelő intézeteknek ma legsúlyosabb problémája, mely mögött minden más háttérbe szorul.

Már a múlt esztendei évváró beszédemben, akkor, amikor még sejtelmem sem volt a bekövetkezendő örvendetes változásról, felvettem ezt a kérdést. Tehát nem az új helyzet felelős ezért.

Kölnben is ebben az iskolai esztendőben még mindig csak mint bekövetkező veszedelmet szemlélhetjük, mert még mindig volt elegendő növendékünk. A múlt esztendei 150-es létszám természetesen visszaesett több, mint egyharmadával. Az első félévben 89, a másodikban 90 volt ebben az évben a hallgatók száma. Ennek a visszaesésnek a magyarázata abban van, hogy a múlt évi 43 királyhágómelléki hallgató helyett az idén csak 12 tért vissza hozzánk, miután számukra megnyílt az út a régi alma mater, a debreceni egyetem felé. Elmaradtak továbbá a rendkívüli hallgatók és a jugoszláviai, meg a magyar evangélikus hallgatók száma is megcsappant. Mindez természetes, sőt szükségképpen következménye az új helyzetnek. Ha sajnáljuk is a nem egyházkerülethöz tartozó hallgatóknak elmaradását, mivel ezáltal szürkébb, színtelenebb lesz intézetünk élete, nem látunk ebben veszedelmet. Hiszen a mi intézetünk méretei tulajdonképpen az erdélyi kerület szükségletéhez vannak szabva s így a román uralom esztendei alatt bizonyos túlerheltséggel kellett küzdeni intézetnek és tanároknak egyformán. A kisebb létszámú ifjúságot jobban, eredményesebben lehet majd pásztrolni.

A veszedelem ott kezdődik, hogy az erdélyi hallgatók, főként az első évre jelentkezők száma csappant meg. A múlt évi 85 erdélyi hallgatóval szemben az idén csak 71 iratkozott be. Ez a létszám-esés részben onnan van, hogy a múlt esztendei 22 erdélyi első éves hallgató közül csak 13 jött vissza és az első évre az idén csak 14 erdélyi hallgató jelentkezett és iratkozott be. Ez a létszámcsökkenés az előjelek szerint még fokozódni fog, hiszen a többi magyar református teológiai főiskolán is ez tapasztalható. Az 1940—41. iskolai év I. felében Budapestre 15, Debrecenbe 12, Pápára 6 és Sárospatakra 10 hallgató vétetett fel az első évre. Tehát az összes magyar református teológiai főiskolára, a miénket is odaszámítva, 57 első éves vétetett fel, 14-el kevesebb, mint amennyi első évest 1929—30-ban, és 25-tel kevesebb, mint amennyi első évest 1928—29-ben egyedül a mi Fakultásunkra felvettünk.

Ez a létszámapadás olyan nagy veszedelem, amely ellen minden erővel fel kell venni a harcot.

Mi módon lehetne segíteni? Az első gondolata az embernek, hogy ösztöndíjak, segélyek útján kellene könnyíteni a lelkipásztori hivatatra való felkészülést. Kétségkívül erre is szükség van. Tanár-

karunk több memorandumban tárta fel az illetékes tényezők előtt a helyzetet és tett javaslatot a segítés módjára nézve is.

De amiként az anyaszentegyházban semmi kérdést sem lehet megoldani pusztán anyagi eszközökkel, úgy a lelkészutánpótlás kérdésének sem ez a megoldása.

Az egyetlen igazi, gyökerig ható megoldás az, hogy a *theologus kérdést az anyaszentegyház lelkikérdésévé* tesszük. Be kell vinni a köztudatba, hogy a theologiai főiskolák feladata csak annyi, hogy a hozzájuk küldött, reájuk bízott ifjakat kiképezzék. A theologiai főiskolák csak azokért az ifjakért felelősek, akiket hozzájuk küld, reájuk bíz az anyaszentegyház. Ha nincs elegendő theologus, azért a theologiai főiskola csak másod vagy harmad-sorban felelős, hiszen nem is tartozik a hatáskörébe, nincsenek is meg az eszközei ahhoz, hogy eredményesen tudjon hallgatókat verbuválni.

Az egyház felelős azért, hogy küld-e és kit küld a theologiára. Ezt a felelősségérzetet kell felébreszteni és munkába állítani az anyaszentegyház egyetemében a legmagasabb fórumoktól kezdve le az egyháztagokig. Ne csak egy-egy papi család, hanem minden igaz református család érezze a kötelezettséget, hogy fiai közül Isten szolgálatára is adnia kell. Mert a jól értelmezett sáfárság nem csak a pénzemnek és terményeimnek a tizedét kívánja, hanem a fiak tizedét is. Azoknak is a legjavát az Úrnak kell szentelni.

És érezze a felelősséget minden gyülekezet. Ha valamelyik gyülekezetből akad olyan ifjú, aki a lelkipásztori munkát választja élethivatásául: ez a tény ne legyen csak az illető ifjú, vagy legfennebb az illető család ügye, hanem legyen az egész gyülekezeté, amely imádságával, buzdításával, támogatásával előkészíti és elősegíti a papi pályára lépni szándékozó ifjú törekvését. Előkészíti és elősegíti azzal, hogy a gyülekezet iskoláiban, presbiteriumában, a hívei magánbeszélgetésében szóhoz jut az a kívánság: bár akadna valaki a gyülekezet ifjai közül, aki magát a papi munkára szánja. És a theologiára került ifjút vegye körül a gyülekezet hivatalosan és nem hivatalosan a maga féltő, támogató szeretete jeleivel. Kísérje figyelemmel, vegye számba tanulmányait, életfolytatását és minden rendelkezésére álló eszközzel hasson oda: a lehető legjobb kiképzésben részesüljön.

És érezzék ezt a felelősséget az *egyházmegvők*. A kebelükből kikerülő iheologus ifjaknak nyújtsanak anyagi és erkölcsi segítséget. Tartsák a szemüket rajtuk akkor, amikor azok a theologián tanulmányoznak. Ha anyagi nehézségekkel küzdenek, adjanak nekik tanulmányi segílyt, ösztöndíjat. Ha lelki nehézségeik vannak: tanáccsal, útmutatással szolgáljanak.

És érezzék a felelősséget a *református középiskolák*. Első sorban ezektől az iskoláktól várhatjuk el, hogy hallgatókat küldjenek a theologiára. Az egyes kollégiumok adtak-e és hány hallgatót adtak a theológiának?: ez olyan kérdés, amelyre az adott

válasz az illető iskola egész nevelési szellemére élénk fényt vet és megítéli azt.

Sem az egyházmegyéktől, sem kollégiumainktól, még inkább az egyházközségektől nem lehet kívánni azt, hogy az egész anyaszentegyház terhét hordozzák, hogy az egész lelkészképzésért vállalják a felelősséget. De az *egyházmegyéktől, kollégiumoktól és egyházközségektől egyformán meg lehet kívánni: ne legyen közömbös reájuk nézve, akad-e, vagy nem akad kebelükből theologus ifjú.* Ha statisztikát készítenénk egy emberöltőre visszamenőleg a theológiára került ifjakról lakóhelyük szempontjából, megdöbbenéssel állapíthatnók meg, mennyire esetleges, az egyes egyházmegyék, gyülekezetek szükségleteivel semmiféle arányt nem mutató a lelkészutánpótlás. Nagy gyülekezetek akadnak, ahonnan emberemlékezet óta senki sem jött a theológiára és amely gyülekezetek mégis egészen magátólértetődőnek tartották, hogy amikor nekik szükségük volt lelkipásztorra, mindig akadt valaki. Azt mindenki tudja, hogy, aki nem vet, az nem arat, aki nem ültet szőlőt, nem szüretel. Azt azonban már nem tartják emlékezetükben az emberek, hogy ugyanaz a törvény a szellemi életben is. Sajnos, a szülői öröm büszkeségét sem ismerik azok a gyülekezetek, amelyek feles számmal küldvén ifjakat a theológiára, a meddő gyülekezetek hiányait kipótolják. Pedig kétségtelen, hogy Isten nem hagyja áldás nélkül azokat a gyülekezeteket, amelyek legdrágább kincsüket, ifjúságukat adják szolgálatára. Bár sokszor és fájdalmasan tapasztaljuk, hogy egy próféta sem kedves a maga hazájában és a szülőföldre kerülő lelkipásztornak sokszor keményebb küzdelmet kell vívnia a bűnnel, mint az idegenből jövőnek s ennél fogva, ha sokszor, ha legtöbbször nem is kívánatos, hogy a gyülekezetek maguk számára neveljenek papot: a gyülekezet egész életét, magatartását meghatározza a kebeléből kikerülő lelkipásztor, ha igazi lelkipásztor. Akármilyen messzire vetődik is a szülőgyülekezetétől, attól a gyülekezettől, ahol a keresztség sákramentumában részesült, ahol konfirmált, ahol az első lelkiindításokat nyerte: azért a gyülekezetért mindig felelősséget érez Isten előtt. Imádságában hordozza, tanácsaival igazgatja, családjá, rokonsága útján befolyást gyakorol reája.

A mi református egyházunk a lelkipásztor személyét nem ruházza fel olyan kiváltságokkal, mint a római egyház. Mégis a mi egyházunkban, amelyben nincsenek ex opera operato ható üdvesszükszerek, a lelkipásztor személye sokkal nagyobb felelősséget és terhet hordoz. Ennél fogva *a mi egyházunkban sokkal nagyobb veszedelem a lelkészhiány, mint más egyházakban.* Ez a magyarázata annak, hogy a szórvány-reformátuhság sokkal nagyobb veszedelemben van, mint a más, nem protestáns egyházak szórványban élő hívei.

Ezért a lelkészhiány akkora veszedelem, hogy már akkor félre kell vernünk a vészharangot, amikor még csak mint lehetőség fenyeget. Nem szabad bevárunk a bekövetkezését. Annyival

is inkább, mert a tapasztalat szerint, ha egyszer bekövetkezett a theologus hiány, a legnagyobb erőfeszítés sem tud azon azonnal segíteni. Esztendők szívós munkájára van szükség, amíg újból megtelnek az üres padok.

Ma olyan időket élünk, amikor sok és nehéz gondja van minden egyháznak. Így a miénknek is. De ezek között a *legnagyobb, a legsürgetőbb a lelkész utánpótlás kérdése* kell, hogy legyen. Isten örök időktől fogva azzal mutatja meg gondoskodását az anyaszentegyház iránt, hogy szüntelenül hangzik a kérdése: kít küldjek el? és ki megyen el nekünk? (Ézsaiás 6:8.) A legnagyobb áldás, mert az életnek és kegyelemnek a jele, ha az isteni hívásra szüntelenül hangzik a készséges felelet: Imhol vagyok én, küldj el engem. (Ézsaiás 6:8.) *Az ítélet és a halál jele az, amikor nagyon gyéren, vagy egyáltalában nem felel senki a hívó szóra.* A magyar református egyház és a mi erdélyi református egyházunk ma az ítélet és a halál felé halad. Ez annál meggondolkoztatóbb és végzetesebb, mert egy olyan időben történik ez, amikor az egyháznak fokozottabb munkát kell vállalnia, amikor az újjászülető Magyarország jövődőt alapozó munkájában az egyháznak hatványozott mértékben kellene kivennie a maga részét. Hogyan tudja majd elvállalni az egyház az új feladatokat hogyan tudja nyújtani azt a segítséget, amelyet méltán elvárhat a nemzet és az ország, ha nem lesz elegendő lelkipásztor, ha az egyház nem lesz képes a régi keretek közötti munkát sem ellátni zavartalanul?

A harangoknak ez a féljeverése elsietettnek látszik, ha valaki csak a pillanatnyi helyzetre néz. Mert a pillanatnyi helyzet az, hogy valószínűleg nem minden végzett hallgató fog azonnali elhelyezkedést nyerni. Nem szabad azonban szem elől téveszteni két tényt. Az egyik az, hogy teológiánk jelenlegi hallgatósága a csonkítatlan Erdély egész területéről toborzódott, a másik az, hogy az elszakadt déli részen katasztrófális lelkészhiány fenyeget. Hogy fogunk mi ilyen körülmények között segélynyújtási kötelezettségünknek eleget tenni?

Tudjuk, hogy **az igazi, gyökeres segítség Istennél van. „Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.”** (Mát. 9:38.)

Az iskolai év végére érkezünk. Testi, lelki felfrissülést kívánva búcsúzunk azoktól a tanítványoktól, akik jövőre visszatérnek tanulmányaik tovább folytatására. És áldáskívánással búcsúzunk azoktól, akik az öt esztendő leteltével most már kilépnek a munkamezőre. Isten kegyelme kísérje útjukon. Mi azzal az ígérettel búcsúzunk, hogy nem szűnünk meg imádkozni érettük és mindig készek leszünk segítségükre menni, ha erre valaha szükségük lesz. És kérjük őket, emlékezzenek mindenkor hálával az alma materre s hordozzák mindig imádságukban a lelkészképzés felelősségteljes munkáját.

Hálásan köszönöm a főtiszteletű Püspök úrnak, a méltóságos

Főgondnok úrnak és Előljáróságnak, valamint a nagytiszteletű Tanárkarnak azt a türelmes segítséget, mellyel egész esztendő folyamán szüntelenül hordozták az én erőtelenségemet és így lehetővé tették, hogy ez az esztendő is minden nagyobb nehézség nélkül szálljon el intézetünk fölött. A jóságos Isten adjon a nyári szünetben mindnyájuknak igazi, megújító pihenést, hogy az új esztendő új munkája frissen, felkészülten találja mindnyájukat.

Ezekután az Atya, Fiú, Szentlélnk, teljes Szentháromság, egy örök igaz Isten nevét áldva, az 1940—41. tanévet, intézetünk 45. esztendejét bezárom.

DR. RAVASZ LÁSZLÓ.

Dr. Ravasz László.

A tavaszi egyházkerületi közgyűlés alkalmával régi tartozását róttá le Fakultásunk, amikor meghívta tiszteletbeli professzorai közé dr. Ravasz László dunamelléki püspök urat, Fakultásunk egykori professzorát.

Húsz esztendővel ezelőtt, 1921-ben vált meg intézetünkől dr. Ravasz László, Isten rendelése folytán elvállalva a budapesti Kálvin-téri gyülekezet lelkipásztori tisztségét, majd a dunamelléki püspökséget. Testileg elszakadt tőlünk, áthághatatlan országhatár választotta el tőlünk. De lélekben soha, egy pillanatra sem váltunk el, sőt az évek múlásával egyre elszakíthatatlanabb és több szálú lett a kapcsolat, mely a Fakultást és egykori professzorát összekötötte. És egyre növekedett a jótéteményeknek az a sora, mely által dr. Ravasz László megbizonyította a Fakultáshoz való tartozását. Mind több és több lett az a tartozás, mellyel dr. Ravasz László adósának éreztük magunkat.

Felszabadulásunk után legelső dolgunk volt ezt a húsz esztendő, sőt több, mint harminc esztendő — hiszen 1907 óta árasztotta intézetünkre dr. Ravasz László eszének és szívének ajándékait — tartozást nyilvánosan elismerni és hálánknak, köszönetünknek kifejezést adni. Tanárkar javaslatára előljárással meghívta dr. Ravasz Lászlót Fakultásunk tiszteletbeli professzorává és az 1941. március 29. egyházkerület egyhangú határozatával jóváhagyta a meghívást. Két nap múlva, március 31-én a dísztermünkben tartott házi ünnepség keretében át is adhattuk az erről szóló, Kós Károly keze készítette művészi kivitelű diplomát.

Hogy a mi intézetünk valakit ilyen kitüntetésben részesítsen, ahhoz két tényező szükséges: a kitüntetendő érdemes volta és a Fakultás szeretete. Hogy mik azok a szolgálatok, amelyekkel dr. Ravasz László ezt a kitüntetést, amelynél nagyobbat intézetünk adni nem képes, kiérdemelte, és milyen az a szeretet, amellyel intézetünk dr. Ravasz László személyét körülveszi, annak felmutatására az alábbiakban közöljük az átadott diploma szövegét és azt a beszédet, amellyel a diplomát dr. Gönczy Lajos igazgató március 31-én átnyújtotta.

a) A diploma szövege:

Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól. (I. Kor. 1 : 3).

Mi, az erdélyi református egyházkerület elnöksége, vajamint a kolozsvári Református Theologia Fakultás Elöljárósága és Tanári Kara, tudatjuk mindenkivel, akit illet, hogy *Dr. Ravasz László atyánkfiát*, a dunamelléki református egyházkerület püspökét, a magyarországi református egyház Egyetemes Konventjének lelkészi elnökét, a kolozsvári református Theologiai Fakultás volt ny. r. professzorát, a gyakorlati theologiai tudományok művelésében felmutatott alapvető és úttörő munkássága; a magyar református igehirdetés tudományos megalapozását és egész anyaszentegyházunk, sőt az egyetemes magyarság életében döntő fontosságúvá emelését és megújulását szolgáló tevékenysége; az egyházi misszió munkájának az egyház életébe való szerves beállítása; a református hitvallásos szellemű liturgia megalkotása körüli fáradozásai; professzori minőségben végzett s nemzedékek életét meghatározó nevelői szolgálata; az évtizedekig elszakíttóságban és idegen uralom alatt élt erdélyi református egyházkerületnek és theologiai Fakultásnak nem lankadó szeretettel állandóan nyújtott gondoskodása, itthon és külföldön szüntelen való és fáradhatatlan támogatása, az idegen uralom által hazájukból kiűldözött református atyafiak sorsáról való hűséges gondoskodása miatt érzett hálnánk és tiszteletünk jeléül a *kolozsvári református Theologiai Fakultás tiszteletbeli professzorává* választottuk s erről jelen okiratot aláírásunkkal és pecsétünkkel megerősítve ezennel kiadjuk.

„Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik szólották nektek az Isten beszédét.“ (Zsid. 13 : 7).

Kolozsvár, 1941. március 29.

b) *Dr. Gönczy Lajos igazgató beszéde a diploma átadásakor:*

Azok után a messziharsonázó, országraszóló ünnepek után, melyeken az egész református Erdély és kincses Kolozsvár közönsége mámorosan, a taps és éljenzés szünni nem akaró fergetegével juttatta kifejezésre tiszteletét és szeretetét dr. Ravasz László tiszteletbeli professzorunk iránt, önkéntelenül is felvetődik lelkünkben a kérdés: nem jobb lett volna-e ezt a mi mai ünnepünket elhagyni? Ez a mi szürke, szerény ünnepünk nem arra szolgál-e inkább, hogy az ünnepi hangulatot megrontsa?

Bármilyen ellenmondónak tetszik is, de úgy van, hogy maga ez az alkalom sem olyan, hogy könnyű és biztató indítást adna az ünneplésre. Külsőleg és belsőleg olyan ellenmondások, nehézségek elé állít, amelyek tulságos megterhelhetést jelentenek az ünneplő lélekre.

Egy ilyen diploma-átadásnál az a szokás, hogy az oklevelet adó tanárkar foglalja el a maga helyét és maga elé, szembeültesse a kitüntettet. De lehetett-e itt ezt megtenni, mikor mindnyájunknak az az érzése, hogy amikor és ahol dr. Ravasz László jelen van, ott és akkor nincs más professzor, csak egyedül Ő és nekünk kell a lábaihoz ülnünk?

Egy ilyen ünnepségen hivatalos komolysággal, tehát az udvariasság kimértségével és hidegségével kell beszélni, gondosan vigyázva címre, rangra. De vajjon lehet-e itt, amikor minden pillanatban ajkunkra kíváncznak az örömtől megcsorduló szív olyan meghitt, becéző szavai, amilyeneket csak régi, meghitt baráti körben szoktak és lehet használni?

És úgy kellene üdvözölni, mint 20 esztendei távollét után hazatérőt, holott lélekben mindig közöttünk volt. És beszélni kellene úgy, hogy az a dicséret ne legyen sok az Ünnepeit szerénységének és ne legyen kevés az ünneplő szeretetének. Vajjon lehettek-e mindez?

Pedig a belső nehézségek még nagyobbak. Ebben az alkalomban olyan ellentétes érdekek feszülnek, amelyek külön-külön szárnyakat adnának az ünneplésnek, de együtt arra jók, hogy megkössék az ünnep szabad szárnyalását.

Professzori diplomát akarunk átnyújtani. Az ünnepi beszédnek világosan, tárgyilagos hűvösséggel kellene felmérni a professzor tudományos érdemeit, azokat az értékeket, amelyek méltóvá teszik a kitüntetésre. Önmagában milyen hálás feledat lenne ez. Hiszen nincs egyetlen első éves theologiai hallgató Magyarországon, aki, ha szabatosan nem is tudná megmondani, ne tudná, ne sejtene Ravasz Lászlónak, mint tudós theologusnak a jelentőségét a magyar református teológiában.

Ez a diploma azonban tiszteletbeli tanári diploma, amelynek megnyeréséhez nem elég a tudományos érdem. A tudomány mellé személyes kapcsolat kell, amely a szívig érjen. Hálás ünnepi téma lenne önmagában e tekintetben is ez a mai, ha szabadon ki lehet önteni azt, ami a szívből felkivánczik az ajakra és a szemekbe.

De a kettőt: a hideg, pontos tudományos értékelést és a szív túláradó érzését egybekapcsolni, egyiket a másik kára nélkül lehetetlen.

És ennyi nehézség, ennyi külső és belső akadály dacára is mi mégis ünnepeünk. Ez a belső feszültség, az ellenmondásoknak ez a dinamikája adja meg azt a többletet, amire még szükség van, mert nélküle hiányos lett volna dr. Ravasz László hazatérési ünnepe. Azt a többletet, amit kívülünk senki más nem tudhat megadni.

Mi ez a többlet?

Az erdélyi református egyház és az egész város azt a 20 esztendő, a távollét idejét ünnepelte. És méltán. Telve van ez az idő dr. Ravasz László olyan tetteinek egész sorával, amelyek mindenike mellett külön-külön kellene megállanunk hálával Isten és köszönettel az Ő áldott Eszköze iránt.

A mi Fakultásunk pedig 34 esztendőre tekint ma vissza. Attól az időponttól tekintti át dr. Ravasz László pályafutását, amikor mint egészen fiatal professzor először lépte át ez intézet kapuját, hogy azután kitörülhetetlenül, kitéphetetlenül belegyökerezék ennek az intézetnek történetébe, hosszú-hosszú évtizedekre, egymást követő nemzedékekre meghatározva ennek szellemét. Addig az

ideig tekintünk vissza, amikor ez az egész mostani professzori kar, ki előbb, ki később, tanítványként ülhattunk lábainál. Ezt az egész időt, mint egy megszakítatlan egységet szemléljük. Mert tőlünk soha nem lehetett dr. Ravasz Lászlót elvenni. Minket a minden határokon diadalmaskodó Lélek kapcsolt össze. Az alatt a 20 esztendő alatt is, amelyet testben távolléttól tőlünk, itt tanított Ravasz professzor úr a mi katedráinkon, talán még intenzívebben, mintha testileg itt lett volna. Mert minden professzióban benne volt az, amit Isten Általa ajándékozott nekünk.

És többlet a mi ünneplésünkben ennek *családiassága*. Pompázó nagy szavakat, fényes külsőségeket mi nem adhatunk. Ez a szerény diploma, amelyet mi nyújtunk, úgy külsejében, mint a világszerinti értékelésben, messzi elmarad a világszerte ismert egyetemek kiténtetése mögött. De ennek dacára mi tudjuk: dr. Ravasz Lászlónak ez lesz a legkedvesebb, a legértékesebb. Azzá teszi az a szeretet, amely Őt ide és minket hozzá csatol. Hogy milyen ez a kapcsolat, erről hadd beszéljen helyettünk Az, aki Ravasz Lászlót nálunknál is jobban szereti, és aki Hozzá nálunknál is közelebb van. Áldott lelkű Hitvese abban a levélben, melynek kíséretében ezt a katedránkat ékesítő díszzászlót ajándékozta Fákultásunknak, ezt írta: „Hálám csekély jele ez az iránt az Alma Mater iránt, amely nekem jó uram oldalán tizennégy évig boldog otthont adott; falai között négy gyermekem született és növekedett; s áldott lelki hatásait, mint az Úr Jézus alázatos tanítványára, annyszor árasztotta reám is. Ékesítsék vele azt a katedrát, amelyen Élettársam igehirdetői egyénisége Isten kegyelméből kibontakozott.“ Kell-e ehhez még valamit tennünk? Ravasz Lászlónak ez az igazi otthona, ahová mindig hazatér. A hazatérőnek pedig, akár mint gyermek, akár mint szülő tér haza, minden ékes szónál többlet mond és többlet ér az a könnyes, talán dadogó szavakkal kísért ölelés, amellyel átkarolják a reávarakozók.

És mi most mindnyájan, ünneplő Fakultás és ünnepezt Professzor, abban az érzelmileg szinte elbirhatatlan sajátos helyzetben vagyunk, hogy *egyszerre érezzük a szülő és gyermek* külön-külön is semmivel sem hasonlítható örömét.

Mint *Fakultás szülő* vagyunk. Ravasz László lelki édes anyja, mert itt szívta magába azt a lelket, innen nyerte azokat az indításokat, amely és amelyek Őt azzá tették, növelték, amivé lett.

És *egyként mindnyájan gyermek* vagyunk, dr. Ravasz László lelki gyermeke, mert mindnyájan tanítványai vagyunk. Mindnyájan: azok is, akik a professzori katedrán ülünk és azok is, akik most lépték át intézetünk küszöbét.

A szülő és a gyermek kettős öröme viharzik bennünk, amikor átnyújtjuk ezt a diplomát. Kezünk, mint az anya keze, áldásra emelkedik és ráhull erre a drága főre: fiunk, büszkék vagyunk Reád! És fejünk, mint a gyermek feje, alazattal ráhajlik az áldott kezekre: köszönjük, amit nyertünk és amit soha-soha meghálálni

nem tudunk. És mint anya és mint gyermek mondjuk: Áldjon meg az Isten mi lelki fiúnk, mi lelki szülőnk!

Bocsánatot kérek, ha feltört ajkamra korlátlanul az, ami a szívemben van. Egészen szokatlan ez, de talán nem éppen illetlen egy ilyen ünnepen. Hiszen éppen ez adja meg a mi ünneplésünknek a sajátos értékét, hogy mi főtiszteletű és nagyméltóságú dr. Ravasz László püspök urat, a magyarországi református egyház lelkeszi vezetőjét és sok nagy kitüntetés és tisztesség hordozóját úgy ünnepehetjük és úgy szoríthatjuk szívünkre, hogy egy pillanatra elfeledhetjük azt a méltóságot és dekorumot, mellyel a testi távollét 20 esztendeje alatt tüntette ki a református egyház és a magyar haza hálája. És úgy ölelhetjük és úgy becézhetjük, ahogy csak Erdély teheti, az az Erdély, amely már akkor szerette és ölelte, amikor az ölelő kart nem kötötte a nagy férfiak előtti önkéntelen tisztelet.

Főtiszteletű és nagyméltóságú Püspök úr, mélyen tisztelt Professzorunk! Boldogok vagyunk, hogy ezt a diplomát átadhatjuk Isten és ember előtt. Mikor átadjuk, nem kérünk egyebet: *maradjon Püspök úr továbbra is nekünk az, aki eddig volt, tanítómesterünk és engedje meg, hogy mi is maradhassunk azok, akik eddig voltunk: tanítványai.*

Legyen ez a diploma az anya részéről a jutalom, a gyermek részéről a hála csekély, de a szeretet által végtelen értékű jele.

Isten áldja meg és tartsa meg számunkra Professzor urat, drága Tanítómesterünket!

BEKES KÁROLY.

Bekess Károly.

Dávidházi *Bekess Károly* theologiai Fakultásunk háznagya a tanév végével megváltik állásától. Intézetünk nem veheti egyszerűen tudomásul ezt a tényt, méltó, hogy visszpillantást vessünk az ő példás és hűséges szolgálatára. Bekess Károly, aki született 1882 július 26-án, Tordán, kereskedelmi érettségét tett Budapesten, a kolozsvári kir. ítélőtábla szolgálatában addig emelkedett, míg végül ítélőtáblai irodaigazgató lett. Ebben az állásában találta őt a hatalom-változás, amelynek következtében, mint hűségesköt nem tett tisztviselőt, állásától megfosztották, 1919 március 15-én. Ebben az időpontban szervezte meg a theologiai Fakultás előljárósága a háznagyi állást, hogy mentesítse a professzorokat attól a sokféle gazdasági gondtól és hatósági zaklatástól, amely ebben az időben reánk szakadt. Így akarta a Fakultás és az egyházkerület biztosítani a professzorok munkaerejét az egyházunkra váró sok építőmunka végzésére. Jellemző ezekre az időkre, hogy a háznagyi állásra hirdetett pályázatra 17-en adták be kérvényüket és kérték megválasztásukat. A pályázók között volt egy egyetemi tanár, egy főügyész, több doktori címmel rendelkező tisztviselő. Ezek közül választotta ki az előljáróság Bekess Károlyt s bízta meg a háznagyi állással járó sokféle szolgálattal. Hogy milyen szerencsés volt ez a választás, igazolja az a tény, hogy ma, 22 év után a legnagyobb elismeréssel és tisztelettel írjuk fel nevét Fakultásunk évkönyvébe.

Amikor Bekess Károly átvette Fakultásunk gazdasági szolgálatát, talált itt egy nagyon hiányosan felszerelt internátust, amelynek javarésze le volt foglalva a román vasut-igazgatóság részére; talált egy üres kamarát és majdnem felszeretlen konviktsi konyhát. Hallgatók és professzorok a mindennapi megélhetés kenyérgondjaival küzdöttek. Az intézet értékpapirjai majdnem semmit sem értek, alapjai csekély kamatokat hoztak, a tanári fizetések bizonytalanokká váltak, a mindennapi élelmezésre szolgáló javak, mint liszt, zsír stb. teljesen hiányoztak. Ehhez járultak a román hatóságok által kegyetlenül üzött lakás-foglalások, a folytonos házkutatások, zaklatások és üldözések. Lapok, folyóiratok, könyvek kiadása majdnem lehetetlenné vált. A hallgatóságot a naponkénti igazoló eljárások szakadatlanul akadályozták munkájában. Ilyen viszonyok között vállalkozott Bekess Károly arra, hogy Fakultásunk nevelő munkájának lehetőségében segítségnkre

legyen. Mint jó gazda, a rendelkezésére álló csekély eszközökkel úgy élt, hogy naponként rendeződött és gyarapodott körülötte minden. Amikor látta, hogy ezek az eszközök nem elégségesek és sem a kerület, sem a Fakultás nem képes nagyobb segítséget nyújtani, elővette kitűnő kereskedelmi érzékét, amellyel minden igazi tordai ember meg van áldva s olyan vállalkozásokhoz fogott, amelyek meghozták a további gazdálkodás feltételeit. A nehéz közlekedési viszonyok között felkereste az Alföld közeleső és a románok által megszállott városait, ahol tudta, hogy nagyobb gabona és liszt készletek vannak és a legnagyobb ügyességgel, de ugyanakkora kockázattal több kocsi gabonát és lisztet szállított Kolozs-várra, ahol ezekben rendkívül nagy volt a hiány. Így olyan anyagi alapot vetett a Fakultás konviktusának, amely a legutolsó időkig lehetségessé tette a legnagyobb nehézségek között, a rendetlenül és hiányosan befolyó konviktusi díjak mellett is, a konviktus felszerelését és fenntartását. Majd vidéki körútakat szervezett a professzorokkal, hogy a hiányzó tanári fizetéseket is előteremtse. Megszervezte az akkor teljesen hiányzó iratterjesztést, könyveket, folyóiratokat hozatott s ezeket a legnagyobb ügyességgel terjesztette. Ennek kapcsán lehetségessé tette a szünetelő folyóiratok, sőt újak beindításával az egyházi sajtó, új iratok, könyvek kiadását és terjesztését. Vegyük mindezekhez azt a nagy szolgálatot, amelyet a professzoroknak és hallgatóknak végzett azáltal, hogy a különböző román hatóságok előtt a sokféle bevallási, igazolási stb. zaklatásokért mindig magára vette a kínos, sokszor megalázó kilincselést s mindezt úgy végezte, hogy ezzel megmentett a lelki munkára sok időt s biztosította, amennyire csak tudta, a komoly tanulmányozás és szellemi munka zavartalanabb végzését. Nehéz volna részleteiben felsorolni mindazt, amit különösen gazdasági téren végzett és alkotott. Arról azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy különösen a konviktus vezetésében hűséges segítőtársa volt felesége, Lukács Ilona, aki férjéhez méltó becsületességgel végezte a rábízott munkát.

Ma, amikor Bekess Károly 22 évi hűséges és becsületes munka után ismét visszatér, mint táblai iroda-főigazgató, hivatalába, mindezt hálával és tisztelettel kell megállapítanunk. Bekess Károly háznagy neve mindenkoron azoknak a sorában fog élni, akik a Fakultást a legjobban szerették, a leghűségesebben szolgálták és akik önzetlenül örvendeztek Fakultásunk szellemi és anyagi gyarapodásának. Ő valóban Istennek alázatos eszköze volt mindazokban a szolgálatokban, amelyeket Fakultásunk a lelkész-képzés, az egyházépítés és a magyar nemzeti művelődés terén az elmúlt évtizedekben végzett. Hűsége, szeretete, alázatossága és szolgálatkészsége mindenkoron példaképpül fog előttünk állani.

Áldja meg őt az Isten személyében és minden további munkájában!

T. S.

I.

Az intézet állapota.

A) Szellemi állapot.

a) Hatóságok.

1. Az intézet tanulmányi felügyelője: *Vásárhelyi János*, az erdélyi református egyházkerület püspöke.

2. Az intézet főgondnoka: *Báró Kemény János*. Gondnok: *Dr. Kovács András* táblabíró. Az előljáróság lelkészi tagjai: *Vásárhelyi Boldizsár* tb. esperes, lelkész, *Kovács László* esperes, lelkész, *Dr. Musnai László* koll. vallástanár, teológiai magántanár, *Kádár Géza* lelkész, generális direktor, megválasztatott az 1939 nov. 25. ker. közgyűlésen. *Világi tagok*: *Dr. Bartók György* egyetemi ny. r. tanár, megválasztatott az 1941 márc. 28. egyházkerületi közgyűlésen, *Dr. Vékás Lajos* ítélőtáblai elnök, *Gönczi László* koll. igazgató, *Kós Károly* író, egyhm. főgondnok. Az előljáróság 1937 nov. egyh. ker. közgyűlésen újított meg 1942 december 31-ig terjedő ciklusra.

3. Az intézet tisztviselői 1940 július 1.—1944 június 30-ig terjedő ciklusra, igazgató: *Dr. Gönczy Lajos*, gazdasági felügyelő-professzor: *Dr. Nagy Géza*, internátus-konviktusi felügyelő-professzor: *Maksay Albert*, könyvtáros-professzor: *Dr. Tavaszy Sándor*, előljárósági jegyző: *Maksay Albert*. Választásukat a mélt. igazgatótanács 7737—1940. szám alatt hagyta jóvá. Háznagy: *Bekess Károly*.

4. Az intézet egyházkerületi közgyűlési képviselője: *Dr. Imre Lajos*, akit *Dr. Kecskeméthy István* helyére 8596—1936. II. szám alatt igazolt a mélt. igazgatótanács.

b) Tanári kar.

Dr. J. A. Cramer, az utrechi egyetem professzora, tiszteletbeli tanár. Megválasztatott az 1921 július 2-iki egyházkerületi közgyűlés által.

Dr. K. Barth, a baseli egyetem professzora, tiszteletbeli tanár. Megválasztatott az 1937 január 30-iki egyházkerületi közgyűlés által.

Dr. Ravasz László, dunamelléki püspök, tiszteletbeli tanár. Megválasztott az 1941 március 28-iki egyházkerületi közgyűlés által.

Dr. Tavaszy Sándor, a vallásfilozófia és systematika theologia rendes tanára, a theologiai Fakultás Könyvtárának felügyelője, egyházkerületi főjegyző-püspökhelyettes, a magyarországi református egyház zsinatjának és Egyetemes Konventjének rendes tagja. Az Erdélyi Múzeum Egyesület alelnöke, bölcsészet-, nyelv- és történettudományi szakosztályának elnöke, az Erdélyi Irodalmi Társaság alelnöke, az Erdélyi Kárpát Egyesület tb. alelnöke, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi Szakosztályának választott tagja, a Magyar Kulturális Egyesületek Szövetségének egyik alelnöke, a Corvin-koszorú tulajdonosa. Felelős szerkesztője a Református Szemlének és a Kiáltó Szónak. Szolgálati éveinek száma: 21. Intézetünknel működik 1920 július 1. óta.

Dr. Imre Lajos, a gyakorlati theologia nyilván. rendes tanára, zsinati és konventi rendes képviselő, egyházkerületi képviselő, az erdélyi egyházkerületi belmisszió előadója, a kolozsvári ref. kollégium előljáróságának tagja, a kolozsvári egyházközség presbitere, a Presb. Rendszerű Ref. Egyházak Világszövetsége kontinentális bizottságának tagja, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság, a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság rendes tagja, az Ifj. Keresztyén Egyesületek Szövetségének elnöke, Az Út felelős főszerkesztője. Szolgálati éveinek száma 20. Intézetünknel működik 1921 július 1. óta.

Dr. Gönczy Lajos, e. i. igazgató, a filozófiai pedagógiai tanszék nyilván. rendes tanára, aki megbízás folytán a gyakorlati theologiai tanszék tárgyainak egy részét látja el, zsinati tanári rendes képviselő, igazgató-tanácsos, egyházkerületi képviselő, a kolozsvári református leánygimnázium előljáróságának, a Ref. Kórház keblitanácsának, a kolozsvári ref. egyházközség presbiteriumának és iskolaszékének, Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának tagja. Az „Én Kicsinyeim“ szerkesztője. Szolgálati éveinek száma: 18. Intézetünknel működik 1923 február 1. óta.

Dr. Nagy Géza, a keresztyén egyház történetének nyilvános rendes tanára, a kolozsvári egyházközség presbitere és iskolaszékének tagja, az országos zsinat póttagja. A Károlyi Gáspár Irodalmi Társaság Egyháztörténeti adattárának szerkesztője. Szolgálati éveinek száma: 15. Intézetünknel működik 1926 szeptember 1. óta.

Maksay Albert, az új-szövetségi tudományok tanszékének nyilvános rendes tanára, egyházkerületi tanácsbíró, a kolozsvári ref. egyházközség képviselői közgyűlésének tagja, a Református Szeretetház előljárósági tagja, a Presbiteri Rendszerű Ref. Egyházak Világszövetsége kontinensi bizottságának, a „Hit- és Egyház-szervezet“ ökuménikus világmozgalom folytonossági bizottságának tagja, a „Református Család“ felelős szerkesztője, az Erdélyi Iro-

dalmi Társaságnak és a Helikon írói közösségnek tagja. Szolgálati éveinek száma: 16. Intézetünknel működik 1925. október 1. óta.

Nagy András, az ó-szövetségi theol. tudományok nyilvános rendes tanára, a főiskolás IKE felügyelője, egyházkerületi tanácsbíró, a kolozsvári ref. kollégium előjáróságának tagja, az „Ifjú Erdély” főszerkesztője, az Ifjú Erdély iratterjesztése felügyelőbizottságának elnöke, a külmissziói végrehajtóbizottság elnöke, a Református Család társszerkesztője. Szolgálati éve 5. Intézetünknel működik 1936 szept. 1. óta.

Dr. Musnai László, kollégiumi vallástanár, az új-szövetségi tudományok m. tanára. Ez évben nem tartott előadást.

Járosi Andor, ev. lelkész, a gyak. theol. tudományok m. tanára. Ez évben nem tartott előadást.

Borbáth Dániel, a Diakonisszaintézet igazgató-lelkésze, a systematika-theologiai tudományok m. tanára. Előadta az összehasonlító dogmatikát heti 2 órán, az V. évfolyamon.

Nagy József, lelkész, okl. vallástanár, a gyakorlati theol. tudományok m. tanára. Ez évben nem tartott előadást.

Tunyogi Csapó András, lelkész, az ó-szövetségi theol. tudományok m. tanára. Előadást ez évben nem tartott.

Dávid Gyula, lelkész, a systematika-theologiai tudományok m. tanára. Előadást ez évben nem tartott.

László Dezső, lelkész, országgyűlési képviselő, a gyakorlati theologia m. tanára. Ez évben nem tartott előadást.

Biró Sándor, ref. koll. tanár, az egyháztörténelem m. tanára, Ez évben nem tartott előadást.

Kiss Béla, evang. lelkész, a rendszeres theologiai tudományok m. tanára.

Dr. Koronka István, egyetemes orvostudor, az egészségtan képesített tanára, intézeti orvos és intézetünkben a közegészségtan és orvosi ismeretek tanára. Intézetünknel működik 1932 július 1. óta. Szolgálati éveinek száma: 9.

Benedek Kálmán, zenetanár, ki az ének-zenét Nagy Gerő betegszabadsága alatt tanította, 1940 április 1-től az ének-zene megválasztott tanára.

Dr. Tusa Gábor, ügyvéd, a ref. kollégium gondnoka, orsz. gyűlési képviselő, az V. évfolyamon előadta „A jogi ismereteket” heti 1 órán.

Dr. Szabó T. Attila, egyetemi ny. rk. tanár, a II. félévben népnyelvi gyűjtésre előkészítő szemináriumot tartott az erre önként vállalkozóknak.

Balázs János koll. tanár a román nyelvet tanította az I—IV. évfolyamoknak, heti 4 órán.

Az intézet háznagya: *Bekess Károly*, aki az intézet gazdasági ügyei adminisztrációját végzi, továbbá mint pénztáros és házgondnok működött. Intézetünknel működik 22 éve.

Szénior: *Sárközy Endre*, okl. lelkész, aki az ifjúság baráti pásztorációját végezte. Az „Ifjú Erdély” c. lap felelős szerkesztője.

c) **Hallgatók.**

Hallgatóinkról a beiratkozás, évközi változások, illetőség tekintetében az alábbi táblázat ad kimutatást.

1. *Illetőség:*

Évfolyam	I.		II.		III.		IV.		V.		I—V.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Beiratkozott	20	19	15	15	22	21	22	19	15	18	94	92
Kerületünkben { férfi	15	14	13	13	14	15	12	12	15	18	69	72
{ nő	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Más kerületből	—	—	2	1	4	3	7	5	—	—	13	9
Jugoszláviai (volt)	—	1	—	1	1	2	—	—	—	—	1	4
Ág. hitv. evang.	3	3	—	—	—	—	1	1	—	—	4	4
Szabadságon rendes hallgató	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1
Kilépett	2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	4	1
Meghalt	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Összesen :	20	19	15	15	22	21	22	19	15	18	94	92

2. *Szülők foglalkozása:*

Lelkipásztor v. lelk. özvegy 23, tanár, tanító v. özvegy 10, tisztviselő 9, egyéb értelmiség 5, iparos, kereskedő 12, földbirtokos, földművelő 21, magánzó 12.

3. *Hallgatók nyelvtudása:*

Mindnyájan magyar anyanyelvűek, kik közül beszélt: románul 48, franciául 10, németül 4, szerbül 2, olaszul 1.

Külföldön ebben az évben nem tanulmányozott senki, részben, mert stipendiumot nem nyertek, részben, mert a ki- és beutazási engedélyt nem kapták meg.

B) Anyagi állapot.a) **Jelentés az intézet anyagi helyzetéről.**

1. Theologiai Fakultásunk ingatlan vagyona a Hitler-tér 13. és 15. szám alatti két épületből, valamint a Farkas-utca 29. szám alatti új házból, a „Békás“ dűlőbeli 2 hold 850 négyzetöl területű gyümölcsöskertből és a Körösi Csoma Sándor utcában fekvő 7140 m² kis, beépítetlen belsőszékből áll. A főépületben intézetünk

van elhelyezve, ütlethelyiségei bérbé vannak adva. A Farkas-utcai házban három tanárunk lakik.

A Hitler-tér 15. sz. alatti házastelek bérletét átvette a Magyar Királyi Rendőrség. A bérösszeg megállapítása körül vita folyik. A gazdasági hivatal 18.000 P-ben kérte megállapítani az évi házbért. A Rendőrség csak 14.000 P-t hajlandó adni. Tehát sokkal hátrányosabb helyzetbe kerülne a Theologia, mint volt a leltűnt főhatalom ideje alatt.

Ugyanis ez 387.000 leit fizetett, de fizette ezenkívül a vízdíjat és egyéb mellékjárulékot.

A vízdíj fizetésére mai bérlők nem vállalkozik. De kéri a házmesteri állás beszüntetését is és ennek a két szobának az átengedését a Rendőrség céljaira.

Ez azt jelenti a Theológiára nézve, hogy a víz, villany, bádogos munkát jövőre kint levő szakemberrel kell megcsináltatnia, ami tekintélyes többletkiadást fog jelenteni.

A házmesternek november 1-ére kellene felmondani.

Az Apácai-utcában levő házastelket, amelyet annak idején 500.000 leirt vásároltunk meg, eladtuk 34.000 P-ért. Ezen vételárból kifizettük a Kolozsvári Takarékpénztárnál fennállott 28.456 P folyószámla tartozását az intézetnek, amit annak idején felvettünk a Farkas-utca 29. számú ház felépítéséhez. A vételárból fennmaradt még 5544 P. Ez az összeg valamelyes ingatlanvételre lenne fordítandó addig is, míg az elértéktelenedett alapítványok egyrésze ezen összegből pótolhatnák, illetve részben helyreállíthatnák.

A Kőrösi Csoma utcában levő kis ingatlanunkat kérte a város állami iskolaépítés céljaira. Ajánlatunkat megtettük, de az árra nézve még nincs megállapodás. Összes ingatlanaink különben tehermentesek.

2. Az intézet pénzvagyonából a Bethlen-kollégium ősi ösztöndíjai, amik különben is elértéktelenedtek, elmaradtak. Ez iskolai évben csak az erdővidéki, görgényi, orbai, széki és udvarhelyi egyházmegyék támogatták ösztöndíjakkal az ifjúságot 419 P 67 fillér értékben. Értékpapírjainkban 3509 P 40 fillér fekszik.

3. Fenti vagyonból gyümölcsözők az ingatlanok, melyeknek befolyt bruttó jövedelme az 1940—41. tanévben 29.829 P 29 fillér volt. Tőkéink után kamatjövödelmünk alig volt. Értékeinket az Előljáróság a theol. háznagy által, a gazdasági felügyelő-tanár ellenőrzése mellett kezelte. Az iskolai év tartama alatt leckepezés címén az előző évi hátrálékkal együtt esedékes volt 9798 P. Ebből befolyt 3303 P. Hátrálék 6495 P.

Leckepezkedvezmény címen elengedett 1842 P.

4. A kialakulatlan gazdasági helyzet (államsegély tisztázatlan volta) miatt még az 1940—41. évi költségvetés nem készült el. Kiadásainkban tehát egyes emelkedő tételektől eltekintve, az 1939—40-i költségvetéshez tartottuk magunkat. Ennek végösszegei a következők voltak: Szükséglet: 129.679 P, fedezet: 124.344 P, hiány: 5335 P,

5. Az egész iskolai év folyamán begyűlt perselypénzt: 738 P 81 fillért s egyéb adományokat a szegénysorsú hallgatók segélyezésére fordítottuk.

Tanáraink nyugdíjtagsága, járulékaik összege, ennek fizetési módozatai még rendezetlenek.

b) Internátus-konviktusi jelentés.

Az 1940—41. iskolai év első felében 77 theologiai hallgató és 5 más főiskolás református hallgató, az év második felében 76 theologiai hallgató és 4 más főiskolás református hallgató lakott a bennlakásban. Az év nagyobb részében üresen állott 8 lakószoba, összesen 34 bennlakónak elegendő férőhellyel. Előljáráságunk az egyházkerületi főhatóság útján kérte az 1895—1918 között az állam részéről a theológián át 18 református tanárjelöltnek utalt ösztöndíj újból való folyósítását, hogy a theologia üres bennlakási helyei benépesedjenek. Nagyon fontos lenne, mert mind a theológiának érdeke, mind a református főiskolás ifjúság nevelése szempontjából kívánatos, hogy Előljáráságunk e kérése illetékes helyen meghallgatásra találjon.

Az állandó jellegű bennlakókon kívül a theologia bennlakását több ízben igénybevétték ideiglenesen megszállók is. Így a bécsi döntés, illetve a honvédség bevonulása után a tanév megkezdéséig internátusunk átmeneti szállást adott a kolozsvári rendőrkapitányság több tisztjének és tisztviselőjének, valamint számos délerdélyi menekültnek; majd egy-két napra az anyaországból tanulmányi kirándulásra érkezett középiskolás diákoknak. Évközben a tábori lelkeszi átképzés végett katonai szolgálatra behívott protestáns lelkipásztorok, számszerint 14-en nyertek lakást internátusunkban, 1941 április 26-tól május 28-ig.

A bennlakásban együtt élő hallgatók közösségi élete súlyosabb panaszokra nem szolgáltatott okot, a szórványosan előfordult kisebb rendetlenségek pásztori fegyelmezés útján nyertek mindenkor elintézészt.

A konviktusi étkezést 1940 október havában 61-en, novemberben 76-on, decemberben 79-en, januárban 78-an, februárban 75-en, márciusban 78-an, áprilisben 79-en, májusban 94-en, júniusban 80-an vették igénybe.

A konviktus üzemét nehéz akadályok elé állította egyfelől az élelmiszerek drágulása, másfelől pedig az élelmezési beszerzések korlátozása. Mindezek ellenére, hála a konviktust vezető Bekess Károly háznagy úr és felesége gondos, odaadó munkájának, nagy körültekintésének és kiváló beosztásának, a hallgatók mindvégig ízes, tápláló élelmezésben részesültek, anélkül, hogy a konviktusi díjat az iskolai év folyamán az Előljáróság felemelni kényszerült volna.

Konviktusi díj címén az előző évi hátralékkal
 együtt esedékes volt 24.220.— P.
 Ebből befolyt az 1940—41. tanév folyamán ... 13.331.— P.
 Hátralék 10.891.— P.

Internátusi díj címén az előző évi hátralékkal
 együtt esedékes volt 14.068.— P.
 Ebből befolyt az 1940—41. tanév folyamán ... 5.448.— P.
 Hátralék 8.620.— P.

Az összes konviktusi és internátusi hátralék ... 19.511.— P.

c) Tan- és nevelőeszközök.

Intézetünk felszerelésében ez évben jelentős változás nem történt. Mindössze egy pár térképet szereztünk be.

d) Könyvtári jelentés.

Az 1940—41. iskolai év végén könyvtárunk állománya 22.570 mű 34,688 kötetben. Ez évi gyarapodás 727 mű 883 kötetben. Ebből vásárlás 27 mű 39 kötetben. Adományozások: Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli egyházkerület nyomda-vállalata 100 mű 116 kötetben, Franklin-Társulat 74 mű 83 kötetben, Magyar Tudományos Akadémia 72 mű 96 kötetben, dr. Szabó T. Attila egyetemi tanár 74 mű 79 kötetben, Magyar Szemle Társaság 90 mű 90 kötetben, Athenaeum 40 mű 41 kötetben, Sylvester könyvnyomda rt. könyvosztálya 32 mű 39 kötetben, Bethlen Könyvkereskedés 29 mű 32 kötetben, dr. Ravasz László 23 mű 31 kötetben, Pápai főiskolai könyvnyomda 18 mű 20 kötetben, Révai Irodalmi Intézet 14 mű 18 kötet, dr. Ecsedy Aladár lelképásztor 15 mű 15 kötetben, dr. Karner Károly soproni egyetemi tanár (Igazság és Élet szerkesztője) 9 mű 15 kötetben, Debreceni m. kir. Tisza István Egyetem hittudományi kara 15 mű 15 kötetben, az erdélyi református egyházkerület Iratterjesztése 7 mű 13 kötetben, egyházkerületi Igazgatótanács 1 mű 1 kötetben, dr. Révész Imre püspök 5 mű 10 kötetben, dr. Gönczy Lajos 7 mű 8 kötetben, Nemzetpolitikai szolgálat mint a Nemzeti Könyvtár kiadója 13 mű 26 kötetben, dr. Szentpétery Kun Béla egyetemi tanár 14 mű 14 kötetben, Dobay Istvánné 2 mű 2 kötetben, m. kir. Földművelésügyi Minisztérium 1 mű 1 kötetben, Tunyogi Csapó András 1 mű 3 kötetben, dr. Csekey Sándor theol. akad. tanár 1 mű 10 kötetben, Kovácsné Huszár Jolán 3 mű 3 kötetben, dr. Gesztelyi Nagy László 3 mű 3 kötetben, dr. Imre Lajos 2 mű 2 kötetben, továbbá Nagy Sándor Béla dr., Kovács Gábor, Horváth István, Egyetemes Konvent, dr. Zoványi Jenő, Csűrös Ferenc, dr. Joó Tibor, M. Nagy Ottó, dr. Szombatfalvi György, Kopasz Tibor, Földváry Antal 1—1

mű 1—1 kötetben. Különböző évkönyvek, értesítők, jegyzőkönyvek, tanrendek, emlékkönyvek, traktátusok, egyházi és iskolai jelentések, amelyeket nagyrészt dr. Imre Lajos, mint az Út szerkesztője és dr. Tavasz Sándor, mint a Református Szemle és a Kiáltó Szó szerkesztője ajándékoztak könyvtárunknak. Ezeknek a száma 23 mű 25 kötetben. Adományozás útján tehát kaptunk összesen 700 művet 844 kötetben.

Könyvtárunkba a következő folyóiratok és lapok szolgáltattak be, nagyrészt mint a Református Szemle, Kiáltó Szó és Az Út szerkesztőitől nyert cserepéldányok: Ifjú Erdély, Keleti Ujság, Kiáltó Szó, Református Szemle, Keresztény Magvető, Láthatár, Népegészségügyi Szemle, Magyar Kisebbség, Pásztortűz, Protestáns Szemle, Református Család, Református Élet, Református Ifjúság, Református Jövő, Reformátusok Lapja, Székelység, Szilágyság, Szövetkezeti Értesítő, Vasárnapi Szemle, Az én kicsinyeim, Az Út, Debreceni Protestáns Lap, Dévai Ujság, Egyházi Ujság, Egyházi Hiradó, Erdélyi Múzeum, Erdélyi Napló, Evangélikus Élet, Fecske, Gyülekezeti Élet, Hajnal, Harangszó, Magyar Statisztikai Szemle, Református Világszemle, Magyar Egyház, Amerikai Magyar Reformátusok Lapja, Magvető, Szabadság, Énekszó, Keresztyén Igazság, Sárospataki Ifjúsági Közöny, Magyar Sajtó, Magyar Út, Zsoltároskert, Lelkészegyesület, Magyar Ifjúság, Tiszántúl, Hajnalodik, Református Lelkésznék Lapja, Mustármag, Magyar Szemle, Pápai Kollégiumi Lapok, Egyházi és Iskolai Lap, A Nép, Der Ruf, Kirchenblatt für die Reformierte Schweiz, Kirchliche Blätter. Összesen 60 napilap és folyóirat. Német, francia és angol nyelvű tudományos és építő irányú folyóiratokat az év folyamán nem kaptunk.

Az olvasóterembe kitett művek szaporulata 14 mű 20 kötetben. Így olvasótermünk kézikönyvtárának állománya 244 mű 555 kötetben. Az olvasóteremben átlag naponként 20—25-ön fordultak meg és tanulmányoztak. A szemináriumi helyiségekben szintén megfelelő szakkönyvek állottak rendelkezésre s sok hallgató ott folytatott tanulmányozást. A tanári olvasóterem évi gyarapodása 6 mű 10 kötetken. Kikölcsönöztünk otthoni használatra összesen 673 művet, theologiai hallgatóknak 536, kívülállóknak 137 művet.

Az adományozóknak itt is kifejezzük hálás köszönetünket, különösképpen a budapesti és debreceni, valamint a többi magyar könyvkiadó-vállalatoknak, hazatérés boldog napjait azzal is emlékeztetéssé igyekeztek számunkra tenni, hogy hiányzó magyar könyvekkel gyarapították könyvtárunk állagát. Nagy köszönettel adózunk dr. Ravasz László püspök úrnak, mint Fakultásunk tiszteletbeli professzorának, hogy személyes közbenjárásával felhívta sok könyvkiadóvállalat figyelmét theologiai könyvtárunk gyarapítására.

Könyvtárunknak van szám-katalógusa, valamint szak-katalógusa. Ez utóbbi már nagyon hiányossá vált, úgy hogy rövid idő alatt ki kell egészítenünk és gondoskodnunk kell annak kiadásáról is. Elérkezett az ideje annak is, hogy duplum-könyvtárunkat is rendezzük s annak értékesítéséről gondoskodjunk.

II.

Az intézet működése.

A) Adatok az 1940—41. iskolai év történetéhez.

1. **A tanév dátumai.** Ama rendkívüli események miatt, melyeket Kolozsvár boldog hazatérésével a nagykegyelmű Isten ránkhozott, intézetünkben az iskolai évet csak 1940 október 20-án, vasárnap nyitottuk meg. Imádkozott és ígét hirdetett Vásárhelyi János püspök, évmegnyitó beszédet mondott dr. Gönczy Lajos igazgató, végül fogadalmat tettek az újonnan felvett hallgatók. Gyülekezeti ének nyitotta meg és zárta be az ünnepséget, amelyen az ifjúságon, Előljáráságon kívül résztvettek a testvérintézetek képviselői és az intézet barátai. Az évmegnyitó ünnepélynek rendkívüli jelentőséget adott, hogy azon annyi esztendő után először jelenhetett meg dr. Ravasz László dunamelléki püspök, intézetünk egykori professzora. Az igazgatói évmegnyitó beszéd az Értesítő elején olvasható.

Az évelejei dátumok a következők voltak: javító és pótkollokviumok október 14—15., minősítésvizsga október 17., javító- és pótalapvizsga október 16., előadások kezdete október 21.

Az egész esztendőben Isten kegyelméből zavartalanul, az előre megállapított terv szerint folyt a munka a Fakultáson. Az első félévi kollokviumokat január 20—30 napjain tartottuk meg. A második félévi előadások február 6-án kezdődtek. A karácsonyi szünet december 20—január 3-ig, a húsvéti április 5—április 20-ig, a pünkösd május 30—június 4. estig tartott. Szünnapot tartottunk az összes hivatalos ünnepeken. A második félévi előadásokat május 30-án zártuk, a kollokviumokat június 5—13. napjain vettük be.

Az évet június 15-én zártuk be a szokásos ünnepélyvel, mely alkalommal az ígét Vásárhelyi János püspök is hirdette. A záróünnepély programjában jutalmak, pályadíjak kiosztása, az ifjúsági egyesületek évi jelentéseinek felolvasása, a végzett hallgatók ünnepélyes kibocsátása és az évváró igazgatói beszéd foglalt helyet. Az évváró beszéd az Értesítő elején olvasható.

2. **Nyári munkaprogramm.** A theologiai Szabályzat 272. §-a a következőket tartalmazza:

„Az Isten országa szolgálatára készülőknek állandóan benne kell

élniök e munka légkörében. Ezért a tanárkar évről-évre megállapítja azt a munkaprogrammot, amelyet az összes hallgatóknak a nyári szünetben el kell végezniök. E program két részből áll: 1. elméleti és 2. gyakorlati-gyülekezeti feladatok. Az elméleti feladat, amely évfolyamonként állapított meg: a Szentírás, a hitvallások, az Institutio és jelentősebb modern theologiai művek tanulmányozása. Ennek tételeit, melyek közül sohasem hiányozhatnak a szentírási tételek, évről-évre állapítja meg a tanárkar és a tételek írásban dolgozandók ki és adandók be. A gyakorlati feladat abban áll, hogy minden hallgató a nyári szünidő alatt abban a gyülekezetben, amelyben tartózkodik, a lelkész felügyelete alatt köteles legalább heti 4 órai gyülekezeti munkát végezni. Ilyen munka gyanánt számít: hétköznapi, vasárnapi istentiszteletek végzése, irodai munka, vasárnapi iskola, bibliakör vezetése, segédkezés vallásos összejövétel rendezésében, énektanítás stb. Köteles továbbá a szomszédos szórványok gondozásában, az iratterjesztés propagálásában és megindításában, a nagyobb gyülekezetek szélein alakult új települések híveinek összeírásában és gondozásában segídezni. Ajánlatos, hogy támogassa a szomszédos gyülekezetet is, ha ott nincs vakációzó theologus, különösen, ha a lelkészi állás üresedésben van. Mindezekről a munkákról köteles illetékes lelkészének, akinek engedélyével és felügyelete alatt munkálkodott, írásban beszámolni. Köteles az összes munkáiról pontos naplót vezetni, amelyet illetékes lelkésszel láttamoztatva az összes munkákról szóló szolgálati bizonyítvánnyal, valamint az elméleti tételekkel együtt a beiratkozáskor benyújt a Fakultás igazgatójához, aki enélkül be nem írhatja. A munkaprogram kidolgozása alól részben, vagy egészben igazgató adhat előzetes kérésre felmentést. A munkaprogram legkiválóbb elvégzői jutalomban részesülnek. A hanyagok hanyagságuk mérve szerint fegyelmi büntetés alá esnek.“

I. évet végeztek munkaprogrammja.

1. Szentírás tanulmányozás:

- a) Az Ószövetség prófétái alakjai Illésig.
- a) Hóseás próféta személye, kora és igehirdetése könyve alapján.
- c) Pál II. térítői útja. A meglátogatott gyülekezetek ismertetése.

2. Tudományos munka:

Eloolvassák és kivonatolják az Institutio I. könyv XV—XVIII. fejezeteit, valamint László Dezső: Az Ige egyháza c. könyvét.

II. évet végeztek munkaprogrammja.

1. Szentírás tanulmányozás:

- a) Elhívások az Ószövetségben.
- b) Salamon temploma és a fogság utáni templom.
- c) Keresztelő János és Jézus.
- d) Pál apostol, mint pásztor, a pásztori levelek alapján.

2. Tudományos munka:

Eolvassák és kivonatolják az *Institutio* II. könyv I—V. fejezeteit, valamint M. Nagy Ottó: *Szent hitünk* c. könyvét.

III. évet végzettek munkaprogramja.

1. Szentírás tanulmányozás:

a) A zsoltárok könyve eschatológiája.

b) A halál utáni élet az Ószövetségben.

c) Hol jutnak a keresztyének kapcsolatba vagy ellentétbe a világi hatalommal és hogy viselkednek, az újszövetségi iratok szerint. (A keresztyének és a világi hatalom viszonya az újszövetségi iratokban.)

d) A korinthusi gyülekezet az Ap. Csel. és a levelek alapján.

2. Tudományos munka:

Eolvassák és kivonatolják az *Institutio* III. könyv XXI—XXV. fejezeteit, valamint Kozma Tibor: *Téma és textus a prédikációban* c. munkáját.

3. **Akadémiai istentiszteleteinket** Fakultásunk dísztermében ebben az ében is minden vasárnap délelőtt 11 óras kezdettel megtartottuk október 31-től Szentháromság vasárnapjáig, azaz június 7-ig. Hallgatóink, valamint a helybeli gyülekezet sok tagja látogatta ezeket az istentiszteleteket olyan számban, hogy a terem legtöbbször alig bírta befogadni az összegyűlteket. Az egész év folyamán 738 P. 81 f. perselypénz folyt be, amelyből hallgatóink segélyezésére 728 pengő 27 fillért, a Diakonissza-intézet javára 10 P. 53 f. fordítottunk.

I.

A reformáció emléknapjától az esztendő utolsó vasárnapjáig.

(1940 október 31-től 1940 december 20-ig.)

1. **Október 31.** (Reformáció emléknapja) Máté evangéliuma 5. rész 1—3 vers alapján prédikál *Nagy András.*
2. **November 3.** Máté evangéliuma 5. rész 4. vers alapján prédikál *Dr. Imre Lajos.*
3. **November 10.** Máté evangéliuma 5. rész 5. vers alapján prédikál *Dr. Tavaszy Sándor.*
4. **November 17.** Máté evangéliuma 5. rész 6. vers alapján prédikál *Dr. Nagy Géza.*
5. **November 24.** Máté evangéliuma 5. rész 7. vers alapján prédikál *Maksay Albert.*
6. **December 1.** (Advent, úrvacsoraosztással.) Máté evangéliuma 5. rész 8. vers alapján prédikál *Dr. Gönczy Lajos.*
Agendázik *Vásárhelyi János.*
7. **December 8.** Máté evangéliuma 5. rész 13—16. vers alapján prédikál *Borbáth Dániel.*
8. **December 15.** Máté evangéliuma 5. rész 10—12. vers alapján prédikál *Járosi Andor.*

9. **December 22.** Máté evangéliuma 5. rész 9. vers alapján
prédikál *László Dezső.*
10. **December 25.** (Karácsony, úrvacsoraosztással.) Máté
evangéliuma 5. rész 17—18. vers alapján prédikál . . . *Nagy András.*
Agendázik *Maksay Albert.*
11. **December 29.** Máté evangéliuma 5. rész 19—20. vers
alapján prédikál *Dr. Imre Lajos.*

II.

Újesztendőől Húsvét Vasárnapjáig.

(1941 január 1-től 1941 április 13-ig.)

1. **Január 1.** (Újév.) Máté evangéliuma 5. rész 21—26.
vers alapján prédikál *Dr. Nagy Géza.*
2. **Január 5.** Máté evangéliuma 5. rész 27—28. vers alap-
ján prédikál *Dr. Tavaszy Sándor.*
3. **Január 12.** Máté evangéliuma 5. rész 29—30. vers
alapján prédikál *Dr. Gönczy Lajos.*
4. **Január 19.** Máté evangéliuma 5. rész 31—32. vers alap-
ján prédikál *Maksay Albert.*
5. **Január 26.** Máté evangéliuma 5. rész 33—37. vers alap-
ján prédikál *Bitró Sándor.*
6. **Február 2.** Máté evangéliuma 5. rész 38—42. vers
alapján prédikál *Dr. Gönczy Lajos.*
7. **Február 9.** Máté evangéliuma 5. rész 43—47. vers
alapján prédikál *Járosi Andor.*
8. **Február 16.** Máté evangéliuma 5. rész 48. vers alapján
prédikál *Borbáth Dániel.*
9. **Február 23.** Máté evangéliuma 6. rész 1—6., 16—18.
vers alapján prédikál *Nagy András.*
10. **Március 2.** (Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztással.) Máté
evangéliuma 6. rész 7—8. vers alapján prédikál . . . *Vásárhelyi János.*
Agendázik *Dr. Nagy Géza.*
11. **Március 9.** Máté evangéliuma 6. rész 9. vers alapján
prédikál *Dr. Imre Lajos.*
12. **Március 16.** Máté evangéliuma 6. rész 10/a vers alap-
ján prédikál *Dr. Tavaszy Sándor.*
13. **Március 23.** Máté evangéliuma 6. rész 10/b vers alapján
prédikál *Dr. Nagy Géza.*
14. **Március 30.** Egyházkerület közgyűlés miatt az isten-
lisztelet elmaradt.
15. **Április 6.** (Virágvasárnap.) Máté evangéliuma 6. rész
11. vers alapján prédikál *Dr. Gönczy Lajos.*
16. **Április 11.** (Nagypéntek.) Máté evangéliuma 6. rész
12., 14—15. vers alapján prédikál *Nagy András.*
17. **Április 13.** (Húsvét, úrvacsoraosztással.) Máté evangé-
liuma 6. rész 13. vers. alapján prédikál *Maksay Albert.*
Agendázik *Dr. Tavaszy Sándor.*

III.

Húsvét utáni vasárnaptól Szentháromság vasárnapjáig.

(1941 április 20-tól 1941 június 8-ig.)

1. **Április 20.** Máté evangéliuma 6. rész 19—23. vers
alapján prédikál *Dr. Gönczy Lajos.*
2. **Április 27.** Máté evangéliuma 6. rész 24. vers alapján
prédikál *Dr. Imre Lajos.*

3. Május 4. Máté evangéliuma 6. rész 25—34. vers alapján prédikál *Dr. Nagy Géza.*
4. Május 11. Máté evangéliuma 7. rész 1—6. vers alapján prédikál *Maksay Albert.*
5. Május 18. Máté evangéliuma 7. rész 7—11. vers alapján prédikál *Dr. Tavaszy Sándor.*
6. Május 22. (Áldozócsütörtök.) Máté evangéliuma 7. rész 12. vers alapján prédikál *Nagy András.*
7. Május 25. Máté evangéliuma 7. rész 13—14. vers alapján prédikál *Dr. Nagy Géza.*
8. Június 1. (Pünköst, úrvacsoraosztással.) Máté evangéliuma 7. rész 15—23. vers alapján prédikál *Dr. Imre Lajos.*
Agendázik *Dr. Gönczy Lajos.*
9. Június 8. (Szentháromság vasárnapja.) Máté evangéliuma 7. rész 24—29. vers alapján prédikál *Maksay Albert.*

Az adventi, karácsonyi, böjtfővasárnap, húsvéti és pünkösti úrvacsora előtti nagyheteket is megtartottuk, mely alkalmakkor a professzorok felváltva szolgáltak.

Az úrasztalát karácsonykor Sallak Dezső, húsvétkor és pünkösdkor Fodor Sándor látta el borral.

4. **Akadémiai estélyt** az iskolai év folyamán 8 alkalommal tartottunk az alábbi időpontokban és programmal:

1. *Október 31-én*, a reformáció emléknapján d. u. 6 órai kezdettel: Gyülekezeti ének, előadást tartott *Naksay Albert*: „A betű és a lélek” címen, a 37. zoltárt énekelte a *Fakultás énekkara*, „Erős vár a mi Istenünk” József Attila fordításában elmondta *Cserepes Imre IV. é.* hallgató, gyülekezeti ének.

2. *Március 17-én*. Előadást tartott *dr. Tavaszy Sándor*: „A theologia a tudományok közösségében” címen.

3. *Március 18-án*. Előadást tartott *Maksay Albert*: „A Biblia örök jelentősége” címen.

4. *Március 19-én*. Előadást tartott *dr. Gönczy Lajos*: „Az egyház a nemzet életében” címen.

5. *Március 20-án*. Előadást tartott *dr. Imre Lajos*: „Az állam a református gondolkozásban” címen.

6. *Március 21-én*. Előadást tartott *Nagy András*: „Pogányság és keresztyénség a magyarságban” címen.

7. *Március 22-én*. Előadást tartott *dr. Nagy Géza*: „Az erdélyi szellem és a protestantizmus” címen.

8. *Március 23-án*. Előadást tartott *Borbáth Dániel* m. tanár: „A magyarságért való református felelősség” címen.

Az estélyek gyülekezeti énekkel kezdődtek és végződtek. A márciusi előadásorozatot este fél 9 órai kezdettel tartottuk.

9. *Emlékünnepélyt* tartottunk október 31-én d. u. fél 4 órakor a Házsongárdi temetőben, amikor felavattuk a *Szenczi Molnár Albert* addig jeltelen sírjára a Fakultás költségén állított kopjafát. Beszélt: *dr. Nagy Géza.*

10. *Március 15-én* d. u. 6 órakor az ifjúság tartott ünnepélyt a következő programmal: 1. Hiszekegy..., éneklé az ifjúság énekkara. 2. Szavalt: *Sánta Pál* II. é. hallgató. 3. Előadást tart:

dr. Nagy Géza professzor. 4. *Viski János*: Fohász. Éneklí az ifjúság énekkara. 5. Szaval: *B. Nagy Lajos* III. é. hallgató. 6. Hímnusz, Éneklí az ifjúság énekkara.

5. Konferenciák. a) *Az első éves hallgatókkal* megtartottuk a szokásos éveleji konferenciákat, hogy megismertessük velük azokat a követelményeket, amelyeket eléjük az intézet élete, munkája és a hivatásra való készülés állít. Ezek során a következő megbeszéléssel kapcsolatos előadások szerepeltek:

November 1-én *dr. Gönczy Lajos*: Az intézeti rend.

November 4-én *dr. Nagy Géza*: Hogyan tanulmányozzak?

November 7-én *dr. Koronka István*: A tiszta élet.

November 20-án *dr. Imre Lajos*: Mit várok én a theológiától és mit vár tőlem a theologia?

b) *Igazgatói konferenciákat* az év folyamán többször, rendszerint a szombat esti préces után tartottunk, melyeken aktuális intézeti kérdések kerültek megbeszélésre.

c) *A református theológiai tanárok országos konferenciáját* 1941 január 31-én és február 1-én akartuk megtartani, mint Fakultásunk hazatérési ünnepének első részét. A konferencia elmaradt. Az utolsó pillanatban, január 30-án az utazási nehézségek miatt le kellett mondanunk megtartásáról.

d) *Rendes theologus konferenciánkat* február 3—4. napjain tartottuk meg a hazatérési ünnep kényszerű elmaradása miatt, minthogy e konferencia ünnepünk harmadik része lett volna, a szokottnál is egyszerűbb, alábbi programmal:

Február 3, hétfő:

D. e. 10 óra: Áhitat. Ezékiel 33:1—9. alapján tartotta: *Szabó Bálint* IV. é. hallgató. D. e. 11 óra: *Vásárhelyi János* püspök előadása: A csonka erdélyi református egyház helyzete és problémái. D. u. 5 óra: *Dr. Imre Lajos* theol. tanár előadása: A szórványkérdés az új helyzetben.

Február 4, kedd:

D. e. 10 óra: Áhitat. Máté 16:17—19. alapján tartotta: *Barabás Mihály* IV. é. hallgató. D. e. 11 óra: *Dr. Nagy Géza* előadása: A kisebbségi kérdés és az erdélyi református magatartás. D. u. 5 óra: Konferencia csoportokban: A theologus élete, mint előkészület az igehirdetés szolgálatára. D. u. 1/2 óra: Záró áhitatot tartott: *Dr. Gönczy Lajos* igazgató.

E konferencián — Istentől a hazatérési ünnep elmaradásáért adott vigasztalásként — résztvettek, mint a román elnyomatás idején is évről-évre tették, az összes magyar református theológiai ifjúsági kiküldöttei.

6. Précesek és bibliórak. Ifjúságunk lelkinvelésére szolgáló eddig is meglevő alkalmakat az idén is fenntartottuk, hogy a theológiai tudományok tanulmányozása mellett minél több és áldottabb alkalmuk legyen a lelkielmélyülésre és főként Isten Igéjében való elmerülésre.

A mindennapi précesek szolgáltak erre elsősorban, amelyeket

minden reggel 8 – 1/4 9 óráig a díszteremben tartottunk s amelyeken az ifjúság tagjai végezték a szolgálatot, beosztás szerint.

Bibliórát tartottunk minden héten szerdán este, amikor az ifjúság hét csoportban, a rendes professzorok és a szenior vezetése mellett gyült össze az Ige tanulmányozására s amelyeken minden alkalommal az ifjúság köréből önként vállalkozók vezették be a bibliórát a minden csoport által külön-külön megállapított terv szerint. A baráti találkozásnak, az újabb munkák és feladatok meglátásának, lelki nehézségek megbeszélésének, az imádságban való közösségnek rendkívül áldott alkalmak voltak ezek. A bibliakörökben 35·30 P. gyült be, melyet az ifjúság szórványmisszióra fordított.

A szombat esti préceseken az intézet professzorai és szeniora szolgáltak beosztás szerint, melyeken, mint az intézet házi istentiszteletein, a professzorokon és ifjúságon kívül a professzorok családjai is résztvettek. Október 26-tól június 14-ikéig, az év első szombatjától az utolsóig — a vakációkat kivéve — szólott hozzánk ezeken az alkalmakon az Ige, mindkét félévben az I. Korinthusi levél alapján. E szombat esték úgy belenőttek életünkbe és annyi áldás forrásai voltak, hogy nem tudtuk érettük eléggé hálásak lenni Istennek.

Az Úr szent vacsoráját is kiszolgáltattuk két alkalommal akadémiai istentiszteletek során az ifjúságnak, advent első vasárnapján és böjt fővasárnapján. A három nagy ünnep első napján is kiszolgáltattuk a szentvacsorát akadémiai istentiszteletünk gyűlekezetének. Az úrvacsora osztások előtt a bűnbánati hetet mindig megtartottuk, reggel 8 órakor és este 7 órakor. Este a professzorok végezték a szolgálatot, reggel az ifjúság.

7. A református nők bibliaköre, mint évek óta, úgy ez évben is, minden hétfőn délután 6 órakor tanácsstermünkben biblióráját megtartotta. A professzorokon kívül *Székely János* vallásánár és a szenior vezették a bibliórákat, amelyeken a keresztyén élet kérdései és az evangélium női alakjai képezték a megbeszélés anyagát.

Minden vasárnap délután 4 órakor a nagyteremben néhai *Kecskeméthy* professzor úr bibliaköre számára tartottunk a professzorok és a szenior vezetésével bibliórát, melyen az első félévben a keresztyén életről, a második félévben a II. Korinthusi levél alapján szólott az igehirdetés.

8. Hivatalos képviseltek és üdvözlések. 1. 1940. július 21-én Frint Lajos ág. evang. szuperintendens temetésén Aradon *dr. Gönczy Lajos* igazgató képviselte az intézetet.

2. 1940. szeptember 11-én testületileg vettünk részt a *honvéd csapatok kolozsvári bevonulási ünnepén.*

3. 1940. szeptember 15-én testületileg vettünk részt *Kor-mányzó úr Ófőméltósága Kolozsvárra való bevonulása öröm-ünnepén.*

4. 1940. október 24-én a Kolozsvárra hazatért *Ferenc József Tudományegyetem ünnepélyes megnyitására* vett részt tanárkar.

5. 1940. november 16-án a Kolozsvárra hazatért *gazdasági akadémia megnyitó ünnepén Maksay Albert és dr. Gönczy Lajos* képviselték az intézetet.

6. 1940. december 6-án a főméltóságú *Kormányzó úr névnapjára* ünnepségen vettünk testületileg részt.

7. 1940. december 31-én testületileg vett részt tanárkar a *Püspök aa előtti tiszteletgésen*.

8. 1941. január 4-én Désen néhai *dr. Bene Ferenc* előjárósági tagunk képének leleplezési ünnepén *dr. Gönczy Lajos* képviselte a Fakultást.

9. 1941. január 17-én *dr. Vékás Lajos* táblai elnök, előjárósági tag beiktatásán *dr. Gönczy Lajos* képviselte intézetet.

10. 1941. február 17-én Budapesten az *új vallástanári vizsgálati szabályzat* theologiaközi megbeszélésén *dr. Gönczy Lajos* képviselte az intézetet.

11. 1941. március 15-iki kolozsvári ünnepségen tanárkar és ifjúság küldöttsége képviselte a Fakultást.

12. 1941. március 23-án *József Ferenc kir. herceg* előadásán *dr. Imre Lajos* és *dr. Gönczy Lajos* vettek részt.

13. 1941. március 24-én *özv. br. Bánffy Kázmérené* temetésén *dr. Nagy Géza* és *dr. Gönczy Lajos* vettek részt intézet képviseletében.

14. 1941. április 15-én *Kolozsvármegye törvényhatósági bizottságának* alakuló gyűlésén *dr. Gönczy Lajos* képviselte Fakultást.

15. 1941. április 16-án *Kolozsvár szabad királyi város törvényhatósági bizottságának* alakuló gyűlésén *dr. Gönczy Lajos* vett részt.

16. Május 2–10. napjain *léggolyósi tanfolyamon* *dr. Nagy Géza, Nagy András, Maksay Albert* és *dr. Gönczy Lajos* vettek részt.

17. 1941. május 19–20. budapesti zsinaton *dr. Tavaszy Sándor, dr. Imre Lajos* és *dr. Gönczy Lajos* vettek részt.

18. 1941. május 29-én *Egyetem évzáró ünnepélyén* *dr. Imre Lajos* és *dr. Gönczy Lajos* képviselték a Fakultást.

19. 1941. június 5-én a kolozsvári elemi iskolák *dr. Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi miniszter tiszteletére rendezett ünnepségen *dr. Gönczy Lajos* vett részt.

20. 1941. június 8-án a kolozsvári *magyar evangélikus egyházközség* alakulási ünnepségen *dr. Nagy Géza* és *dr. Gönczy Lajos* vettek részt.

21. 1941. június 20-án *Battoni olasz nemzetnevelési miniszter* díszdoktori avatásán *dr. Imre Lajos* és *dr. Gönczy Lajos* képviselték a Fakultást.

22. *Üdvözlések.* Hódolatunkat fejeztük ki a hazatérés alkalmával a *Kormányzó úr Öfőméltósága előtt.* Hálás köszönetünket

feliratban juttattuk kifejezésre *gr. Teleki Pál* miniszterelnök, *dr. Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *dr. Bárdossy László* miniszterelnök, *br. Bánffy Dániel* földművelésügyi miniszter, *dr. Fáy István* államtitkár úr előtt, valamint a konventi elnökség: *dr. Balogh Jénő* és *dr. Ravasz László* püspök úr előtt. Kitüntetése alkalmával üdvözlöttük: *Vásárhelyi János* püspök, *gr. Teleky Arctur*, *dr. gr. Bethlen György* főgondnok, *br. Kemény János* theol. főgondnok, *Reményik Sándor* író, *Kós Károly* előljárósági tag, *dr. Tavasz Sándor* püspök-helyettes, theol. professzor urat. Kineveztetése alkalmával üdvözlöttük: *gr. Bethlen Béla*, *dr. gr. Toldalagi Mihály* főispán, *dr. Vékás Lajos* táblai elnök, *dr. Barabás Andor* alispán, *dr. Gazda Endre* alispán, *dr. Schilling János* alispán, *dr. Szász Ferenc* főjegyző, *dr. Szabó T. Attila* egyet. tanár, *dr. Balogh Ernő* egyetemi tanár urat. Üdvözlöttük visszatérése alkalmából *dr. Bartók György* rector magnificus, egykori professzor urat és a Délvidék hazatérése alkalmából *Agoston Sándor* volt jugoszláviai püspök urat.

23. *Részvétünket* fejeztük ki: *Nagy Sándor* zilahi nyug. tanár, *dr. Konrádi Dániel* egyet. m. tanár, *Csécsi Nagy Jánosné*, *Gáltalvi Sámuel* ny. igazgató, *Fancsali Sándor* lelkész, *dr. Csűrű Bálint* egyet. tanár, *özü. br. Jósika Sámuelné*, *Boros György* ny. püspök, *Málnásy M. Károly* koll. igazgató, *özü. losonczy br. Bánffy Kázmérené*, *Andrássy Tivadar*, *Tárkányi Györgyné*, *dr. gr. Toldalagi Mihály*, *br. Kemény Árpád* elhunytá alkalmából.

9. Az intézet életének nevezetesebb eseményei.

a) Egész életünket gyökerében meghatározó, nemcsak erre az iskolai esztendőre, hanem beláthatatlan időre kiható és így semmihez sem hasonlítható eseménye volt az intézet életének az 1940 augusztus 30-iki bécsi döntés és annak következményei: hazatérésünk és beiktatásunk a magyar életbe. Egy esztendő múltán sem tudjuk felmérni ennek az örvendetes ténynek kibeszélhetetlen jelentőségét.

b) 1940 november 12-én a *sárospataki főiskola regőseinek* látogatása és *Fakultásunk* dísztermében tartott estélye kedves és jó alkalmat nyújtott ifjúságunknak a nálunk idegen regős munka megismerésére.

c) 1941 február 3-án hosszas betegség után meghalt a református kórházban *Bokor István* III. éves hallgatónk. Február 5-én a kora reggeli órában a *Fakultás* udvarán búcsuztattuk a kedves, jó tanítványt és barátot, mielőtt elindult volna a szülővárosában, Székelyudvarhelyen reávaró sírja felé. Özvegy Édesanyjának és övéinek akkor is, most is testvéri szívvel kívánunk vigasztalást Istentől.

d) 1941 március 11-én *dr. Gesztelyi Nagy László* egyet. m. tanár, a *Duna Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* igazgatója, országgyűlési képviselő tartott ifjúságunk számára előadást a díszteremben a magyar falu helyzetéről.

e) 1941 március 27-én *Egerházy Lajos* ORJO igazgató ismertette ifjúságunk előtt az ORJO munkáját.

f) Március 29-én, a kerületi közgyűlésre ékesítettük fel először Fakultásunk katedráját azzal a gyönyörű magyar címerrel, magyar színekkel, valamint a Fakultás igéjével (Az Ige testté lön) díszített fehér selyem zászlóval, melyet, amint a zászlóra is rá van himezve: „Hálából az első hazatérésért — Reménységgel a második iránt” ajándékozott a Fakultásnak *dr. Ravasz Lászlóné* szül. *Málnási Bartók Margit* főtiszteletű asszony. A Fakultásunk két nagy, sorsdöntő eseményére: Kolozsvár hazatérésére és *dr. Ravasz László* kolozsvári szolgálatára emlékeztető zászlót, mint drága ereklyét fogja őrizni intézetünk. E helyen is hálás köszönetet mondunk az ajándékozónak.

g) Március 30-án délben *dr. Fáy István* államtitkár úr látogatta meg Fakultásunkat. A *Vásárhelyi János* püspök úr, *br. Bánffy Dániel* földmivelésügyi miniszter úr, *gr. Teleki Arctur* és *dr. gr. Bethlen György* egyházkerületi főgondnok urak társaságában érkező államtitkár urat *br. Kemény János*, a Fakultás főgondnoka fogadta tanárkar élén az intézet kapujában, a díszteremben pedig az ifjúság előtt igazgató köszöntötte. Majd megtekintették az illusztris vendégek az intézetet. Az a komoly érdeklődés és jóindulat, mely az államtitkár úr egész lényéből, minden szavából kiáradt, ünneppé tette ezt a látogatást. Amikor ezúton is hálás köszönetet mond a Fakultás az államtitkár úrnak azért, hogy sok elfoglaltsága között időt szakított intézetünk megtekintésére, köszönjük Istennek, hogy egyházunk sorsának intézését olyan férfiakra bízta, mint amilyenek az államtitkár urat megismertük.

h) Március 31-én délelőtt 11 órakor bezárta és egyúttal méltóképpen bekoronázta a Fakultás örömnepét az a házi, családi ünnep, amelynek keretében átvette *dr. Ravasz László püspök úr tiszteletbeli tanári oklevelét*. A Fakultás előljárósága, tanárkara, ifjúsága, a kolozsvári egyházi intézmények vezetői és egy pár jó barát jelenlétében lefolyó ünnepséggé annak a hálának és még nagyobb szeretetnek megmutatása volt, mellyel *dr. Ravasz László püspök* urat a *theologiai Fakultás* és az egész erdélyi református papság körülöleli. Nagy-nagy öröm volt Fakultásunkra és az egész erdélyi reformátusságra nézve, hogy végre szabadon és ünnepélyesen is kifejezést adhatott el nem múló hálájának és szeretetének az iránt a Férfiú iránt, akit a mi megmaradásunkért küldött el előttünk Isten.

i) 1941 április 4-én délelőtt emlékezett meg intézetünk arról a nagy és kiszámíthatatlan következményű veszteségről, mely *gr. Teleki Pál* miniszterelnök úr tragikus elhunytával egész országunkat megpróbálta Isten, és azokról a rendkívüli ajándékokról, melyeket az elhunyt nagy államférfin keresztül nyújtott nekünk Isten.

j) Jelentős eseménye volt intézetünknek, hogy ebben az esztendőben az *V. évfolyam gazdasági tanfolyamát a helybeli*

gazdasági akadémia volt szíves vállalni és megrendezni. E helyen is hálás köszönetet mondunk br. Bánffy Dániel földmivelésügyi miniszter úr Önagyméltóságának, hogy a tanfolyam megtartását nemcsak engedélyezni, hanem anyagilag fedezni is szíves volt. És szívből jövő köszönetet mondunk a Gazdasági Akadémia nagytekintetű Tanárkarának a tanfolyam eredményes levezetéséért. Külön is köszönjük vitéz dr. Biró Gyula akadémiai igazgató úrnak azt a lekötelezően szíves és előzékeny segítséget, amellyel a tanfolyam lefolytatásában kezdettől végig segítségünkre volt. Jól esett a 22 esztendei elnyomatás után megérezni ebben a tényben is, hogy valóban hazatértünk Édesanyánk védő, szerető ölére.

10. Fontosabb főhatósági és tanárkari határozatok.

1. Vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 33.440/1941. IV. szám alatt helyreállítja Fakultásunknak a Ferenc József Tudományegyetemmel való régi kapcsolatát az 1895. évi 18.936. sz. VKM. rendelet értelmében.

2. Földmivelésügyi miniszter úr 203.893/1941. X. számú rendeletével gondoskodik az V. évfolyamnak a helybeli gazdasági akadémián tartott gazdasági tanfolyamának költségeiről.

3. Igazgatótanács 7737/1940. III. szám alatt tudomásul veszi officia listák megválasztását.

4. Igazgatótanács 8508/1940. II. szám alatt tudomásul veszi a dr. Borbáth Samu intézeti ügyvéddel kötött megállapodást.

5. Igazgatótanács 10.664/1940. III. szám alatt tudomásul veszi tanárkarnak az V. évek 1940/41. évi díjfizetésére vonatkozó határozatát.

6. 3165/1941. II. szám alatt igazgatótanács jóváhagyja az Apáca-utcai telek eladását.

7. Igazgatótanács 534/1941. V. szám alatt jóváhagyta tanárok fizetésének megállapítására vonatkozó 8/1941. jkvi számú előljárósági határozatot.

8. Előljáróság 13/1941. jkvi számú határozatával megerősítette tanárkarnak 360/1940. jkvi számú, a kedvezmények új megállapítására vonatkozó határozatát.

9. Tanárkar 359/1940. jkvi számú határozata, mely elrendelte az intézet egész helyzetét feltáró, az ifjúság segítézési kérdését ismertető és a menekült hallgatók ügyét tárgyaló memorandumok elkészítését és további intézkedés végett a főhatósághoz való felterjesztését.

10. Tanárkar 378/1940. jkvi számú határozata, mely kimondja dr. Ravasz László dunamelléki püspök, Fakultásunk volt tanára tiszteletbeli professzorra való meghívását.

11. Tanárkar 94/1941. jkvi számú határozata dr. Musnai László theol. m. tanár budapesti hitoktató venia docendijének kiadása tárgyában.

12. Tanárkar 97/1941. jkvi határozata a leckepezés kedvezmények új kulcsának megállapítása tárgyában.

11. Az intézeti adminisztráció. Az intézet belső igazgatását az officiumokkal megbízott professzorok: *dr. Gönczy Lajos* igazgató, *dr. Nagy Géza* gazdasági felügyelő és *Maksay Albert* internátus-konviktusi felügyelő végezték. Ebben a munkában, de főként az intézet anyagi, gazdasági és konviktusi ügyeiben hűséges és fáradhatatlan munkásságot végzett *Bekess Károly* háznagy. Az igazgatói iroda ügykezelését, igazgató mellett *Sárközy Endre* szénior és *Farkas Ferenc* III. éves hallgató végezték. A múlt év június 25-étől 1941 június 25-ikéig iktatásra került 1212 ügydarab, melyek mind el is intéztettek. Tanári gyűlés 19, előljásósági 3 volt.

12. Tanárok irodalmi munkássága. *Dr. Tavaszy Sándor*: Az év folyamán megjelent nagyobb tanulmányai: *A kálvinizmus katolicitása* (Theologiai Szemlé-ben); *Apáczai Csere János* (Budapesten megjelenő gyűjteményes műben, németül); *Magyar filozófiai antropologia* (Szellem és Élet-ben); *Az ember filozófiai értelmezése* (Erdélyi Múzeum Egyesület Emlékkönyvében és különnyomatban is); *Kincses Kolozsvár* (Ungarn című folyóiratban, németül). Ezekon kívül számos cikke, kisebb tanulmánya a Református Szemlé-ben, a Kiáltó Szó-ban, a Pásztortűzben, az Erdélyi Helikon-ban és más lapokban.

Dr. Imre Lajos: Szerkesztette *Az Út* c. folyóiratot, cikkei, tanulmányai ebben jelentek meg.

Dr. Gönczy Lajos: Önállóan megjelent: „A mi Fakultásunk” c. füzeté. Cikkei a Református Szemlében, Református Jövőben, Református Családban, Az Útban és Ifjú Erdélyben jelentek meg. Szerkesztette a Fakultás Értesítőjét és Az én kicsinyeim c. lapot.

Dr. Nagy Géza: Dolgozatai: *Kalotaszegi kopjafa Szenci Molnár Albert sírján* (Pásztortűz), *The Reformed Church in Transsylvania* (Hungarian Quarterly), *Metamorphosis Transsylvaniae* (Kirchenblatt für die ref. Schweiz), *Hajnali harangszó a mezőszéki szórványok felett* (Ellenzék), *Délvidék Református Egyháza* (Kiáltó Szó). Kisebb cikkek a Ref. Szemlében, ifjú Erdélyben, Református Életben, Református Családban és a Lelki-pásztorban.

Maksay Albert: Cikkeket írt református egyházi lapokba; szerkesztette a Református Családot; néhány költeményfordítása jelent meg az Erdélyi Helikonban s egy városképe a „Séta bölcsőhelyem körül” című kötetben.

Nagy András: Cikk a Kiáltó Szóban, Református Családban, Ifjú Erdélyben, Református Szemlében, budapesti vallás-tanítók évkönyvében.

13. Tanárok intézeten kívüli szolgálatai.

Dr. Tavaszy Sándor: 1940 július első napjaiban a széki egyházmegyében, püspöki vizitáción több prédikáció és előadás; 1940 október 31-én reformációi előadás Budapesten, Vigadóban; 1940 november 28-án az EKE-ben előadás; 1940 december 13-án előadás a Főiskolai Ifj. Ker. Egyesületben; 1940 december 28-án

házasságkötésen, Marosvásárhelyt; 1941 január 19-én prédikáció Kolozsvárt a ref. leányfőgimnáziumban; 1941 február 11-én előadás a kolozsvári nőszövetség előadássorozatában; 1941 március 3-án prédikáció a kolozsvári leányfőgimnáziumban, püspöki vizitáció alkalmával; 1941 április 16-án előadás az Erdélyi Irodalmi Társaság estélyén; 1941 május 2-án előadás az Erdélyi Múzeum Egyesületben; 1941 május 12-én előadás az Erdélyi Körben; 1941 június 8-án prédikáció Budapesten, rádió-közvetítéssel. Ezeket kívül több prédikáció akadémiái istentiszteleteken; bibliórák hetenként theologiai hallgatókkal, időnként a nőszövetségben és más bibliakörökben. Ezen kívül, mint püspökhelyettes az egyházkertületi Igazgatótanácsban minden napon végezte az elnöki teendőket és a püspök távollétében helyettesítette őt hivatalában.

Dr. Imre Lajos: Előadásokat tartott a kolozsvári belvárosi ref. leányszövetség konferenciáján (Az egyház feladatai a világban, Magyar népművelési törekvések és mozgalmak); a Kolozsvár-monostori ref. leányszövetség konferenciáján (A segítő kegyelem eszközei); a theologiai Fakultás theologus-konferenciáján (A szórványkérdés az új helyzetben); a Kolozsváron, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron tartott vasárnapi iskolai konferenciákon, illetőleg tanfolyamon (Hogy vezessünk egy órát a vasárnapi iskolában? A vasárnapi iskolai munka, mint nevelés, A vasárnapi iskolai munka, mint tanítás); a Főiskolás Ifj. Ker. Egyesületben (A szórványkérdés); a kolozsvári és dési áll. középiskola ref. tanulói csendes napjain (Népünk lakása, amilyennek lennie kell, Legsúlyosabb kérdéseim); a KIE nemzeti szövetsége konferenciáján (Az erdélyi ifjúsági munka húsz éve); a Kálvin-téri Ref. Férfiak Körében (Az erdélyi reformátusság húsz esztendeje). Vezette a Soli Doo Gloria virágvasárnapi konferenciáján a főiskolás fiú-tagozat megbeszéléseit; a ref. leányok egy bibliakörét Kolozsvárt minden szerdán; beosztás szerint a kolozsvári Keresztény Szövetségben bibliamagyarzatot tartott; vezetett egy a theol. Fakultás hallgatóiból alakult munkaközösséget a szórványkérdés tanulmányozására.

Dr. Gönczy Lajos: Igét hirdetett: 1940. aug. 18-án Désen, szept. 22-én Kolozsvár-Hidelve, 1941. febr. 23-án Budapest-Kálvin-tér, márc. 9-én Kolozsvár-Monostor, jún. 8-án Kolozsvár-Diakonisszaintézet, június 12-én Székelyudvarhely. Egyéb szolgálatai: 1940. dec. 5. és 1941. máj. 11. esketett, 1941. márc. 8. és máj. 10. temetett, máj. 17-én zászlót szentelt Kolozsváron. Előadást tartott: 1940. nov. 10. Kolozsvári Nőszövetség ünnepélyén, nov. 14. IKE imahetén, 1941. január 5-én Désen. Résztvett beosztás szerint a Fakultás női bibliaköre és a kolozsvári Keresztény Szövetségesek biblióráinak a vezetésében.

Dr. Nagy Géza: 1940 okt. 31-én Szenczi M. Albert síremlékénél felavató beszéd; nov. 15-én IKE imahetén bevezető előadás; nov. 19-én kolozsvári Evangélikus Nőszövetségben tört. előadás; nov. 25-én Ref. Nőszövetségi bibliórán bibliamagyarzat; nov. 26-án adventi bűnbánati prédikáció a belvárosi templomban;

dec. 1-én kolozsvári CE bibliaórán bibliamagyarázat; dec. 5-én esketés az alsóvárosi templomban; dec. 6-án prédikáció Kormányzó úr nevenapján u. o.; dec. 15-én kolozsvári FIKÉ karácsonyestélyén bibliamagyarázat; 1941 jan. 9-én Ev. Világszövetség imahetén bevezető előadás; febr. 10-én Ref. Nőszövetségben bibliamagyarázat; febr. 23-án CE összejövetelen bibliamagyarázat; márc. 15-én ünnepi beszéd a Theol. Fakultáson; márc. 23-án tört. felolvasás az alsóvárosi vallásos estélyen; ápr. 9-én prédikáció passzió hetében a marosvásárhelyi nagytemplomban; ápr. 20-án bacai leányszövetségi napon prédikáció; ápr. 21-én Ref. Nőszövetségben bibliamagyarázat; május 6-án alsóvárosi Napközi Otthonban bibliamagyarázat (anyák napja); május 6-án prédikáció a belvárosi templomban (sáfársági hét); jún. 8-án CE bibliaórán bibliamagyarázat; jún. 15-én Ref. Nőszövetségben bibliamagyarázat.

Maksay Albert: Előadás: A magyar vallásos költészetről a Zsoltároskert hidelvei templomi ünnepélyén; záróelőadás a Ref. Nőszövetség irodalmi estélyesorozatán. Igehirdetői szolgálat: táborigazgatói szolgálat a volt 35. hadosztály bajtársi találkozásán; igehirdetés a kolozsvári ref. templomokban. Egyéb szolgálat: a szilágyszolnoki, dési, nagysajói egyházmegyék központjainak meglátogatása igazgatói megbízásból, 1940 szeptemberében, az új helyzet legsürgősebb kérdéseiben való tájékozódás végett.

Nagy András: Előadások: 1. ref. leánygimnáziumban XII. 20., 2. Keresztyén Szövetségben I. 11., 3. budapesti vallásosok egyesületének ünnepén XI. 6., 4. belvárosi leányszövetségben II. 18., 5. főiskolás ker. ifjúság egyesületében III. 16. A theol. fakultáson kívüli prédikációk: Főiskolás istentiszteleten: XV. 1., III. 23., VI. 8.; Diakonisszák ünnepén V. 18., Alsóvárosban VI. 2., Felsővárosban VI. 1. Egyéb szolgálat: a bekecsaljai, erdővidéki, görgényi, szárdi, marosi, orbai, sepsi, udvarhelyi egyházmegyék központjainak meglátogatása igazgatói megbízásból, 1940 novemberében, az új helyzet legsürgősebb kérdéseiben való tájékozódás és tájékoztatás végett.

B) Oktatás, nevelés, segélyezés, egészségi állapot.

I. Órarend és elvégzett anyag.

a) Rendes előadások és szemináriumok:

1. *Őszövetségi héber nyelv* az I. évesek számára az I—II. félévben, heti 3 órán: hétfőn és kedden 9—10-ig, pénteken 10—11-ig. Elvégzett anyag: Genézis I—IV. és XXII. részek elolvasása és grammatikai feldolgozása alapján a héber nyelv alaktani része. Előadta *Nagy András*.

2. *Őszövetségi exegézis* a II. évesek számára az I—II. félévben, heti 3 órán: hétfőn és csütörtökön 11—12-ig és kedden 10—11-ig. Elvégzett anyag: Genézis 22: 1—19; Birák 5: 1—31;

Birák 4; Ésaías 5:1—23; Ésaías 6:1—13; Jeremiás 1:1—19; Ésaías 40:1—11; Ésaías 42:1—4; Ésaías 49:1—7; Ésaías 50:4—9; Ésaías 52:13—53:12. részek kortörténeti és nyelvtani feldolgozással, fontosabb ótestamentumi theol. fogalmak ismertetése. Előadta *Nagy András*.

3. *Ószövetségi exegézis* a III—IV. évek számára az I—II. félévben, heti 2 órán: hétfőn és csütörtökön 8—9-ig. Elvégzett anyag: 1., 2., 6., 8., 13., 15., 16., 20., 22., 23., 46., 51, 130. zsoltárok. Előadta: *Nagy András*.

4. *Ószövetségi exegétika* az V. évek számára az I—II. félévben, heti 2 órán, csütörtökön 10—11-ig és pénteken 9—10-ig. Elvégzett anyag. Minden hallgatónak 6-6 ószövetségi textus feldolgozása kommentárok igénybevételével, ezek közül 2 textusról kötelező szemináriumi dolgozat. Előadta: *Nagy András*.

5. *Ószövetségi szeminárium* a II—IV. év számára az I—II. félévben, heti 2 órán, kedden 5—7-ig. Vezette: *Nagy András*.

6. *Német nyelv*, heti 1 órán az I—II. évek részére kötelezőleg, hétfőn 12—1-ig. Előadta: *Nagy András*.

7. *Német nyelv*, a III. éves hallgatók részére heti 1 órán, kedden 11—12-ig, kötelezőleg. Előadta: *Nagy András*.

8. *Német nyelv* a IV. évek részére heti 1 órán, csütörtökön 12—1-ig, kötelezőleg. Előadta: *Nagy András*.

9. *Újszövetségi görög nyelv* az I. évek számára az I—II. félévben heti 3 órán, hétfőn, kedden, szerdán 10—11-ig. Előadta: *Maksay Albert*. Anyag: a Márk írása szerint való szent evangélium 1—4. részének olvasása, fordítása, nyelvtani feldolgozása; a görög nyelvtan elemei.

10. *Újszövetségi írásmagyarázási gyakorlatok* a II. évek számára az I—II. félévben, heti 3 órán, kedden, csütörtökön, pénteken 9—10-ig. Előadta: *Maksay Albert*. Anyag: Szemelvények a Lukács írása szerint való szent evangéliumból, az Újszövetség történeti háttérének áttekintése, az exegézis alapelveinek alkalmazása és nyelvtani gyakorlatok alapján.

11. *Újszövetségi exegézis* a III—IV. évek számára az I—II. félévben, heti 2 órán, kedden és pénteken 8—9-ig. Előadta: *Maksay Albert*. Anyag: A zsidókhöz írt levél 1—9. részének fordítása és magyarázása.

12. *Újszövetségi exegétika* az V. évek számára az I—II. félévben, heti 2 órán, kedden 8—9-ig és szerdán 9—10-ig. Vezette: *Maksay Albert*. Anyag: A szinoptikus evangélium könyvekből vett párhuzamos szövegek szemináriumszerű feldolgozása, Kálvin János Evangélium-magyarozatának és a Karner, Kecskeméthy, Lencz, Pongrácz, Raffay kommentároknak állandó használata mellett; a tanulmányozott textusokkal foglalkozó magyar ref. ígéhirdetői irodalomból vett szemelvények megtagyálása kapcsán.

13. *Újszövetségi irodalom- és vallástörténet* a III—IV. évfolyam számára az I—II. félévben, heti 3 órán, hétfőn 11—12-ig, szerdán 8—9-ig és pénteken 11—12-ig. Előadta: *Maksay Albert*.

Anyag: Az Újszövetség szövegének története, az újszövetségi Kánon története, az egyes újszövetségi iratok irodalomtörténete, rövid kortörténeti áttekintés kapcsán. A Jézus korabeli zsidó és görög-római vallás vallástörténeti ismertetése; Pál levelei, a szinoptikus evangéliumkönyvek és a jánosi iratok főbb theologiai tételeinek összefoglalása.

14. *Angol nyelv* heti 2 órán, az I—V. évek közül az önként jelentkezőknek, hétfőn és kedden 3—4-ig. Előadta: *Maksay Albert*.

15. *A magyar református egyház története* az I. éveknek, I—II. félévben, heti 2 órán, kedden és csütörtökön 11—12-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** A keresztyénség felvételétől napjainkig.

16. *Egyetemes keresztyén egyháztörténet* a II. évek számára, az I—II. félévben, heti 3 órán, hétfőn, szerdán 8—9-ig, pénteken 10—11-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** Az őskeresztyénségtől az augsburgi békéig (1555).

17. *A magyar protestáns egyház története* a III—IV. éveknek, az I—II. félévben, heti 3 órán, hétfőn 10—11-ig, kedden és csütörtökön 9—10-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** A reformáció kezdetétől (1521) napjainkig.

18. *Erdély művelődéstörténete* az V. évfolyam számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, szerdán 11—12-ig, pénteken 8—9-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** A vezérek korától 1848-ig.

19. *Egyháztörténeti szeminárium* a II—IV. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, szerdán 5—7-ig. Vezette: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** Az erdélyi gondolat XVIII. századbeli krónikásainknál (Cserei M., Apor P., Hermányi D. J.)

20. *Okmánymásolási szeminárium* a II—IV. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, csütörtökön 4—6-ig. Vezette: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** Egyházközigazgatási és családi levéltári iratok, protocollumok részleteinek másolása a XV—XIX. századból.

21. *Latin nyelv* a II—IV. évek számára, az I—II. félévben, heti 1 órán, pénteken 12—1-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. **Anyag:** Béza magyarokhoz írt leveleinek és Apácai Cseri János De summa scholarum necessitate című beszédének fordítása és magyarázása.

22. *Theologiai enciklopédia* az I. éveknek, I—II. félévben, heti 1 órán, csütörtökön 8—10-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

23. *Református hitvallások ismertetése* az I. éveknek, I—II. félévben, heti 2 órán, csütörtökön 11—12-ig, pénteken 8—9-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

24. *Filozófiai enciklopédia* az I—II. éveknek, az I—II. félévben, heti 2 órán, szerdán 9—10-ig és pénteken 11—12-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

25. *Vallásfilozófia* a II. éveknek, az I—II. félévben, heti 2 órán, kedden 9—10-ig, csütörtökön 10—11-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

26. *Keresztyén Dogmatika* a III—IV. év számára, az I—II. félévben, heti 3 órán, kedden, szerdán, pénteken 10—11-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

27. *A lelkipásztor és a társas élet* az I. évek számára, az I—II. félévben, heti 1 órán, szerdán 11—12-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

28. *Theológiai disputák* az I—IV. évfolyam számára, a II. félévben, heti 2 órán, pénteken 5—7-ig. Vezette: *Dr. Tavaszy Sándor*. Anyag: Időszerű kérdések theologiai szempontok szerinti megítélése.

29. *A Szentírás tartalmi ismertetése* az I. évek számára, az I—II. félévben, heti 3 órán, hétfőn, szerdán, pénteken 8—9-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

30. *Neveléstörténet és neveléstan* a II. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, hétfőn 10—11-ig, szerdán 11—12-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

31. *Poimenika* a III—IV. évek számára, az I—II. félévben het 2 órán, hétfőn és szerdán 9—10-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

32. *Egyházjog* a III—IV. évek számára, az I—II. félévben heti 1 órán, pénteken 9—10-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

33. *Ecclasiastica* az V. éveknek, az I—II. félévben, heti 2 órán, kedden, szerdán 10—11-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

34. *Egyházi törvények ismertetése* az V. évek számára, az I—II. félévben, heti 1 órán, pénteken 11—12-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

35. *Poimenikai gyakorlatok* az V. évek számára, I—II. félévben, heti 1 órán, pénteken 10—11-ig. Vezette: *Dr. Imre Lajos*.

36. *Vallásitanítási gyakorlatok* az V. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, kedden 8—10-ig. Vezette: *Dr. Imre Lajos*.

37. *Szónoklati gyakorlatok* az I—II. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán: kedden és csütörtökön 8—9-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Anyag: A jó előadás elmélete és gyakorlata' predikációk előadása kapcsán.

38. *Homiletika* a II. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán: szerdán 10—11-ig és pénteken 9—10-ig. Előadta: *Dr. Gönczy Lajos*. Anyag: A gyülekezeti igehirdetés elmélete.

39. *Homiletikai-liturgikai szeminárium* a II—V. évek részére, az I—II. félévben, heti 2 órán: kedden 5—7-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Anyag: Énekszerzőink és régi énekeskönyveink.

40. *Homiletikai szeminárium* a III. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán: szerdán és csütörtökön 11—12-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Anyag: Kiadott textusok alapján prédikáció készítése és elmondása.

41. *Homiletikai szeminárium* a IV. évek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán: kedden 11—12-ig és csütörtökön 10—11-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Anyag: Kiadott textusok alapján prédikáció készítése és elmondása.

42. *Homiletikai szeminárium* az V. évesek számára, az I—II. félévben, heti 1 órán: szerdán 8—9-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Anyag: Alkalmi beszédek írása és elmondása kiadott textusok alapján.

43. *Egyházi adminisztráció és irodai ügykezelés* az V. évesek részére, az I—II. félévben, heti 1 órán: csütörtökön 9—10-ig. Előadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

44. *Összehasonlító dogmatika* az V. évesek részére, az I—II. félévben, heti 2 órán: kedden és csütörtökön 11—12-ig. Előadta: *Borbáth Dániel*.

45. *Jogi ismeretek* az V. évesek részére, az I—II. félévben, heti 1 órán: pénteken 4—5-ig. Előadta: *Dr. Tusa Gábor*.

46. *Népnyelvi gyűjtésre előkészítő szeminárium* az I—V. évesek számára, a II. félévben, heti 1 órán: csütörtökön d. u. 5—6-ig. Vezette: *Dr. Szabó T. Attila* egyet. ny. rk. tanár.

47. *Egyházi ének és zene* mind a négy évfolyamnak, mindkét félévben, heti 2—2 órán. Az I. éveseknek hétfőn 4—5-ig, szerdán 5—6-ig, a II. éveseknek hétfőn 3—4-ig, szerdán 4—5-ig, a III. éveseknek hétfőn 5—6-ig, kedden 3—4-ig, a IV. éveseknek kedden 4—5-ig, szerdán 3—4-ig. Előadta: *Benedek Kálmán* ének-zene tanár.

48. *Román nyelv* az I—IV. évfolyam számára, az I—II. félévben, heti 2—2 órán: az I—II. éveseknek kedden 4—5-ig és csütörtökön 6—7-ig, a III—IV. éveseknek hétfőn és szerdán 4—5-ig. Előadta: *Balázs János* koll. tanár.

49. *Közegészségtan* mindkét félévben, mind az öt évfolyam számára, heti 1—1 órán: I—II. évfolyamnak hétfőn 6—7-ig, III—IV. évfolyamnak csütörtökön 6—7-ig, V. évfolyamnak szerdán 6—7-ig. Előadta: *Dr. Koronka István* intézeti orvos.

50. *Énekpar* az I—V. évfolyam részére mindkét félévben, heti 2 órán: kedden 12—1-ig és csütörtökön 3—4-ig. Vezette: *Benedek Kálmán*.

b) *Gazdasági előadások.*

(II. félévben, az V. évesek számára.)

1. *Részletes állattenyésztés*, összesen 15 órában. Előadta: *Dr. vitéz Biró Gyula* gazdasági akadémiai igazgató.

2. *Kertészet*, összesen 23 órában. Előadta: *Cserey Lajos* gazdasági akadémiai tanár.

3. *Növénytermesztés*, összesen 21 órában. Előadta: *Döry Lajos* gazdasági akadémiai tanár.

4. *Gazdaság berendezés*, összesen 20 órában. Előadta: *Farkas Árpád* gazdasági akadémiai tanár.

5. *Méhészet*, összesen 13 órában. Előadta: *Dr. Froniusz Richárd* gazdasági akadémiai tanár.

6. *Szövetkezeti ismeretek*, összesen 13 órában. Előadta: *Dr. Krasznay Pál* gazdasági akadémiai tanár.

7. *Általános állattenyésztés*, összesen 10 órán. Vezette: Dr. Máriássy Béla gazdasági akadémiai tanár.

8. *Gyakorlati gazdasági szemle*, összesen 10 órán. Vezette: Dr. Tóth Tibor gazdasági akadémiai tanár.

II. Tanulási eredmény.

A) A *kollokviumok* eredményéről az I. és II. félévben a következő kimutatás számol be:

Évfolyam	I.		II.		III.		IV.		V.		I—V.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Béiratkozott	20	19	15	15	22	21	22	19	15	18	94	92
Kollokviumra nem kötelezett (szabadságolt, rendkiv. hallg.)	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1
Jeles	4	4	5	2	4	3	6	2	6	2	25	13
Jó	8	6	6	6	12	7	6	8	2	5	34	32
Elégséges	4	4	2	1	1	2	1	2	1	1	9	10
Elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nem kollokvált egy tárgyból	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2
Nem kollokvált két tárgyból	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	2
Nem kollokvált több tárgyból	1	4	1	4	3	2	1	—	1	1	7	11
Nem kollokvált egy tárgyból se	—	—	—	1	—	5	6	5	5	9	11	20
Kilépett	2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	4	1
Meghalt	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Összesen :	20	19	15	15	22	21	22	19	15	18	94	92

Különösen szembeütő a II. félévi és különösen az V. év tanulmányi eredményének a rosszabbodása. Magyarázata részben abban található, hogy az I. félév — a későbbi évkezdés miatt — lényegesen kisebb anyagából való kollokválásra több idő állott rendelkezésre, részben abban az előző évek tanulmányi nehézségei (gyakori katonáskodás) miatt sokan elmaradtak előző évi kollokviumokkal és vizsgákkal és e hiányokat ez év folyamán, az idej évfolyamon kötelező kollokviumok elhagyásával igyekeztek pótolni. Az egy tárgyból sem kollokváltak között vannak olyanok is, akik valami okból nem tudták bemutatni indexüket és így kollokviumi eredményük nem volt bevezethető a tanulmányi kimutatásába.

B) *Vizsgálatok*. Ebben az esztendőben több alkalommal voltunk kénytelenek minősítő vizsgálatokat tartani, mint rendes körülmények között, mert jugoszláviai hallgatónk 5 hónapi késéssel tudott visszatérni a nyári vakációról.

1. *Minősítő vizsgálatok*. Október 17-én tartottuk meg a júniusban indokoltan elmaradtak számára. Hárman jelentkeztek, kik mindnyájan minősítettek, December 18-iki vizsgálaton 2-en minősítettek. Április 4-én egyik, volt jugoszláviai hallgatónk, aki csak a II. félévben térhetett vissza, minősítetett. A június 17-én tartott

rendes minősítő vizsgálaton 14-en minősítettek. A négy vizsgálaton összesen 20-an minősítettek.

2. *Alapvizsgálatot* három ízben tartottunk. Javító- és pótvizsgálatot kétféle: október 16-án és december 18-án. Első alkalommal 1 javító és 3 teljes vizsgás volt, kik közül 1 jeles, 2 jó és 1 elégséges eredményt ért el. Másik alkalommal 3 teljes vizsgás volt: 1 jó, 2 elégséges. Rendes vizsgálatot 1941 június 19-én tartottunk. A 9 teljes vizsgás közül 6 jó, 3 elégséges eredménnyel vizsgázott. A három alkalommal 16 jelölt vizsgázott, kik közül 1 jeles (58%), 9 jó (52,9%), 6 elégséges (35,3%).

3. Első lelkészképesítő vizsgálatot két ízben tartottunk. 1940. december 16. javító és pótvizsgálatot, mely alkalommal 4-en jelentkeztek, 1 javító és 3 teljes vizsgára, kik közül jeles 1, elégséges 3 jelölt lett. Rendes vizsgálatot június 17—18. napjain tartottunk 9 teljes vizsgálatra jelentkező jelöltnak, kik közül 2 jeles 2 jó, 5 elégséges eredménnyel vizsgázott. A két alkalommal 13-an állottak vizsgálatra: jeles 3 (23%), jó 2 (15,4%), elégséges 8 (61,5%).

4. Theológiai záróvizsgálatot két ízben tartottunk: december 16-án pótvizsgálatot és június 17—18-án rendes vizsgálatot. Első alkalommal 1 jelölt volt, aki jó eredményt érdemelt. Második alkalommal 8 jelölt, kik közül 5 jeles, 3 jó eredménnyel vizsgázott. A két alkalommal 9 jelölt vizsgázott, kik közül 5 jeles (55,5%), 4 jó (44,4%).

5. Második lelkészképesítő vizsgálatot két ízben tartottunk: 1940. december 16—17. napjain és 1941. június 17—18. napjain. Decemberi pótvizsgálatra 8 jelölt állott elő, 1 jeles, 2 jó, 3 elégséges képesítést nyert, 2 három hó múlva tehető javító vizsgálatra utasított. Június 17—18-án 16 jelölt, 3 javító és 13 teljes vizsgás állott elő, kik közül 2 jeles, 7 jó, 7 elégséges képesítést nyert. Két alkalommal 24 jelölt vizsgázott: jeles 3 (12,5%), jó 9 (37,5%), elégséges 10 (41,5%), javítóra utasított 2 (8,3%).

Vallás tanári vizsgálat, theológiai magántanári vizsgálat ebben az esztendőben nem volt.

III. Fegyelem.

1. Az intézet professzorai közötti testvéri jóviszony ebben az esztendőben is fennállt. Minden pénteken este megtartották a közös családi bibliaórát.

2. Az ifjúság magaviselete általában kielégítő volt. Olyan fegyelemsértés, mellyel tanári fegyelmi szék foglalkozott volna, nem fordult elő.

IV. Nevelés.

Az ifjúság nevelése érdekében ebben az esztendőben is felhasználtuk az évtizedes gyakorlat által kipróbált nevelő eszközöket: a hétköznapi reggeli közös áhítatokat, a szombat esti préceseket, akadémiai istentiszteleteket, heti bibliaórákat, az internátusi

szobákban tartott esti áhítatokat, a különböző konferenciákat. Igyekeztünk az ifjúságot hozzászoktatni a gyülekezeti munkában való tervszerű, a tanulmányaik elhanyagolása nélküli részvételre. Minden hallgató köteles volt legalább heti 2 órai munkát vállalni, de a vállalt munka heti 4 óránál többet nem vehetett igénybe. Vasárnapi iskolai munkát végeztek 25, középiskolások között biblia-köri munkát 12, inasiskolai vallásoktatást 8, szórványgondozást (15 szórványban) 28, egyéb gyülekezeti munkát (istentisztelet, gyülekezeti látogatás, szegénygondozás, fogolylátogatás) 11-en. Az Ifjúsági Egyesület és a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület évvégi jelentése, (melyek az Értésítő utolsó részében olvashatók) kiegészítik ifjúságunk missziói munkájáról fentebb felsorolt adatainkat.

Fokozottabb mértékben gondoskodtunk az V. éves hallgatók gyakorlati munkájáról. Minden hallgató köteles volt egész éven át heti 2 óra belmissziói munkát végezni s ezenkívül első félévben egy-egy egész heti segédlelkészi szolgálatot, mely idő alatt a 2 órai belmissziói munkát kivéve, egyéb munka és óralátogatás alól fel voltak mentve. E helyen is hálás köszönetet mondunk a kolozsvári lelkészeknek, hogy ebben a munkában segítségünkre voltak, vállalva e munkával járó gondot és elfoglaltságot.

A nevelés szolgálatában állanak a szombat esti, préces utáni igazgatói megbeszélések, amelyeken az intézeti életnek, a theologus életnek az aktuális kérdései kerültek megbeszélésre.

Az ifjúság társadalmi nevelése célját tartotta szem előtt Fakultásunk, amikor esztendőkkel ezelőtt beállította az I. évfolyam tanrendjébe heti 1 órával „A lelkipásztor és a társas élet“ című kötelező kollegiumot, amelyen a lelkipásztornak a társadalmi életben tanúsítandó magatartására vonatkozólag nyerne a hallgatók útmutatást.

A professzorok és a hallgatók közötti személyes kapcsolat elmélyítését a bibliaórákon kívül más eszközökkel is próbáltuk szolgálni. Ilyenek voltak a konviktusban tartott vacsorák és szeretetvendégségek, amelyeken a közvetlen társalgás és a keresztyén vidámság áldott segítséget nyújtottak arra, hogy egymást jobban megismerhessük és megszeressük. Sajnos, hivatalos, az egész ifjúságra kiterjedő kirándulások az idén sem rendezhettünk, részben az időjárás szeszélye, részben egyéb akadályok miatt. Egyes professzorok azonban gyakran felhasználták a tanrendükben szabadon hagyott szombat napokat arra, hogy a vállalkozókkal bejárják a környéket s eközben alkalmat nyerjenek a közvetlen és fesztelen találkozásra.

A nevelés érdekeit szolgálta az idén is az az évek óta bevezetett szokás, hogy a tanrend összeállításánál, a szombat napot és még legalább egy délutánt üresen hagyunk avégből, hogy tetszésük szerint szórakozásra vagy szabad tanulmányozásra fordíthassák hallgatóink az időt. A redukált óraszám lehetővé tette, hogy ebben az esztendőben az I—IV. éveseknek szabadon hagy-

hattuk a szombatot egészen és I. félévben a péntek délutánt és a többi délutánra is csak nyelvi órák, szemináriumok, ének- és zene-órák jutottak. Még kedvezőbb volt az V. évesek helyzete, akik két napon, hétfőn és szombaton szabadok voltak, valamint délutánonként is, mert csak kedden és pénteken délután volt órájuk.

Mint az áldozatos szolgálatra való önművelés biztató jeleit említhetjük meg, hogy az ifjúság egész éven 2—3 szegényt segítette azzal, hogy hetenként kétszer étellel látta el a konviktusban egymásközt összegyűjtött kenyérrel, tésztával és egyéb ennivalóval. Árvizkárosultak részére 118 Pengő 50 fillér és szegénységélyezésre különböző alkalmi gyűjtésekkel kb. 40 Pengő gyűlt össze. Szórványmisszióra 35 Pengő 30 fillér perselypénzt adott az ifjúság. Körülbelül 40 Pengő gyűlt be a konviktusban szegények alkalmi segítetésére. A külmisszióra, szórványmisszióra gyűjtött az ifjúság maga között, heti vagy havi megajánlással. Aki ismeri a mi ifjúságunk szegénységét, nem kicsinyelheti le az áldozatkészségnek megnyilvánulását.

V. Jelentés a pályatételekről és jutalmakról.

Megdöbbenő meddően maradtak ebben az esztendőben a pályázatok. Míg a tavaly, elnyomatásunk legsúlyosabb esztendejében, szokatlanul gazdag aratásunk volt pályamunkákban, addig az idén, a hazatérés boldog esztendejében, mindössze két, nem sok munkát igénylő pályatételünkre akadt egy-egy pályázó. Nyilvánvaló, hogy a váratlanul jött szabad, magyar élet annyi szenzációt hozott, hogy az elmélyedő munkára nem jutott ideje az ifjúságnak.

1. **A gyakorlati teológiából** a) *A legjobb homiletikai szemináriumi dolgozat írójának és előadójának* a Nagy Péter és gr. Teleki-alapból a Tanárkar által kiegészítve 20 Pengő, a szaktanár javaslata alapján *Molnár János* IV. é. hallgató nyerte.

b) *Évzáró ima*, jutalma a Hory-alapból a Tanárkar által 10 Pengőre egészítve ki, egy pályamunka érkezett be „Adjatok hálát az Istennek” jelige alatt. A pályamunkát a Tanárkar jutalomra érdemesnek minősítette. A jeligés levél felbontatván, a pályadíjat *Krizsovánszky Jenő* IV. é. hallgató nyerte, aki az imát az évzáró ünnepélyen el is mondta.

2. **A legjobb hármoniumjátészónak** nyílt versenyen a Szász Domokos-alapból, kiegészítve 20 Pengőre, nyerte *Erdélyi Lajos* III. é. hallgató.

3. **Ugron István-alap** kamatai 6 Pengő 67 fillér, kiegészítve a Tanárkar által 15 Pengőre, modern idegen nyelvben jeles előhaladást tanúsító hallgató számára. Nyerte *Herman János* III. é. hallgató.

4. **Dávidházi Bekess Károly-alap** kamatai 10 Pengő az iratterjesztés munkájában legnagyobb sikert felmutató hallgató számára. Nyerte: *Dézsy Zoltán* II. é. hallgató.

5. **Jutalmak:**

a) *Zwingly-alapból* jeles előmenetelű hallgatónak a Tanárkar által 20 Pengőre kiegészítve. Nyerte: *Herman János* III. é. hallgató.

b) A *gr. Teleki-alapból* két szorgalmas diáknak a Tanárkar által kiegészítve 20—20 Pengőre. Nyerték: *Molnár Dezső* II., *Szabó Bálint* IV. é. hallgatók.

c) A *Kilyén Sándor-alap* 33 Pengő 33 fillér kamatát, mint lelkész jóelőmenetelű gyermeke, *Csia György* IV. é. hallgató nyerte.

d) *Szemináriumi munkában* nagy szorgalmat tanusító hallgatók a fentmaradt pályadíjak terhére 15—15 Pengő jutalmat nyertek: Oszövetségi szemináriumból *Herman János* III. é., Egyháztörténeti szemináriumból *Barabás Mihály* IV. é., Homiletikai-liturgikai szemináriumból *U. Nagy Lajos* III. é., Oklevél másolásért *Dezső Tibor* III. é. hallgató.

e) *Máthé Elek-alap* kamatait Tanárkar által kiegészítve 10 Pengőre, a nyári munkaprogramm kiváló elvégzéséért *Bálint József* II. é. hallgató nyerte.

f) *Könyvjutalmat nyertek:* V. évről: *Ferencz János, Kun Árpád*; IV. évről: *Barabás Mihály, Krizsovánszky Jenő*; III. évről: *Achs Károly, Szabó Albert*; II. évről: *Petri József, Sánta Pál*; I. évről: *Benedek Gyula, Tompa László*.

g) A *nyári munkaprogramm* kiváló elvégzéséért pénzjutalmat nyertek: *Bálint József* II. éves (lásd e) alatt), *Herman János* III. é. hallgató 10 Pengő.

VI. **Segélyezés.**

Az ifjúság segélyezése öt forrásból történik: a gyülekezetek, az egyházmegyéek rendszeres adományából, egyesek alkalmi adományából, az intézet alapjainak hozzájárulásából és az ifjúság önszegélyezéséből.

Ezek közül legtekintélyesebb a gyülekezetektől a *legáció* intézménye útján élvezett rendszeres segély, mely címen 20.307 Pengőt kapott a három ünnepen az ifjúság. Délerdély elszakítása következtében 60 legációt veszítettünk, köztük több nagy legációt. Így is maradt annyi legáció, hogy minden theologusnak jutott belőle. Nem maradt azonban elegendő a tanítóképzősök és gimnázisták számára. Pedig a gimnázisták legációja a theologus utánpótlás, a tanítóképzősöké pedig a jövődó egyházi szolgálat szempontjából kívánatos. Igazgatótanácsunk meg is kereste az egyházmegyéket újabb legációk szervezése tárgyában és kaptunk is e felhívás következtében pár új legációhelyet. A román uralom alól való felszabadulás a legáció szempontjából is a 24-ik órában következett be, mert esztendőök óta mindig a legnagyobb nehézségek között újabb és újabb intervencióval lehetett a legációkat fenntartani, mert újból és újból megtiltotta a román kormány a theologusok legációbamenetelét, rendeletet adván ki, amely minden

adománygyűjtést lehetetlenné tett. A legnagyobb legátum 335 Pengő, a legkisebb 33 Pengő volt. Egy theologusra átlag 225 Pengő legátum esett a három ünnepen. Ebből az összegből azonban levonandó az útiköltség.

A nagyenyedi, gyulafehérvári, kükküllői egyházmegye a bécsi döntés folytán leszakíttatván, az idén öt *egyházmegye segélyezte hallgatóinkat*: erdővidéki 66 Pengő 67 fillér, görgényi 200 Pengő, orbai 40 Pengő, széki 13 Pengő, udvarhelyi 100 Pengő. Összesen 419 Pengő 67 fillérrel. Elmaradt a Bethlen-kollégium által kezelt Bethlen-ösztöndíj is Nagyenyed leszakításával. Ez ösztöndíj a tavaly 107 Pengőt tett ki.

Egyes, alkalmi adományok: a Konvent Elnöksége 2500 Pengő rendkívüli segélyt adott menekült hallgatóinknak és 1376 Pengő egyszersmindenkori rendkívüli segélyt más uagy szükségben levő hallgatóinknak. Fakultás női bibliaköre 44 Pengő, Tonk Antal 30 Pengő, M. Nagy Ottó 50 Pengő, ORJO 200 Pengő, Utrechti theologia Kállay Kálmán professzor úr útján 140 Pengő, Vallás- és közoktatásügyi miniszter 1 hallgatónak 160 Pengő, Czitrom Oszkár és Társai 83 Pengő 33 fillér.

A *Református Menzától* 33 hallgatónk nyert ingyen ebédet kb. 4000 Pengő értékben. Hallgatóinknak a Menza általi e nagymérvű segélyezését az tette lehetővé, hogy az állami internátusok mind be tudták fogadni az arra szoruló egyetemi hallgatókat.

Az *intézet alapjaiból* 3 hallgató teljes internátus és konviktusi, 1 hallgató teljes internátusi és fél konviktusi, 2 hallgató fél internátus-konviktusi, 4 teljes internátusi ingyenesen részesült, összesen 2003 Pengő 50 fillér értékben. *Jutalmazásra* 251 Pengőt fordítottunk, *leckepéNZ kedvezmény* címén 1842 Pengőt fordítottunk segélyezésre.

Az *Ifjúsági Egyesület* 260 Pengő 56 fillér segítséget nyújtott tagjainak, mely összegből 115 Pengő 23 fillér betegsegély volt.

Mindent összeszámítva (péNZ és természetbeni segélyt, legációt), *segélyezésre 32.965 Pengő 77 fillért fordíthatunk*. Ebből maga az intézet 4204 Pengő 11 fillért hordozott.

A *királyhágómelléki kerület* saját hallgatóinak segélyezésére 600 Pengőt adományozott.

A számokat nézve, meglehetősen kedvező képet mutat hallgatóink ez esztendei segélyezése. De mi, akik számszerűleg ismerjük hallgatóink anyagi helyzetét, ismerjük szüleiknek megnövekedett gondjait, megkevesbedett jövedelmét (hiszen hallgatóink 14¹/₄-a menekült és nagy százaléka határmenti lakos) és akik tudjuk, hogy úgy a Konvent, mint a református Menza segélye a rendkívüli helyzet méltánylásából fakadó rendkívüli segély volt, aggodalommal szemléljük, miként növekszik évről-évre intézeti tartozásuknak összege. Reménységünk abban van, hogy egyházkerületünk igazgatótanácsa Püspök úr javaslatára most foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy egyházkerületi és egyházmegyei stipendiumok létesítésével jöjjön hallgatóink segítségére.

Évvégi jutalmazásra 20 darab könyvet adtunk, melyből az Egyházkertületi Iratterjesztés adománya volt 2, Vásárhelyi Boldizsár ny. lelkészé 3 darab.

Egy segély nélküli hallgatónak minimális összköltsége 555 Pengőre rugott. (Beiratkozási díj 34 Pengő, leckepez 100 Pengő, internátusi díj 134 Pengő, konviktusi díj 267 Pengő, kurzusdíj 20 Pengő.)

VII. Egészségügyi jelentés.

Az intézet növendékeinek egészségi viszonyai az 1940—41. évben feltűnően jók voltak. A megbetegedések számbelileg lényegesen lecsökkentek. A megszokott szemesztervégi általános gyengeségi és idegkimerülési jelenségek csak néhány hallgatónál voltak észlelhetők.

A felvételre jelentkező hallgatónál az elmúlt évben is a régi elvek érvényesültek és csak a minden tekintetben egészségesnek talált folyamodó nyert engedélyt beiratkozásra. Kivétel két hallgatónál történt, kiknek régi tüdőfolyamata nyugalmi állapotba jutott és így jelenlétük az intézeti közösséget nem veszélyeztette.

Betegség miatti szabadságolásra a lefolyt tanulmányi évben nem volt szükség. Rövid lejáratu óramentességet mindössze négy növendék kapott idegkifáradás címén.

Komoly fertőző betegség egy hallgatónál került észlelés alá. Bokor István III. éves theologus, szeretett atyánkfia karácsonyi szabadságáról tifuszos fertőzéssel tért vissza és rövid tíznapos kórházi szenvedés után meghalt.

Részletes statisztika:

Influenza (részben lázas, részben tisztán közérzeti zavarokkal)	16	Arcöböl gyuladás	1
Tüszős mandula gyuladás	3	Furunculosis	2
Bélhurut	4	Eccema	2
Gyomorhurut	5	Börgombásodás	2
Inactiv t. b. c.	2	Vakbélgyuladás	1
Homloküreg gennyesedés	1	Kötőhártyagyuladás	2

Speciális vizsgálatot — leszámítva a felvételnél kötelező radiológiai átvizsgálást — a következő esetekben végeztettünk:

Tüdőellenőrző átvilágítás 8, gyomor- és bélműködési vizsgálat 5, alapanyagcsere vizsgálat 2.

Operációra négy alkalommal volt szükség: 1 vakbél, 1 genyenes mandula, 1 homloküreg és 1 arcöbli gyuladás esetében.

Az intézeti étkezde, dacára az élelembeszerzési nehézségeknek, úgy mennyiség, mint minőség tekintetében kifogástalan ételmet nyújtott.

Dr. Koronka István,
intézeti orvos.

C) A hallgatók, egyesületi munka.

1. A hallgatók névsora.

I. év

1	Batiz András	Kádár István
	Bátori Adler László ev.	Keve István ev.
	Benedek Gyula	G. Kovács Ernő
	Bereczky József	Molnár Ernő kilépett
5	Berke István jug., II. fél- évben iratkozott be	15 Molnár Jenő
	Bothár Barna ev.	Molnár Zoltán
	Cseresznyés Ferenc II. fél- évben iratkozott be	Rápó Károly
	Dengel Ede	Sánta István
	Dénes Gyula	Szabó Zoltán kilépett
10	Imreh András	20 Szőke Károly
		Tompa László

II. év

1	Barabási Ferenc	10 Molnár Dezső
	Bálint József	Molter Péter
	Bedő Gedeon	Pánczél Péter csak az I. fél- évben
	Csutak Csaba	Páll Dezső
5	Dobolyi László	Petri József
	Dézsy Zoltán khm.	15 Péntek Árpád csak az I. fél- évben áll. szabadságon
	Kiss Antal jug., II. félév- ben iratkozott be	Sánta Pál
	Koszorus Ferenc	Széll Sándor
	Magyaróssy Sándor II. fél- évben iratkozott be	

III. év

1	Achs Károly jug.	Farkas Ferenc
	Adorjáni István	10 Herman János
	Bakcsy Gábor	Hodossy Imre jug., II. fél- évben iratkozott be
	Bartha Endre	Holló László csak az I. fél- évben
5	Bitai Lajos	Imreh Zsombor csak az I. fél- évben
	Bokor István meghalt	
	Dezső Tibor	
	Erdélyi Lajos	

Málnássy László
15 B. Nagy Lajos khm.
U. Nagy Lajos
Pánczél Péter II. félévben
iratkozott át
Pütkösti Miklós

Rácz Mihály khm.
20 Szabó Albert
Szathmáry Béla khm.
Szentgyörgyi Béla
Varga Pál
Volloncs Anna

IV. év

1 Barabás Mihály
Bartha Albert
Bálint R. István
Cserepes Imre khm.
5 Csia György
Dénes Dezső
Hervol János khm. csak az
I. félévben
Holló László khm. II. félév-
ben iratkozott be
Horváth József
10 Jákó József
Jenei Jenő kilépett
Józsa Márton ev.
Imreh Zsombor II. félévben
iratkozott be

Krizsovánszky Jenő khm.
15 Kudor Attila khm.
Makkai Endre khm. csak az
I. félévben
Molnár János khm.
Olcsvári Árpád csak az I.
félévben
Rákosy Dénes
20 Szabó Árpád khm. csak az
I. félévben
Szabó Bálint
Szabó Károly
Tökés Elek
Vajda Lajos
25 Zoltáni Pál kilépett

V. év

1 Bölöni András
Bacsó László II. félévben
iratkozott be
Csibi Károly
Dávid Ödön
5 Egyed Albert
Fejér Zoltán
Ferencz János
Gaál Ferenc
Kocsis István

10 Kovács János
Kun Árpád
Márk Sándor
Márkó József
Mezei Lajos
15 Olcsvári Árpád II. félévben
iratkozott be
Szabó Lőrinc
Székely Pál
Tomai László

Rövidítések magyarázata: khm. = királyhágómelléki, jug. =
volt jugoszláviai, ev. = evangélikus.

2. Ifjúsági egyesületek.

a) Az Ifjúsági Egyesület évről-évről jelentése az 1940—41. iskolai évről.

Amikor itt állok, hogy Ifjúsági Egyesületünk ez évi munkájáról beszámoljak, nem tehetem ezt anélkül, hogy előbb hálát ne adjak Isten gazdag kegyelméért és minden áldásáért, amellyel elárasztott minket ez év folyamán. Míg az előző évi beszámolóknak nagyon sokszor tettek említést azokról a nehézségekről, amelyekkel meg kellett küzdeniök, én most csak Isten iránt való hálával mondhatom, hogy egyesületi életünk minden vonalán a legcsekélyebb kivételektől ellekintve, munkánk teljes rendben és fennakadás nélkül folyt.

Az ifjúság keresztyén életfolytatása kielégítő volt. Szorgalmasan résztvevett az ifjúság azokon az alkalmakon, amelyekeken külön-külön vagy együttesen foglalkoztunk Isten Igéjével. Ezek voltak a magán bibliatanulmányozás és olvasás, a mindennap reggeli órájában tartott áhitatok, a szerda esti bibliaórák és a szombat esti précesek. De keresztyén felebaráti kötelességének teljesítésétől sem zárkózott el. Egész év folyamán 2—3 szegény embert látott el állandóan kosztal, kisebb pénzüsszegekkel, ruhaneművel. Elég szép összeggel járult az anyaországi árvízkarosultak felségélyezéséhez és egy kis leányegyházközség rombadőlt templomának újjáépítési költségeihez. Társas ügyüttélésükben egymást a Krisztusban testvéreknek, ugyanegy örökség örökös társainak és munkahivatottjainak tekintették.

Az ifjúsági Egyesületnek anyagi és szellemi ügyeivel a presbitérium foglalkozott. Presbiteri gyűlést tartottunk az év folyamán öt esetben. Az egyesületnek pedig két rendes és két rendkívüli közgyűlése volt.

Ének-zene egyesületünk ebben az évben is hű maradt kitűzött céljához, a megújult magyar zene énekkari irodalmának ismertetéséhez és terjesztéséhez. E cél megvalósítása érdekében számos újabb vallásos és világi éneket, illetve népdalokat tanultunk meg. Munkásságunkról egy nagy hangversenykörut keretében és a rádión keresztül akartunk beszámolni a nagy nyilvánosság előtt. Azonban a szorgos előkészítés után, már a megvalósulás küszöbén álló hangversenykörutunk, sajnos, bizonytalan időre elhalasztódott egy egyébként örvendetes körülmény, a Délvidék visszatérése és az ezzel kapcsolatos, rajtunk kívül álló események miatt. Így munkásságunk csak helybeli szereplésekben merült ki. Összesen 8 alkalommal szerepeltünk, és pedig négyszer intézetünk dísztermében és négyszer városi egyesületek felkérésére különböző helyeken. Szerepléseinknek mindenütt szép sikerük volt. Az Ének-Zeneegyesület vagyona a felszereléseken kívül az év végén 502 Pengő.

Az Ifjúsági Könyvtár az idén könyvállományában szinte háromszorosára emelkedett. Ebben az évben 715 drb. könyvvél

gyarapodott a könyvtárunk, 738 kötetben. Ebből vásárlás útján szereztünk 12 darabot, a többi 703 könyvet pedig adományként kaptuk főleg anyaországi kiadók és egyesületektől. Az anyagi gyarapodás mellett azonban mint sajnálatos tényt kell megállapítanom azt, hogy ebben az évben könyvtárunk forgalma a felére csökkent a múltévvel szemben. Egy hallgató átlag 3—4 könyvet olvasott. A könyvtár évi bevétele 66 Pengő 70 fillér volt, kiadása 61 Pengő 20 fillér, a pénztárkészlet 8 Pengő 50 fillér.

Az Ének-Zene egyetben való működés és az ifjúság könyvtára mellett az ifjúság keresztyén időtöltését szolgálta még az *Ifjúsági Olvasóterem*. Ennek látogatottsága az idén is nagy volt. A minden igényeket kielégítő, kényelmesen berendezett olvasónkban 6 napilap, 8 hetilap és 25 irodalmi és egyházi folyóirat állott rendelkezésére a rádió és két sakkasztalon kívül.

A segítséget és anyagi támogatást a következő egyesületi szervezetek szolgáltatták:

Önsegélyező Pénztárunk, amelyik fennakadás nélkül nyújtott segélyeket és kölcsönöket az arra rászoruló hallgatóknak. Régi tartozásokból az egyesület pénztárába befolyt 352 Pengő 02 fillér, a tagoktól 471 Pengő 98 fillér, a múlt évi pénztármaradvánnyal az évi bevétel összesen 1108 Pengő 15 fillér volt. Ebből kiosztottunk gyorskölcsön alakjában 331 Pengő 72 fillért, rendes kölcsönképpen 80 Pengő 34 fillért és 145 Pengő 33 fillér végleges segélyt. A tisztviselők fizetésére és dologi kiadásokra 308 Pengő 67 fillért fordítottunk. A jelenlegi pénzkészlet 316 Pengő 17 fillér. Az Önsegélyező Egyesület igyekezett a lehetőség szerint a legmesszebbmenő támogatást nyújtani, sőt az a kifogás merült fel ellene, hogy kivétel nélkül mind segélyben részesíti azokat, akik ezt kérik.

Az *Ifjúsági Pénztár* az előadások sokszorosítására és a kurzusok kiadására nyújtott anyagi fedezetet. Bevétele volt ebben az iskolai évben 754 Pengő 09 fillér, kiadása 493 Pengő 32 fillér. Letét a gazdasági hivatalban és bónokban van 116 Pengő 67 fillér. Pénztárkészlet 144 Pengő 32 fillér. Ez a pénztár is a múlt évhez viszonyítva megerősödött annyira, hogy az előző években az önsegélyzőtől kölcsönvett 300 Pengőt felerészben vissza tudja fizetni.

Betegsegélyező Pénztárunk a beteg hallgatóknak gyógyszereket adott és recepteket fizetett ki összesen 115 Pengő 23 fillér összegben. Évi bevétele volt 159 Pengő 82 fillér. Pénztárkészlet 44 Pengő 59 fillér.

A kórházi alapból 95 Pengő kórházi segélyt osztottunk ki azoknak a hallgatóknak, akik kórházi kezelésben részesültek.

Az ifjúság belső élete kielégítő volt. Év elején azt gondoltuk, hogy a bécsi döntés utáni örvendetes változás következtében ifjúságunk felszabadulva a megelőző helyzet nyomasztó hatása alól, nehezebben fog tudni beleilleszkedni a közösségi élet kereteibe. Örömmel kell megállapítanom azonban, hogy ez nem így történt. Megérezte talán az ifjúság, hogy ez az új helyzet,

amelybe minket Isten különös kegyelme juttatott, nem könnyebbség a mi számunkra, hanem egy erős és öntudatos református magyarság kiépítésének és pásztorolásának súlyos feladatát adja nekünk, ami nem enged helyet a könnyelmű és felületes magatartás előállítására. Az ifjúság életében semmi nagyobb zavaró körülmény nem állott elő. Adja a nagyhatalmú Úr Isten, hogy jövőben az ifjúság mind jobban és jobban meglássa és rádöbbenjen hivatása igazi nagyságára és e hivatás minél pontosabb és lelkiismeretesebb szolgálatára övezzé fel magát tudománnyal, hittel és fáradhatatlan buzgósággal.

Ezek után az Ifjúsági Egyesület 1940—41. évi működéséről szóló jelentésemet bezárom.

Székelv Pál, ifj. elnök.

b) A kolozsvári Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület jelentése az 1940—41. iskolai évről.

A kolozsvári Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület elmúlt évi munkájára visszatekintve a következőkben foglalhatom össze jelentésemet:

A múlt év augusztus 30-ika és az azzal járó politikai események a mi Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesületünk életében is nagy változást okoztak, aminek következtében munkánkat az előző évi és szokásos időpont helyett egy hónappal később kezdtük meg.

A múlt évi politikai események következtében beállott változások fordulópontot jelentettek a mi munkáinkra is. Az elmúlt évek külső nehézségei, melyekkel sokat kellett küzdenünk, egyszerre megszűntek. A külső nyomás alól egyszerre felszabadultunk. Húsz évi nehéz, küzdelmes és sokszor reménytelennek látszó munka után végre eljött számunkra is a szabadulásnak rég várt pillanata. Szabadok lettünk. S ha most visszatekintünk az elmúlt évekre, meg kell vallanunk, hogy Isten segítsége és a Szentlélek munkája nélkül, meg nem maradhattunk volna. Az, hogy egyesületi munkánk húsz évi nehéz elnyomatás után is fennáll, bizonyíték amellett, hogy ezt a munkát nem mi végezzük, hanem a mindenható Isten, aki a gyenge emberi erőket is fel tudja használni a maga terveinek végrehajtásában. Sokszor vett erőt rajtunk a csüggedés, a reménytelenség, az aggodalom és a félelem, amikor a theologiai Fakultás egyik termében 20—30-an összegyűlve helyzetünk és nehéz sorsunk felett beszélgettünk. De ez a hangulat csak addig uralkodott rajtunk, amíg csak magunkra és a körülöttünk morajló világra tekintettünk, de mikor az Isten Igéje felé hajoltunk és hallottuk annak bátorító, megnyugtató üzenetét és biztató szavát: „Vigyázzatok! álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek“, elszállt szívünkől az aggodalom, a félelem és a rettegés és bizva Istenben, tovább hordoztuk a kisebbségi élet nehéz terheit. Éreztük, hogy Isten el fogja hozni a szabadulást.

Ilyen körülmények között telt el az előző iskolai évünk s a múlt évi nyarunk. Ilyen körülmények között tartottuk meg múlt évi nyári főiskolás konferenciánkat június 19—23-ig, a Kolozsvártól nem messze levő barátságos, csendes kis faluban, Kisiklódon. Ez alkalommal öt napon keresztül voltunk együtt mintegy százan. S amikor az egész világ forrongott s itt is végsőkig feszült volt a helyzet, mi — akik ott összegyűlhetünk a kis falu templomának védő szárnyai alatt — békében, nyugodtan, minden nagyobb nehézség és akadály nélkül tartottuk meg bibliaóráinkat, előadásainkat és imaóráinkat. Éreztük egész idő alatt azt, hogy Istennek Szentleke munkálkodott közöttünk és lélekben meggazdagodva tértünk vissza otthonunkba.

A munkát a nyár folyamán sem hagytuk abba, mert azok, akik Kolozsvárt maradtak, továbbra is összegyűltek minden pénteken este és megtartották bibliaóráinkat főiskolás lelkipásztorunknak a lakásán. A világ forrott. A nyugtalanság egyre nőtt. Mindenfelől aggasztó hírek jöttek. Az összejöveleket mindenütt betiltották. Az állami ellenőrzés egyre erősebb lett. És ennek ellenére Isten kegyelméből mégis megtarthattuk áldásos összejöveleinket.

Igy értük meg augusztus 30-át. Azt a napot, melyet húsz év óta vártunk s amelyről tudtuk, hogy el kell jönnie. A bilincsek leszakadtak rólunk. Szabadon foghattunk munkához, senki és semmi nem állt útunkba. Így indultunk el, hozzáfogtunk a munkához és dolgoztunk egész éven át megszakítás nélkül.

Ez évi munkánkat már új otthonunkban kezdhettük meg, amiért mindenekelőtt Istennek mondunk köszönetet. Húsz évi ideoda vándorlás és hányódás után, végre megértük, hogy rendes otthonra találtunk. De Isten után köszönetet kell mondanunk a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úrnak, hogy egyesületünket otthonhoz juttatta és László Dezső belvárosi lelkipásztor atyának, hogy egyesületünket támogatta. Hisszük, hogy e kis otthonunkból fog kinőni idővel egy önálló IKE-ház, mert csak akkor lesz megoldva véglegesen az otthon kérdése.

Új reményekkel fogtunk munkához. Sokat terveztünk, sok mindent szerettünk volna megvalósítani, de nem minden sikerült, mert ebben az iskolai évben is sok nehézségbe és akadályba ütköztünk. Az eddig összetartó szálak meglazultak közöttünk. A közöny és nemtörődömség még jobban úrrá lett református főiskoláságunk lelkén. Egyesületi munkánkkal nem nagyon törődtek, nem igyekeztek abba bekapcsolódni. A legtöbbször csak bírálták és kritizálták azoknak munkáit, akik dolgoztak és fáradtak a közönségért. Ennek lehet tulajdonítani azt a szomorú helyzetet, hogy a Kolozsvárt tartozkodó 652 református főiskolai hallgatóból egyesületünkben csak 223 fordult meg.

Be kellett látnunk azt, hogy az akadályok és nehézségek nem szüntek meg. A sátán rendületlenül dolgozik és keríti hatalmába a lelkeket. A Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesületre ezután is nagy feladat vár. Az ifjúság lelkigondozását nem szabad

elhanyagolni. Minden áldozatot meg kell hoznia egyházunknak azért, hogy az evangélium eljusson minden református főiskolai hallgatóhoz, mert csak így lehetnek öntudatos egyháztagok és így szolgálhatnak igazán nemzetünknek és hazánknek.

Munkánkat az elmúlt iskolai évben is három irányban folytattuk. Lelki nevelést, szellemi nevelést és szolgálati munkákat végeztünk.

1. A lelki nevelést, mely minden munkánkat meghatározza, szolgálták a bibliaórák, lelkigyakorlatok, imahetek, főiskolás istentiszteletek és a pásztori látogatások.

a) Bibliaóráinkat minden pénteken este tartottuk. Összesen 34 alkalommal. Ezeken a megbeszéléseket az első félévben a főiskolai hallgatók által felvetett kérdések, a második félévben a bibliaköri vezérfonal alapján felvetett kérdések képezték. Bibliaóráinkon összesen 190-en fordultak meg. Legnagyobb létszámunk 76, legkisebb 10, átlagos létszám 36 volt.

b) Lelkigyakorlatot tartottunk két alkalommal egy-egy napost. Az évnitó napunk alkalmával és a második félév elején. Napi műsorunkat bibliaórák, előadások megbeszélések, szeretetvendégség képezte. Utóbbi alkalomkor egy vitát is rendeztünk Rákosi Viktor „Elnémult harangok“ c. regénye és a róla alkotott filmről.

c) November 10—16-ika között tartotta meg az IKE Világszövetsége a szokásos egyetemes imahetét. Ezt a Főiskolás IKÉ-ben is megtartottuk.

d) Főiskolás istentiszteletet tartottunk november 24-től, összesen 22 alkalommal. Legnagyobb létszámunk 93, legkisebb 9, átlagos létszámunk 38 volt. Istentiszteleteinken begyűlt perselypénz 44 Pengő. Két alkalommal, adventkor és böjtfőn úrvacsorát osztottunk, amikor 64-en és 33-an vettek úrvacsorát. Úrasztali kenyeret és bort dr. Borbáth Sámuelné, Sipos Gézané, Berky Julia és Sárközy Endre adományoztak. Az Úr áldása legyen életükön.

e) Az otthonok közül csak a leányotthonban tarthattunk hetenként egy-egy összejövetelt és a második félévben egy csendes napot.

2. A szellemi nevelés irányában meg kell említenem vasárnap délutáni összejöveteleinket, a vezetőképző alkalmával tartott előadásokat, hagyományos karácsonyestünket, nagyszabású finnesténket; a nőszövetségnek segédkeztünk egy jótékonycélú estély megrendezésénél és megünnepeltük 20 éves fennállásunk jubileumát.

a) November 17-től kezdve minden vasárnap délután megtartottuk főiskolás délutánunkat, amikor más műsorszámok keretében előadásokat tartottunk, összesen 21 alkalommal. Ezen összejöveteleinken megfordultak összesen 250-en. Legnagyobb létszámunk 90, legkisebb 22, átlagos létszám 55 volt.

b) Vezetőképző tanfolyamot tartottunk december közepén. Minden este előadásokra és megbeszélésekre gyűltünk össze. — Összesen 7 összejövetelt tartottunk 34 résztvevővel (7 leány és 27 fiú). Az egész tanfolyam egynapos konferenciával végződött.

c) December 19-én megtartottuk hagyományos karácsonyestünket, 180—200 résztvevővel. Betlehemes játékot mutattak be mérai fiúk és főiskolai hallgatók.

d) Nevezetes dátum Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesületünk életében december hó 11-ike. Ezen az estén tartotta meg egyesületünk finn-estjét a theologia dísztermében. Mintegy 450 résztvevő volt ezen estélyünkön.

e) Résztvettünk a nőszövetség március 29-én, a Mátyás diákházban tartott jótékonycélú estélyének megrendezésében, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag nagyon jó eredménnyel járt.

f) Május 18-án ünnepeltük meg egyesületünk fennállásának 20 éves jubileumát a díszteremben, melyen kb. 300-an vettek részt.

3. Szolgálati munkát végeztünk a Kolozsvár környékén levő szórványokban, állami tanítóképzőben, kereskedelmi iskolákban, a Mariánumban, a kollégiumban és kis mértékben szociális munkában.

a) Szórványmunkát végeztünk az elmúlt év nyarán is. Sajnos, a külső, politikai helyzet annyira feszült volt, hogy nem tudtunk olyan munkát végezni, mint az elmúlt években. Mindössze csak 9 munkást bocsájthattunk ki 9 helyre, akik kisebb akadályokkal bár, de eleget tehettek feladatuknak és szolgáltak népünknek, egyháznaknak és hazánknak. Istentiszteleteket, vasárnapi iskolát, vallástani-tást, énektanításokat tartottak. Családokat látogattak, vallásos ünnepélyeket rendeztek. Azonban nagyobb munkát nem fejthettek ki a hatóság akadályozása miatt.

Az iskolai év folyamán 13, illetve 15 szórványgyülekezetet gondoztunk, ahol a reformátusok lélekszáma kb. 8000 lelket tesz ki. 25 theologiai hallgató végezte ezt a munkát minden vasárnap. Itt kell még megjegyezni azt is, hogy februártól kezdve dr. Imre Lajos professzor úr minden szombat este szórványszemináriumot tartott, ahol előadásokat hallottunk a szórványmunkával kapcsolatban, megbeszéljük a telepítések, nyaraltatás, szórványinternátus ügyét. A második félévben közreműködtünk egy szórványinternátus felállításánál, ami május 1-én meg is nyílt hidelvén, ahova 20 gyermeket hoztunk be a veszélyeztetettebb szórványgyülekezetekből.

a) Az állami iskolákban átlag 12-en végeztek bibliaköri munkát, theologiai hallgatók és más fakultásbeliek. Ugyancsak bibliaköri munkát végeztünk a Mariánumba járó református növendékek közt és a kollégiumban.

c) Szociális munkában mindössze 6—7 főiskolai hallgató testvérünk vett részt az első félében a Kolozsvár területén lakó szegény családok támogatásával kapcsolatban.

4. A Keresztyén Világdiaákszövetséggel való kapcsolatainkat az elmúlt évben is fenntartottuk levelezés útján.

5. A Kolozsvárt folyó belmissziós csoportokkal az idén sem sikertült kellőleg elmélyíteni kapcsolatainkat. A többi egyházak diákmissziós munkájával kapcsolataink teljesen megszakadtak ezen egyesületek merev magatartása miatt. Sajnos, a múlt évi és azelőtti együttműködésről most nem beszélhetünk. Az anyaországi testvér-

egyesületekkel is fenntartottuk a kapcsolatot. Résztvettünk a SDG virágvasárnapi konferenciáján, ahol 7 tag képviselte egyesületünket.

6. Sajnálattal emlékezünk meg egyesületünk azon két csoportjáról, melyeket az új — bár ideiglenes — határ elszakított tőlünk. A temesvári és a jászvásári csoport, melyek a múlt esztendőben alakultak meg.

7. Pénzügyi helyzetünkről a következőkben számolhatok be: az elmúlt évi összbevételünk 1285·65 Pengő volt. Ez perselypézből (82), előadások jövedelméből (660), megajánlásokból (244), tagsági díjakból (290), gyűlt össze. Külső támogatást még az idén sem kaptunk. Ezzel szemben egyesületünk eddigi kiadásai 798·61 Pengőt tesznek ki. Jelenlegi pénztárkészletünk 487·04 Pengő. Ezzel szemben még fennáll 170 Pengő tartozásunk, melyet e hó végén kell kiegyenlítenünk. Pénztári helyzetünk elég aggasztó, mert mostani június 24—29 között Szamosakción megrendezendő nyári Főiskolás konferenciánk megrendezéséhez legkevesebb 600 Pengő összegre lenne szükségünk.

8. Végezetül megállapíthatjuk azt, hogy egyesületünkben az elmúlt évben összesen 346-on fordultak meg. Ezek főiskolai hallgatók, széniorok és középiskolások. A főiskolások közül mindössze 223, a ref. főiskolások egyharmada kapcsolódott bele egyesületi munkánkba.

Láthatjuk tehát, hogy ezen a téren is súlyos és nehéz feladat vár egyházunk munkásaira. Nem szabad nyugodnunk addig, amíg feladatainknak eleget nem teszünk. Mindent meg kell tennünk azért, hogy az evangéliumhoz elvezessük ezt az ifjúságot és megóvjuk attól, hogy idegen és bomlasztó hatások kerítsék hatalmába lelkét és egész életét. A sátán alattomosan dolgozik. Ha nem sietünk segítségükre, akkor Isten más eszközöket fog felhasználni az Ő munkájában.

* * *

Most pedig hálát adunk Istnnek azért, hogy ezen az iskolai éven is átsegített bennünket. Mellettünk volt, erőt adott a munkához. A munka nehéz volt. Az őrhelyen állók nagy felelősséget hordoztak. Gyengék és erőtelenek voltak. De Isten, az Ő Szentlelke által munkálkodott rajtuk keresztül. Ezek az őrtállók eltávoznak, helyüket mások foglalják el, hogy szolgáljanak a mindenható Istennek. A munkások változnak, de a munkálkodó erő, a Szentlélek az mindörökké az marad. Ővé ezért a hála.

De köszönetet kell mondanunk mindazoknak, akik valami úton-módon támogatták munkáinkat. Mindenekelőtt a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úrnak, a Nagytiszteletű Tanári Karnak, Vezető professzorunknak azért, hogy mellettünk álltak, munkáinkat figyelemmel kísérték, segítségünkre voltak és szeretettel támogattak kötelességeink teljesítésében. Köszönetet mondunk azoknak is, akik anyagilag támogatták egyesületünket. És végül köszönetet mondunk mindazoknak, akik az elmúlt év folyamán dolgoztak, fáradtak és áldoztak ezért az ügyért.

A köszönet mellett azonban kérésünk is van, Kérjük Istent, hogy fogadja el ezután is a mi munkánkat, erősítsen és Igéjével vezessen. Szeretettel kérjük Vezetőinket, egyházi Főhatóságainkat, hogy ne szünjenek meg ezután is támogatni egyesületünk munkáját és ha kell, még áldozatok árán is igyekezzenek megtartani ezt az ifjúságot, foglalkozzon velük, mert ha az egyház nem foglalkozik ezekkel a lelkekkel, akkor foglalkozik majd más. Nagy szükségünk van arra, hogy imádkozzunk, dolgozzunk egymással egyetértve és szeretetben, kéz a kézben és így szolgáljuk egyházunkat, nemzetünket, hazánkat. A jó Isten áldása kísérje továbbra is ezt a munkát s mindazokat, akik ebben a munkában résztvesznek.

Isten segedelmét kérve Egyesületünk további működésére és nyári Főiskolás konferenciánk megrendezéséhez, fejezem be Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesületünk 1940—41. évi munkájáról szóló jelentésemet.

Mezei Lajos, főisk. IKE főtítkár.

Tudnivalók az 1941–42. iskolai évre.

A) Értésítés az 1941–42. tanévre vonatkozólag.

1. *Felvétel.* Úgy a tanintézetbe, mint az internátusba és a konviktusba való felvételért a folyamodványok az *1. évfolyamra* jelentkezők részéről a) *születési állami anyakönyvi kivonattal*, b) *keresztlevéllel*, c) *konfirmációi bizonyítvánnyal*, d) *érettségi (baccalaureatusi) bizonyítvánnyal* vagy *leckekönyvvel* (index), vagy ezek hitelesített másolatával, e) *cirriculum vitaevel* (rövid életrajz, melyben az életrajzi adatokon, családi helyzeten kívül feltárandó, miért óhajt a lelkipásztori pályára lépni, középiskolai évei alatt minő keresztyén ifjúsági munkában vett részt), f) *gimnáziumi vallástanárának* az igazgató által megerősített *ajánlólevelével*, melyben a lelkipásztori pályára való rátermettsége igazoltatik rövid leírás kapcsán, g) lakóhelye *lelkipásztorának ajánlólevelével*, melyben szintén a lelkipásztori pályára való alkalmatossága igazoltatik a személyi adottságok részletes felsorolásával (mind a két ajánlólevél hivatalos pecséttel ellátott *zárt borítékban* kérendő ki és melléklendő), h) testi épségét és alkalmatosságát igazoló *orvosi bizonyítvánnyal*, amelyben okvetlenül feltüntetendő, hogy nem szenved-e tüdőbajban vagy nem látszik-e tüdőbajra hajlamosnak, i) negyedív alakú, ajánlottan felbélyegzett, a folyamodó pontos címével ellátott *válaszborítékkal* (különben az illetőt a felvételtől nem értesítjük) felszerelten és a *Fakultás igazgatóságához* címzetten legkésőbb *augusztus 10-ig* küldendő be, a folyamodványok felzetén pontosan megjelölve a *folyamodó lakása*: község (esetleg utca, házzszám), utolsó posta és vármegye, román nyelven is.

Az első évre felvettek a beíratkozás előtt a Református Kórházban tüdőjük egészsége, majd az intézeti orvos által a testi épség, különös tekintettel a lelkészi pályára való alkalmatosság szempontjából (hang, hallás, beszéd stb.) felülvizsgálatnak és csak az orvosilag alkalmasnak nyilvánítottak írhatók be.

A *régi hallgatóknak* is kérniök kell felvételüket, jelezve, hogy melyik évfolyamra és csak az intézetbe, vagy az internátus-konviktusba is kéri-e felvételüket. A kérvényhez, mely *augusztus 10-ig* küldendő be, mellékelni kell egy felbélyegzett és pontosan megcímezett válaszborítékot. *Akik a kitűzött időpontig nem*

folyamodnak, eltávozottaknak tekintetnek és helyükbe más vétetik fel.

Az intézeti Szabályzat értelmében a férfi hallgatók az internátusban lakni és a konviktusban étkezni, a női hallgatók pedig a Szeretetházban lakni és étkezni kötelesek.

2. *Díjak.* Minden felvett növendék a beiratkozás alkalmával 100 pengő leckepeznt tartozik fizetni, ezenkívül beiratkozási díj közös cím alatt — nyugdíjjárulék (12 P.), könyvtárdíj (4 P.), énekenekari díj (1 P.), irodaköltség és nyomtatványdíj (5 P.), orvosi díj (3 P.), felszerelési díj (7 P.), fürdődíj (csak bennlakók) 4 P., tanári tanulmányi alap (4 P.) — összesen egy évre 40 pengőt tartozik fizetni. Ezeken kívül letétbe helyezendő 5 pengő, amely összeg, ha kártétel az illetőt nem terheli, év végén visszafizetetik. Az ifjúsági egyesületi, betegsegélyező- és kurzusdíjak ezenfelül kb. 20 pengőt tesznek ki.

Internátusi díj és konviktusi díj, mely a múlt évben 400 pengő volt, félévi előleges részletekben fizetendő szintén a beiratkozáskor és február 1-én. Kérhető havi részletekben való fizetése is.

Az előljáróság a díjakat, a piaci árakhoz mérve, később állapítja meg és a díjaknak a viszonyokhoz való évközi módosítási jogát fenntartja magának. A végleges árakról a jelentkezéskor fogjuk értesíteni a felvetteket.

A konviktusi díjak egész évre kötelezők.

Köteles minden hallgató magával hozni egy rend, a theol. hallgató hivatásához és szolgálatához elengedhetetlenül szükséges fekete ruhát és megfelelő egyéb ruházati és felszerelési cikket.

3. *Kedvezmények és ösztöndíjak.* Az intézet beiratkozott hallgatóinak a következő kedvezmények és ösztöndíjak állanak szolgálatára :

a) Minden rendes hallgató részesül a legáció kedvezményében, amely a múlt esztendőben átlag 225 pengőt jelentett, első évesek számára 100—120 pengőt.

b) Legalább jó indexű (érettségű) hallgatók indokolt kérésre a leckepeznt fizetése alól részben vagy egészben felmenthetők. Leckepeznt kedvezményt csak az nyerhet, aki a konviktusban étkezik.

c) 5 drb. változó összegű egyházmegyei stipendium az erdővidéki, görgényi, orbai, széki, udvarhelyi egyházmegyéktől.

d) Több ingyenes és félingyenes hely az Egyházkerület, egyházmegyék és az intézet adományából, melyekben számarányuk szerint 1. éves hallgatók is részesülnek, jeles, ilyenek nem létben jó érettségi bizonyítvánnyal.

e) Alkalmi segélyek, melyeket a rendelkezésre álló összeg szerint a Tanárkar oszt ki a félévek végén.

A segélyekért, ösztöndíjakért (a legációt kivéve) a Fakultás igazgatóságához a felvételi kérvénnyel egyidejűleg kell folyamodni,

mellékelve a szülők vagyoni helyzetéről szóló bizonyítványt. Mindenki, aki bármely segélyért folyamodik, folyamodványában köteles kijelenteni, hogy a tanári kar által részére kijelölendő intézeti vagy egyházi munkában készséggel részt vesz és e nemű megbízatásait pontosan teljesíti. E külön munkák nem fognak ellentétben állani pályájára való készülésével, sőt azt kiegészíteni és alaposabbá tenni fogják.

Aki a jelzett időig nem folyamodik, vagy nem jelentkezik — még ha a stipendiumot élvezte is — eltávozottnak tekintetik s helye mással töltenek be. Akinek folyamodásához a megkívánt okmányok nem csatoltatnak, annak kérését nem vesszük figyelembe.

4. *Beiratkozás.* A jövő tanévre a beiratkozás szeptember 12—13. napjain lesz. A tanárkar figyelmezteti a hallgatókat, hogy ha a múlt évi tartozásukat nem rendezik, nem írhatók be.

5. *Internátus.* A bentlakásra felvett ifjak beiratkozás és díjfizetés után költözhetnek be. Az összes ágyneműt az ifjaknak kell hozniok, valamint a konviktusba legalább 2—2 darab 40—40 cm. méretű asztalkendőt megjelölve.

Szeptember 7. előtt az internátusba senki be nem költözhet. Azután is internátus felügyelő professzor engedélye kérendő ki a beköltözéshez.

6. A *konviktus.* A konviktusban a főzés szeptember hó 14-én reggel kezdődik.

7. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 14-én délelőtt 11 órakor lesz a Fakultás dísztermében.

8. A javító és pótkollokviumok szeptember 8—9-én lesznek.

9. A minősítővizsga szeptember 10-én, az alapvizsga szeptember 11-én lesz.

10. Az előadások szeptember 15-én reggel kezdődnek.

11. Az intézet összes hallgatói heti 10 órával a Ferencz József Tudományegyetem bölcsészet-, nyelv- és történettudományi karának rendes hallgatói lehetnek a kar többi hallgatóit megillető jogokkal és kedvezményekkel (kivéve a tanárjelöltek számára létesített ösztöndíjakat), abszolutoriumot szerezhhetnek és doktori szigorlatot tehetnek. Az I—II. évesek kötelező egyetemi tanulmányozása tárgyában később fog a Tanárkar dönteni.

12. Nagyon indokolt és okmányolt kérés esetén a rendes beiratkozási időtől kezdve 2 hétig adhat Tanárkar engedélyt az utólagos beiratkozásra. Későbbi jelentkezéseket nem vehetünk figyelembe.

13. Minden tárgyú kérés külön kérvényben, külön iven adandó be.

14. Tudakozódások válaszbélyeg csatolásával a Fakultás Igazgatóságához intézendők: Kolozsvár, Református Theologia címen.

B) Munkaprogramm 1941. év nyarára.

A theologiai Szabályzat 272. §-a a következőket tartalmazza :

„Az Isten országa szolgálatára készülőknek állandóan benne kell élniök e munka légkörében. Ezért a tanárkar évről-évre megállapítja azt a munkaprogrammot, amelyet az összes hallgatóknak a nyári szünetben el kell végezniök. E program két részből áll : 1. elméleti és 2. gyakorlati-gyülekezeti feladatok. Az elméleti feladat, amely évfolyamonként állapítatik meg : a Szentírás, a hitvallások, az Institutió és jelentősebb modern theologiai művek tanulmányozása. Ennek tételeit, melyek közül sohasem hiányozhatnak a szentírási tételek, évről-évre állapítja meg a tanárkar és a tételek írásban dolgozandók ki és adandók be. A gyakorlati feladat abban áll, hogy minden hallgató a nyári szünidő alatt abban a gyülekezetben, amelyben tartózkodik, a lelkész felügyelete alatt köteles legalább heti 4 órai gyülekezeti munkát végezni. Ilyen munka gyanánt számít : hétköznapi, vasárnapi istentiszteletek végzése, irodai munka, vasárnapi iskola, bibliakör vezetése, segédkezés vallásos összejövetel rendezésében, énektanítás stb. Köteles továbbá a szomszédos szórványok gondozásában, az iratterjesztés propagálásában és megindításában, a nagyobb gyülekezetek szélein alakult új települések híveinek összeírásában és gondozásában segédkezni. Ajánlatos, hogy támogassa a szomszédos gyülekezetet is, ha ott nincs vakációzó theológus, különösen, ha a lelkészi állás üresedésben van. Mindezekről a munkákról köteles illetékes lelkészének, akinek engedélyével és felügyelete alatt munkálkodott, írásban beszámolni. Köteles az összes munkáiról pontos naplót vezetni, amelyet illetékes lelkéssel láttamoztatva az összes munkákról szóló szolgálati bizonyítvánnyal, valamint az elméleti tételekkel együtt a beiratkozáskor benyújt a Fakultás igazgatójához, aki enélkül be nem írhatja. A munkaprogramm kidolgozása alól részben, vagy egészben igazgató adhat előzetes kérésre felmentést. A munkaprogramm legkiválóbb elvégzői jutalomban részesülnek. A hanyagok hanyagságuk mérve szerint fegyelmi büntetés alá esnek.“

I. évet végeztek munkaprogrammja :

1. Szentírás tanulmányozás :

a) Jeremiás élete, kora és igehirdetése könyve alapján.

b) Az Isten országáról szóló hasonlatok az evangéliumokban. (Megegyezések és eltérések.)

2. Tudományos munka :

Eolvassák és kivonatolják a Károlyi Emlékkönyv I. részét, 1—168. old., valamint az Institutió II. könyv IX—XI. fejezeteit.

II. évet végzettek munkaprogramja :

1. Szentírás tanulmányozás :

- a) A papság eredete, szerepe és rendeltetése az ószövetségben.
- b) Jézus magatartása a zsidósággal szemben az evangéliumokban.

2. Tudományos munka :

Eloolvassák és kivonatolják a Károlyi Emlékkönyv II. részét, 160—239. old., valamint az *Institutió* III. könyv XX. fejezetét.

III. évet végzettek munkaprogramja :

1. Szentírás tanulmányozás :

- a) A királyság eredete, szerepe, rendeltetése az ószövetségben.
- b) Jézus halálának és feltámadásának jelentése Pál leveleiben.

2. Tudományos munka :

Eloolvassák és kivonatolják a Károlyi Emlékkönyv III. részét, 240—373. old., valamint az *Institutió* III. könyv XXI—XXIV. fejezeteit.

Általános utasítás : A IV. évet végzettek számára munkaprogrammot nem adott a tanári kar.

A többi évfolyam növendékei a beiratkozás alkalmával kötelesek munkájukat a szénioroknak átadni. **A munkák beadása nélkül senki be nem írható és haladékot sem nyerhet a beiratkozásra.**

Akik a nyári missziói munkában vannak és ezt a munkábaállításuk alkalmával az igazgatónak írásban bejelentették és a beiratáskor kellő módon igazolni tudják (szolgálati bizonyítvánnyal), csak a bibliai tételt kötelesek kidolgozni és a munkanaplóval együtt benyújtani.

A többiek a beiratkozáskor kötelesek beadni :

- a) szolgálati bizonyítványt a végzett munkáról ;
- b) munkanaplót (láttaozva az illetékes lelkész által) ;
- c) szentírási tételt (legalább 20 egynegyed íves lapnyi terjedelemben), *Institutió* és az olvasásra kitűzött könyv kivonatát.

A nyári munkaprogram elvégzői között évfolyamonként a következő jutalmak osztatnak ki: a legjobb dolgozat 20 pengő, a második két könyv-, a harmadik egy könyvjutalomban részesül.

C) Vizsgai házi írásbeli tételek az 1941—42. évre.

I. Alapvizsga tételei.

1. *Bibliai tudományok köréből.*

a) *Oszövetségi (Nagy András):* A nem író próféták ismeretése az Ótestamentumban.

b) *Újszövetségi (Maksay Albert):* Lukács evangélista írói jellemrajza, a Lukács írása szerint való szent evangélium és az Apostolok Cselekedetei alapjain.

2. *Egyetemes keresztyén egyháztörténetből (dr. Nagy Géza):* Asszisi Ferenc evangéliumi és középkori vonásai.

3. *Vallásbölcsezetből (dr. Tavaszgy Sándor):* A magyar vallásfilozófiai irodalom ismertetése és kritikája.

E tételek közül mindenki egyet köteles kidolgozni.

II. Első lelkészsképesítő vizsgálat tételei.

1. *Bibliai tudományok köréből.*

a) *Oszövetségi (Nagy András):* A misszió gondolata az Ószövetségben.

b) *Újszövetségi (Maksay Albert):* A tizenkét apostol munkássága: elhivatásuk, Jézus melletti munkájuk, az apostoli gyülekezetben folytatott tevékenységük.

2. *Protestáns egyháztörténetből (dr. Nagy Géza):* A nemzeti szociálizmus egyházpolitikája.

3. *Szisztematika theologiából (dr. Tavaszgy Sándor):* Jézus Krisztus elégtételének és áldozatának dogmatikai értelmezése.

III. Második lelkészképesítő vizsga tételei.

1. *Magyar protestáns egyháztörténetből (dr. Nagy Géza):* A patens harc (1856—60).

2. *Egyházjogtanból (dr. Imre Lajos):* Elvi és tételes különbségek az 1904. és 1933. évi magyar Egyh. Törv. között.

3. *Gyakorlati theologiából (dr. Gönczy Lajos, ebben az évben a liturgikából):* Az erdélyi énekeskönyv dogmatikájának rendszeres ismertetése és kritikája.

4. *Gyakorlati bibliamagyarázat (dr. Imre Lajos):* I. Sámuel 1—7. fejezetek.

5. *Egyházi beszéd (dr. Gönczy Lajos):* I. János 5 rész, 13. v.

Mindenki köteles kidolgozni 1. egyet a tudományos tételek közül, 2. az egész bibliamagyarázati tételt vázlatosan, 3. az egyházi

beszédet, 4. a bibliamagyarázati tétel tetszés szerinti részét egészen, mely utóbbit a szóbeli alkalmával kell benyújtania és előszóval elmondania.

A vizsgai házi dolgozatok beadási határideje a tavaszi vizsgálatra május 10., az őszi augusztus 10., mely időpontig az előző évben meghirdetett tételeket kell kidolgozni.

Minden egyes dolgozatot külön-külön, fekete, kemény táblába kötve, negyedív formában, olvasható — lehetőleg gép — írással úgy kell benyújtani, hogy a külső táblán is feltüntetve legyen a dolgozat címe és szerzője.

D) Pályatételek és jutalmak az 1941—42. tanévre.

1. **Héber nyelvből** az első éveseknek: szóbeli nyílt versenyen a legjobb előhaladást tanusítónak jutalma a gr. Teleki alapból, amelyet a Tanári Kar 20 pengőre egészít ki. A *verseny anyaga az egész évi anyag és Zsolt. 22. és Ezékiel 47:1—2. fejezetek fordítása és grammatikai feldolgozása.*

2. **Tudományos pályatétel** a Szász Domokos- és Teleki-alapok összevont kamataiból, egyháztörténeti, szisztematikai és gyakorlati theologiai tárgyakból felváltva. Az alapítványok kamatát a Tanári Kar dr. Tavasz Sándor 17 pengős adományának felhasználásával 50 pengőre egészíti ki. Ez évben a szisztematika theologióból: *Kovács Ödön és Nagy Károly dogmatikai gondolkodásának ismerete és kritikája.*

3. **Tudományos pályatétel**, díja a fennmaradt pályadíjak terhére 20 pengőre, az ószövetségi és újszövetségi bibliai tudományokból felváltva. Ez évben az újszövetségi bibliai tudományokból: *A Zsigókhöz írott levél christológiájának rendszeres kifejtése, a kérdéssel kapcsolatos ószövetségi vonatkozások beható vallástörténeti és bibliai theologiai ismertetésének keretében.*

4. **Egyházjogból**, díja a Bartók-alapból, kiegészítve 20 pengőre: *Az egyház és állam viszonyának mai alakulása.*

5. **Filozófiai pályatétel**, a dr. Tavasz Sándor által tartott publicum collegium részvételi díjaiból 20 pengő: *Bartók György Antropológiája.*

6. **A gyakorlati theologióból**: a) *A legjobb homiletikai szemináriumi dolgozat* írójának és előadójának a Nagy Péter- és gr. Teleki-alapból, melyet a Tanári Kar 20 pengőre egészít ki. b) *Egyházi beszéd I. János 5:12 alapján*, a Molnár Albert-alapból, melyet a Tanári Kar 10 pengőre egészít ki. c) *Prédikáció műfordítás németből* az eredeti benyújtásával, a Nagy Péter-alapból, melyet a Tanári Kar 10 pengőre egészít ki. b) *Évzáró ima*, a Hóry-alapból 10 pengőre kiegészítve.

7. **A legjobb harmonium játszónak** nyílt versenyen, a Szász Domokos-alapból, kiegészítve 10 pengőre.

8. **Ugron István-alap** kamatai (mult évben 200 lej volt) *modern idegen nyelvben* jeles előadást tanusító hallgató számára.

9. **Dávidházi Bekess Károly-alap** kamatai (mult évben 500 lej volt) az *iratterjesztés munkájában* legnagyobb sikert felmutató hallgató számára.

10. **Jutalmak.** *Zwingli-alapból* (volt 50 lej) jeles tanulónak és a *gr. Teleki-alapból* (volt 24—24 lej) a két legszorgalmasabb diáknak. A jutalmakat a Tanári Kar 20 pengőre (volt 500—500 lej) egészíti ki.

A pályamunkák géppel írva, lapszámozva, bekötve, jeligés levéllel ellátva, 1942 május 10-ig adandók be az igazgatósághoz, ugyanitt kell jelentkezniök azoknak akik a nyiltversenyen akarnak résztvenni. *Későbbi jelentkezéseket és később érkezett műveket nem veszünk figyelembe.*

TARTALOM.

Új idő — régi lélek. Évmegnyitó beszéd: <i>Dr. Gönczy Lajos</i>	5
Az aratni való sok, a munkás kevés. Évzáró beszéd: <i>Dr. Gönczy Lajos</i> .	15
Dr. Ravasz László	25
Bekess Károly, <i>Dr. Tavaszy Sándor</i>	33

I. Az intézet állapota.

A) <i>Szellemi állapot</i>	35
a) Hatóságok	35
b) Tanári kar	35
c) Hallgatók	38
B) <i>Anyagi állapot</i>	38
a) Jelentés az intézet anyagi helyzetéről	38
b) Internátus-konviktsui jelentés	40
c) Tan- és nevelőszközök	41
d) Könyvtári jelentés	41

II. Az intézet működése.

A) <i>Adatok az 1940—41. iskolai év történetéhez</i>	43
1. A tanév dátumai	43
2. Nyári munkaprogramm	43
3. Akadémiai istentiszteletek	45
4. Akadémiai estélyek	47
5. Konferenciák	48
6. Précesek, bibliaórák	48
7. A református nők bibliaköre	49
8. Hivatalos képviseletek és üdvözlések	49
9. Az intézet életének nevezetesebb eseményei	51
10. Fontosabb főhatósági és tanárkari határozatok	53
11. Az intézeti adminisztráció	54
12. Tanárok irodalmi munkássága	54
13. Tanárok intézetem kívüli szolgálatai	54
B) <i>Oktatás, nevelés, fegyelem, segélyezés, egészségi állapot</i>	56
I. Órarend és elvégzett tananyag	56
II. Tanulási eredmény	61
III. Fegyelem	62
IV. Nevelés	62
V. Jelentés a pályatételekről és jutalmakról	64
VI. Segélyezés	65
VII. Egészségügyi jelentés	66
C) <i>A hallgatók, egyesületi munka</i>	68
1. A hallgatók névsora	68
2. Az ifjúsági Egyesület évzáró jelentése	70
3. A Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület jelentése	72

III. Tudnivalók az 1941—42. iskolai évre.

A) Értesítés az 1941—42. tanévre vonatkozólag	78
B) Munkaprogramm 1941. nyarára	81
C) Vizsgai házi írásbeli tételek az 1941—42. évre	83
D) Pályatételek és jutalmak az 1941—42. évre	84